

ת"פ 46262/10/12 - מדינת ישראל נגד נאסר סעד, זאהי מסעוד

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 46262-10-12 מדינת ישראל נ' סעד ואח'

בפני כבוד השופט בן-ציון גרינברגר

מדינת ישראל המאשימה

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

נגד

הנאשמים

1. נאסר סעד

ע"י ב"כ עו"ד מונעם תאבת

2. זאהי מסעוד

ע"י ב"כ עו"ד וסים דכוור

הכרעת דין

הקדמה

1. לפני הכרעת דין בעניינם של נאשמים 1-2. ביום 28.10.12 הוגש נגד הנאשמים כתב אישום, אשר עניינו, בהכללה גסה, הוא קשירת קשר בין נאשם 1, שעבד כחוקר במחלקת תושבות במוסד לביטוח לאומי, לבין חברו, נאשם 2 - לביצוע עבירות שוחד וקבלת דבר במרמה ממספר תובעי המוסד לביטוח לאומי ממזרח ירושלים, אשר נאשם 1 ביצע חקירה בעניינם במסגרת תפקידו. באישום 1 מואשמים שני הנאשמים, ובאישומים 2-3 הואשם נאשם 1 בלבד.
2. בעקבות הסדר טיעון חלקי הוגש ביום 21.4.13 כתב אישום מתוקן, וביום 29.1.15 הוגש כתב אישום מתוקן נוסף, לגבי נאשם 1. על פי ההסדר חזר בו הנאשם 1 מהכפירה באישום 2 והודה במיוחס לו באישום 2 המתוקן, בעוד שיזוכה מאישום 3. בו ביום קיבלתי את ההסדר, לפיו הורשע נאשם 1 בעבירת מרמה והפרת אמונים, עבירה לפי סעיף 284 לחוק העונשין - התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"), ועבירת סיוע בקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק בצירוף סעיף 31 לחוק. כן זוכה נאשם 1 מן העבירות שיוחסו לו באישום השלישי - לקיחת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק; מרמה והפרת אמונים עבירה לפי סעיף 284 לחוק; ניסיון בקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק בצירוף סעיף 25 לחוק.
3. ביום 23.11.15, כפסע לפני תום הליך ההוכחות, ביקש נאשם 1 לחזור בו מהודאתו. לאחר דיון ותגובות דחיתי את בקשתו בהחלטה מיום 1.2.16.
4. אם כן, הנאשמים ממתניים כעת להכרעת דין באישום הראשון בלבד, במסגרתו מופיעים 13 תובעי המוסד לביטוח לאומי (להלן: "ביטוח לאומי" או ה"מל"ל") אשר בעניינם (להלן: "התובעים"), לפי הנטען בכתב האישום, בוצעו העבירות. בתוך כך אציין כי המאשימה ביקשה ביום 29.1.15 שלא להרשיע את הנאשמים בעבירות שיוחסו להם לגבי תובעים 9, 11 ו-13, כיון שאלה לא אותרו, כך שלא נשמעה עדותם. לפיכך, לא אדון בחלקים הרלוונטיים של כתב האישום לגבי תובעים אלו, ואני מזכה את הנאשמים מהמיוחס להם בכתב האישום בעניינם של התובעים הללו. כן ביקשה המאשימה לבטל את האישום לגבי תובע 4, **אימאן כופראני**, אשר העיד בביהמ"ש, זאת מאחר שעדותו הייתה מבלבלת ולא ניתן להסיק ממנו את המיוחס לנאשמים בעניינו. אי לכך, אני מזכה את הנאשמים מן העבירות המיוחסות

להם בגין תובע 4. נותרנו, אפוא, עם תשעה תובעים.

5. מבוקש להרשיע את נאשם 1 בעבירות הבאות:

קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499 לחוק;

לקיחת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק - 9 עבירות;

מרמה והפרת אמונים, עבירה לפי סעיף 284 לחוק - 9 עבירות;

קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 לחוק - 2 עבירות;

ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא + 25 לחוק - 7 עבירות;

מבוקש להרשיע את נאשם 2 בעבירות הבאות:

קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499 לחוק;

לקיחת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק - 9 עבירות;

קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 לחוק - 2 עבירות;

ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא + 25 לחוק - 7 עבירות;

התחזות כעובד ציבור, לפי סעיף 283(3) לחוק - 6 עבירות;

התחזות כעורך דין, לפי סעיף 97 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א - 1961 - 4 עבירות.

6. כפי שיפורט להלן, החלטתי בהכרעת דין זו לזכות את הנאשמים ממקצת העבירות בהן הואשמו, ולהרשיעם ביתר העבירות המיוחסות להם בכתב האישום. בכפוף לאמור, אפרט להלן את העובדות הנטענות באישום זה, בהתאם לכתב האישום מיום 29.1.15.

עובדות כתב האישום

חלק כללי

7. הנאשם 1 ונאשם 2 הנם חברי ילדות ומתגוררים באותו ישוב.

8. משנת 2003 ובמהלך כל התקופה הרלוונטית לכתב האישום זה, שימש הנאשם 1 כחוקר במחלקת תושבות במל"ל, ולעניין זה שימש כעובד ציבור. במסגרת תפקידו זה, היה על הנאשם 1 לערוך ביקורות בבתייהם של תושבי מזרח ירושלים אשר הגישו תביעות למל"ל (להלן: "תובעים") ואשר לגביהם עלה חשד כי אינם מתגוררים בתוך תחום ירושלים אלא באזור יהודה ושומרון, וככאלה אינם זכאים להכרת המל"ל בהם כתושבים לצורך קבלת ביטוח בריאות או קצבאות.

9. במסגרת הביקורות בבתי התובעים, היה על הנאשם 1 להגיע לבתי התובעים ללא תיאום מוקדם, לגבות הודעה מהתובע או ממי מבני משפחתו אשר נכח בבית באותה עת, וכן לסייר בבית ולבדוק את קיומם או העדרם של סימנים למגורי התובע ובני משפחתו במקום. כן כלל התפקיד צילום של סימני המגורים, כגון תכולתם של ארונות בגדים וכן מראה כללי של חדרי הבית. בתום החקירה היה על נאשם 1 לערוך סיכום של ממצאי החקירה.
10. במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, עובר לחודש יוני 2010, קשרו הנאשמים 1 ו-2 קשר לקבל דבר (כסף) במרמה וכן לבקש שוחד כספי מתובעים אשר הנאשם 1 טיפל בעניינם במסגרת תפקידו. הנאשמים 1 ו-2 הציגו בפני התובעים מצגי שווא שונים, לפיהם, אם ישלמו להם כסף, תביעתם במל"ל תטופל באופן מהיר ותוכרע לטובתם, כך שהמל"ל יכיר בהם כתושבי ירושלים. זאת, אף שבפועל לא התכוונו הנאשמים לעשות כל פעולה, ולא עשו כל פעולה, שיש בה כדי להשפיע על אופן או מהירות הטיפול בתביעות השונות.
11. במסגרת הקשר ולשם קידומו, בשורה ארוכה של מקרים, כפי שיפורט להלן, פעל הנאשם 1 על בסיס דפוס פעולה דומה, שבמסגרתו פנה אל התובע לקראת תום הביקורת בביתו, הציג בפניו מצג שווא לפיו מצב תביעתו הוא בעייתי או שהטיפול בתביעתו צפוי להתארך, וכי ברצונו של הנאשם 1 לעזור לתובע בעניין זה. בהמשך הדברים, קישר נאשם 1 בין התובע לבין נאשם 2, אותו הציג ככזב כמומחה בענייני ביטוח לאומי אשר סייע לתובעים רבים בעניינים דומים, וכמי שביכולתו לסייע לתובע להשיג הכרעה חיובית בתביעתו בתוך זמן קצר על אף הבעיה אשר כביכול קיימת בעניינו. במספר מקרים, כמפורט להלן, ביקש נאשם 1 מהתובע תשלום עבור הסיוע בהסדרת עניינו.
12. כפי שיפורט להלן, במרבית המקרים ניצל נאשם 1 את המידע שקיבל במסגרת תפקידו, והעביר לנאשם 2 את שם התובע ואת המידע הרלוונטי בנוגע לתביעתו התלויה ועומדת במל"ל, וכן את מספר הטלפון שלו, בכדי שנאשם 2 ייצור עמו קשר וישכנעו לשלם לו תמורת "סיועו" האמור.
13. במסגרת הקשר ולשם קידומו, על בסיס דפוס הפעולה האמור, הנאשם 2 פנה טלפונית אל התובעים בסמוך לאחר הביקור שערך בביתם נאשם 1, הציג עצמו כעורך דין או כעובד המל"ל, ופעל כדי לשכנעם לשלם לו תמורת סיועו; וכל זאת, כאמור, מבלי שהייתה לנאשם 2 כל כוונה או יכולת להשפיע על אופן או מהירות הטיפול בתביעות השונות. הנאשם 2 עשה כן, בין היתר, תוך ניצול היכרותו עם המל"ל אשר במסגרתו שימש כמאבטח במשך 8 חודשים במהלך השנים 2009 - 2010.
14. כתוצאה מפעולות הנאשמים, שוכנעו חלק מהתובעים ממצגי השווא ושילמו סכומי כסף שונים לנאשם 2, הכול כמפורט באישום 1 להלן. תובעים אחרים נמנעו מלשלם את סכומי הכסף שהנאשמים ביקשו מהם, בשל חשדם או מצבם הכלכלי.

אישום 1

15. להלן פירוט האירועים על פי התובעים, כפי שהוצגו בכתב האישום:

החקירה שערך נאשם 1 בבית התובע	מצג השווא בפני התובע והאופן בו הוצג נאשם 2 לתובע	כסף שעבר מהתובע לנאשמים
--	---	--

- 1. זיהיה עבדאללה -**
 הגישה תביעה לקבלת קצבאות מהמל"ל. בעקבות החקירה הוכרה כתושבת משנת 2007.
- הנאשם 1 גבה אתהודעת התובעת בביתה בתאריך 24.6.10. ממצאי החקירה: התובעת מתגוררת בבית חנינא בתחום ירושלים.
- הנאשם 1 העביר את פרטיה של התובעת, לרבות מספר הטלפון שלה, לידי הנאשם 2. הנאשם 2 פנה אל התובעת והציג עצמו כעובד המוסד לביטוח לאומי. הוא אמר לה שהוא יכול לסייע לה בטיפול בתביעתה תמורת 2,000 ₪.
- הנאשם 1 העביר את פרטיה של התובעת, לרבות מספר הטלפון שלה, לידי הנאשם 2. למחרת הביקור של נאשם 1 בביתה, התקשר הנאשם 2 אל התובעת, הציג עצמו כעורך-דין וכמי שעובד יחד עם הנאשם 1 במל"ל, ואמר לתובעת שעליה לשלם 2,000 ₪ לצורך סיום התהליך של אישור תביעתה.
- הנאשם 1 גבה את הודעת התובעת בביתה בתאריך 5.7.10. ממצאי החקירה: התובעת מתגוררת בצור בהר בתחום ירושלים.
- הגישה תביעה לביטוח בריאות לילדיה. תביעתה אושרה בעקבות החקירה - הוכרה כתושבת משנת 2009.
- הנאשם 1 גבה את הודעת התובעת בביתה בתאריך 18.7.10. ממצאי החקירה: התובעת מתגוררת ממרץ 2010 בשועפט בתחום ירושלים.
- 3. זוהור נתשי -**
 הגישה תביעה לדמי קבורה לבעלה. התביעה אושרה ללא קשר לממצאי החקירה, שכן בעלה נפטר בישראל
- לקראת תום הביורר בביתה, אמר הנאשם 1 לתובעת שברצונו לסייע לה "לסדר את העניינים" ולשם כך עליה לשלם לו 2,000 ₪ בהקדם האפשרי, תוך שהוא מציין שכלל תובעים משלמים לו 5,000 ₪ אך הוא מוכן לעשות לה הנחה. הנאשם 1 הוסיף, שאם לא תשלם - "כל העניינים ילכו ככה באוויר". הנאשם 1 הודיע לתובעת שהוא ישלח אליה עורך-דין שסייע לה. הנאשם 1 העביר את פרטיה של התובעת, לרבות מספר הטלפון שלה, לידי הנאשם 2. כעבור כשעתיים לאחר שהנאשם 1 עזב את בית התובעת, התקשר אל התובעת הנאשם 2, הציג עצמו כעורך דין של המל"ל וציין שהנאשם 1 הפנה אותו אל התובעת. כעבור זמן קצר הגיע הנאשם 2 לבית התובעת ושוב ניסה לשכנעה לתת לו 2,000 ₪ כדי שהטיפול בתביעתה יזורז. כשהתובעת הבהירה לנאשם 2 שאין בכוונתה לתת לו כסף, איים הנאשם 2 על התובעת שהוא ידאג שתביעתה תידחה.
- הנאשם 2 הגיע לבית התובעת ושם היא נתנה לו 2,000 ₪ במזומן.
- כ-4 ימים לאחר שהנאשם 2 פנה אל התובעת לראשונה, היא נפגשה עמו בגבעה הצרפתית ומסרה לו 2,000 ₪.
- לא עבר כסף

5. איסמעיל קריע -

הגיש תביעה למל"ל לקבלת קצבת זקנה. בעקבות החקירה תביעתו אושרה - הוכר כתושב מתאריך 1.12.08.

הנאשם 1 גבה את הודעת אשת התובע בביתה בתאריך 24.8.10. ממצאי החקירה: התובע גר בבית חנינה בתחום ירושלים מסוף שנת 2008

לא עבר כסף מיד לאחר עריכת הביקורת בבית התובע, העביר הנאשם 1 את מס' הטלפון של התובע ואת פרטי תביעתו לידי הנאשם 2. באותו יום פנה הנאשם 2 טלפונית אל התובע, הציג עצמו כמי שאשתו עובדת במל"ל וכמי שיכול לסייע לו בטיפול בתביעתו. התובע נפגש עם הנאשם 2 בבית חנינה וכן התקיימו ביניהם שיחות טלפון רבות, במהלכן הציג הנאשם 2 בפני התובע מצג שווה לפיו הוא פועל לסייע לו בקידום תביעתו, והתובע הסכים לשלם לנאשם 2 סך של 5,000 ₪ אם וכאשר תביעתו תאושר והוא יקבל קצבת זקנה באופן רטרואקטיבי.

6. היאם אבו אלפילאת -

הגישה תביעה לקבלת קצבאות מהמל"ל (קצבת זקנה). בעקבות החקירה תביעתו אושרה - הוכרה כתושבת משנת 1967.

הנאשם 1 גבה את הודעת התובעת בביתה בתאריך 13.9.10. ממצאי החקירה: התובעת מתגוררת בבית חנינה בתחום ירושלים מזה למעלה מ- 30 שנים.

לא עבר כסף במהלך הביקור בביתה, הנאשם 1 אמר לתובעת שאם תתן לו 2,000 ₪, תביעתה תאושר במהירות - עד סוף החודש, וכי אם לא תשלם - תביעתה לא תאושר. באותו יום, לאחר ביקורו של הנאשם 1 בבית התובעת, התקשר הנאשם 2 אל התובעת, הציג את עצמו כעורך דין והציע לה את עזרתו בטיפול בתביעתה. כעבור יומיים, הגיעו הנאשם 1 והנאשם 2 לבית התובעת. בחדר המדרגות של ביתה, שאל אותה הנאשם 1 אם הכינה את ה- 2,000 ₪ עבורו, תוך שהוא רומז ש- 1,000 ₪ מיועדים עבורו ו- 1,000 ₪ נוספים מיועדים לנאשם 2. לאחר מכן התקשר הנאשם 1 אל התובעת מספר פעמים ושאל שוב ושוב אם היא הכינה עבורו את ה- 2,000 ₪.

7. יוסף סלהב -

הגיש תביעה לקבלת קצבאות מהמל"ל (קצבת ילדים). בעקבות החקירה תביעתו נדחתה - נרשם שאינו תושב מתאריך 16.6.09.

התובע לא היה בבית עת הגיע הנאשם 1 לביקורת. הנאשם 1 גבה את הודעת אמו של התובע בביתה בתאריך 14.9.10. את הודעת התובע גבה הנאשם 1 במשרדו בתאריך 20.9.10. ממצאי החקירה: התובע מוסר כתובת פיקטיבית בבית הוריו בבית חנינה, כאשר בפועל מתגורר באלראם מחוץ לתחום ירושלים.

לא עבר כסף למחרת ביקורו של הנאשם 1 בבית התובע, התקשר הנאשם 1 אל התובע וביקש כי יפגש עמו ברכבו. השניים נפגשו ברכבו של הנאשם 1 בהר הצופים בירושלים. במהלך הפגישה אמר הנאשם 1 לתובע כי הוא יכול לדאוג שתביעתו תאושר ושהוא רק צריך לתת את מספר הטלפון של התובע לבחור שיתקשר אליו. באותו יום התקשר הנאשם 2 אל התובע, אמר שהנאשם 1 הפנה אותו אליו וכן אמר "אם אתה צריך לסדר הכל אנחנו רוצים 5,000 ₪". התובע והנאשם 2 נדברו להיפגש באותו ערב. באותו ערב, נפגשו התובע והנאשם 2 בבית חנינה, ברכבו של התובע. הנאשם 2 אמר לתובע שאשתו עובדת במל"ל וכי באפשרותו לסדר כל בעיה במל"ל, במשרד הפנים או במשטרה תמורת 5,000 ₪. הנאשם 2 אף הסביר לתובע, כי אם ישלם את הסכום האמור - איש לא יבוא לבדוק היכן הוא מתגורר באמת.

8. ג'אלב מסוודי -
הגיש תביעה למל"ל
להכרה בתושבותו לצורך
חידוש ביטוח בריאות
שהופסק. התביעה אושרה
- התובע הוכר כתושב
מתאריך 1.6.10.

הנאשם 1 גבה את הודעת
התובע בביתו בתאריך
6.10.10.
ממצאי החקירה: התובע
מתגורר בבית חנינה
בתחום ירושלים מחודש יוני
2010.

לא עבר כסף.
במהלך הביקור של
נאשם 1 בבית התובע,
הציע הנאשם 1 לתובע
להפנותו לעורך-דין
שיסייע לו בטיפול
בתביעתו, אך התובע
סירב להצעתו.
הנאשם 1 העביר את
מספר הטלפון של
התובע ואת פרטיו
לנאשם 2.
בסמוך לאחר ביקור
הנאשם 1 בבית התובע,
התקשר הנאשם 2
טלפונית אל התובע
מספר פעמים, הציג
עצמו כ"עורך דין של
הביטוח הלאומי", אמר
שביכולתו לעזור לו
בטיפול בתביעתו וניסה
לשכנעו להגיע למשרדו,
אך התובע סירב לכך.
כעבור למעלה
מחודשיים התקשר שוב
הנאשם 2 אל התובע
וביקש לברר עמו אם
קיבל כבר הכרעה
בתביעתו. משהשיב
התובע בשלילה, שב
הנאשם 2 וניסה
להפציר בתובע להגיע
אליו למשרדו כדי
"לסדר את העניין", אך
התובע סירב להצעתו

10. רשא שייך -

הגישה תביעה לקבלת קצבאות מהמל"ל. בעקבות החקירה תביעתה נדחתה. נקבע שאינה תושבת החל מתאריך 1.1.88.

הנאשם 1 גבה את הודעת אביה של התובעת בביתו בתאריך 25.10.10. ממצאי החקירה: התובעת מוסרת כתובת פיקטיבית בבית הוריה בצור באהר. בפועל, ממועד נישואיה מתגוררת בבית בעלה בבית לחם.

הנאשם 1 העביר את מספר הטלפון של התובעת ואת פרטי תביעתה לנאשם 2. למחרת ביקורו של הנאשם 1 בבית הוריה של התובעת, התקשר הנאשם 2 אל התובעת, הציג את עצמו ככביר במל"ל והציע לתובעת את עזרתו בהשגת הכרה בה כתושבת ירושלים. הנאשם 2 הסביר לתובעת, כי ביכולתו לשכנע את המל"ל שהיא מתגוררת בתחום ירושלים, אך זאת בתנאי שהתובעת תשלם לו בתמורה לכך סך של 6,000 ₪. התובעת מסרה לנאשם 2 שאין באפשרותה לשלם את הסכום האמור, אולם אם הוא אכן יצליח לשכנע את המל"ל ותביעתה תאושר - היא תשלם לו כבקשתו. הנאשם 2 הבהיר לתובעת כי אין באפשרותו לסייע לה אם לא תשלם לו מקדמה של 3,000 ₪. לא עבר כסף

12. אמינה עוויס -
הגישה תביעה לקבלת
קצבאות מהמל"ל (דמי
לידה וקצבת ילדים).
בעקבות החקירה תביעתה
אושרה.

הנאשם 1 גבה את הודעת
התובעת בביתה בתאריך
1.12.10.
ממצאי החקירה: התובעת
מתגוררת בשועפט בתחום
ירושלים ממועד נישואיה

במהלך הביקור של
הנאשם 1 בבית
התובעת, אמר הנאשם
לתובעת שיש לה בעיה
לעניין אישור תביעתה,
שכן בפעם קודמת
שהוא הגיע לביתה, היא
לא הייתה בבית ויש
חשד שהיא אינה
מתגוררת באופן אמיתי
במקום. כעבור כשלוש
שעות התקשר הנאשם
1 אל התובעת, שב
ואמר לה שמצבה
בעייתי וכן הוסיף
שברצונו לעזור לה
ומסר לה את מספר
הטלפון של הנאשם 2,
אותו הציג כמי שיפתור
לה את הבעיה.
התובעת התקשרה אל
הנאשם 2, אשר הציג
עצמו כעובד המל"ל
וכמי שיש לו גישה
לתיקים. הנאשם 2
אמר לתובעת שהוא
יבדוק את תיקה. לאחר
מכן הנאשם 2 הודיע
לתובעת שהוא בדק את
תיקה והפתרון לבעייתה
הוא קל, אך עליה
לשלם לו תמורת עזרתו
5,000 ₪. התובעת לא
שילמה דבר, אך לאחר
שקיבלה לחשבונה את
דמי הלידה וסברה
שהנאשם 2 סייע לה
בכך, הנאשם 2 המשיך
להציג עצמו כבכיר
במל"ל, אשר אחראי
לפתרון בעיותיה והפציע
בתובעת להפנות אליו
אנשים נוספים. התובעת
המשיכה לפנות אל
הנאשם 2 והפנתה אליו
את מקורביה.

16. במעשי נאשם 1 המתוארים לעיל, קשר קשר עם נאשם 2 לבקש ולקחת שוחד ולקבל דבר במרמה בנסיבות

מחמירות. כן ביקש ולקח נאשם 1, שהינו עובד ציבור, שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו; במילוי תפקידו עשה מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, וכן קיבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות וניסה לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

17. במעשי נאשם 2 המתוארים לעיל, קשר קשר עם נאשם 1 לביקש ולקחת שוחד ולקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות. כן ביקש ולקח שוחד עבור נאשם 1 שהוא עובד הציבור, בעד פעולה הקשורה בתפקידו; קיבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות וניסה לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות; כן התחזה כעובד הציבור והתחזה כעורך דין.

18. הנסיבות המחמירות שבהגדרת העבירות האמורות משקפות את העובדה שהנאשמים ניצלו את מצוקתם של התובעים מבחינת תלותם הכלכלית בקצבאות המל"ל וחוסר הידע שלהם לגבי זכויותיהם ולגבי אופן קבלת ההחלטות במל"ל, כמו גם ריבוי המקרים והעובדה שהנאשמים פעלו באופן שיטתי ועל פי תכנון מוקדם.

19. הנאשמים כפרו במיוחס להם. התנהל הליך הוכחות ממושך, הן בשל ריבוי העדויות והן בשל דחיית דיונים וביטולם עקב היעדרויות של הנאשמים.

מבט על - על הראיות

20. מטעם התביעה העידו: **זהיא עבדאללה** (פרוט' 27.2.14 עמ' 23-55); **פאטמה עמר** (פרוט' 27.2.14 עמ' 55-85); **גאלב מסוודי** (פרוט' 27.2.14 עמ' 85-89); **היאם אבו אלפילאת** (פרוט' 2.3.14, עמ' 92-117); **אמינה עוויס** (פרוט' 9.3.14 עמ' 119-173); **טארק באז** (פרוט' 9.3.14, עמ' 174-196); **ראשה שיין** (פרוט' 1.6.14 עמ' 201-231); **מופידה ראבייה** (פרוט' 1.6.14 עמ' 231-249); **זוהור נטשה** (פרוט' 1.6.14 עמ' 250-278); **אסמעיל סאלח אקרעה** (פרוט' 5.6.14 עמ' 280-298); **האלה עוויס** (פרוט' 5.6.14 עמ' 299-312); **יוסף סלהב** (פרוט' 5.6.14 עמ' 312-337); **רס"ר שאנה שלמה ירון** (פרוט' 3.7.14 עמ' 363-386); **רס"מ גיא חאואה** (פרוט' 3.7.14 עמ' 387-390); **שלמה כהן** (פרוט' 3.7.14 עמ' 390-404); **שמואל פניאל** (פרוט' 3.7.14 עמ' 404-411); **רפ"ק זהר לב** (פרוט' 15.11.15 עמ' 430-441); **אימן כופראני** (פרוט' 15.1.15 עמ' 442-480); **מפקח שגיא קדמון** (פרוט' 15.1.15 עמ' 480-485); **החוקר באסל נטור** (פרוט' 15.1.15 עמ' 485-494); **כרים סאפי** (פרוט' 15.1.15 עמ' 494-498); **רפ"ק משה קליין** (פרוט' 26.2.15 עמ' 506-519).

21. מטעם המאשימה הוגשו המוצגים הבאים:

22. **ת/1** - הודעת נסר סעד מיום 31.7.11 + תמליל החקירה; **ת/2** - הודעת נסר סעד מיום 2.8.11 + תמליל החקירה; **ת/3** - הודעת נסר סעד מיום 3.8.11 + תמליל החקירה; **ת/4** - הודעת נסר סעד מיום 10.8.11; **ת/5** - הודעת זאהי מסעוד מיום 31.7.11; **ת/6** - הודעת זאהי מסעוד מיום 2.8.11 + תמליל החקירה; **ת/7** - הודעת זאהי מסעוד מיום 3.8.11 + תמליל החקירה; **ת/8** - הודעת זאהי מסעוד מיום 8.8.11 + תמליל החקירה; **ת/9** - הודעת זאהי מסעוד מיום 23.8.11 + תמליל החקירה; **ת/10** - דו"ח ביצוע עימות בין נסר סעד לפאטמה עמר מיום 8.8.11; **ת/11** - דו"ח ביצוע עימות בין זאהי מסעוד לפאטמה עמר מיום 8.8.11; **ת/12** - דו"ח ביצוע עימות בין נסר סעד להיאם אבו אל פילאת מיום 8.8.11; **ת/13** - דו"ח ביצוע עימות בין זאהי מסעוד להיאם אבו אל פילאת מיום 8.8.11; **ת/14** - דו"ח ביצוע עימות בין נסר סעד לזוהור נתשי מיום 8.8.11; **ת/15** - דו"ח ביצוע עימות בין זאהי מסעוד לזוהור נתשי מיום 8.8.11; **ת/16** - דו"ח ביצוע עימות בין נסר סעד לאמינה עוויס מיום 8.8.11; **ת/17** - דו"ח ביצוע עימות בין זאהי מסעוד לאמינה עוויס מיום 8.8.11; **ת/18** - תמליל עימות בין נסר סעד לאמינה עוויס; **ת/19** - תמליל עימותים בין הנאשמים לזוהור נתשי, זאהיה עבדאללה ופאטמה עמר; **ת/20** - תמליל עימותים בין זאהי מסעוד לאמינה עוויס +

היאם אבו אל פילאת מיום 8.8.11; **ת/21** - תיק תביעה במל"ל של זחייה עבדאללה; **ת/22** - תיק תביעה במל"ל של פאטמה עמר; **ת/23** - תיק תביעה במל"ל של זוהור נתשי; **ת/24** - תיק תביעה במל"ל של אימן כופרעאני; **ת/25** - תיק תביעה במל"ל של אסמעיל קריע; **ת/26** - תיק תביעה במל"ל של היאם אבו אל פילאת; **ת/27** - תיק תביעה במל"ל של יוסף סלהב; **ת/28** - תיק תביעה במל"ל של ג'אלב מסוודי; **ת/29** - תיק תביעה במל"ל של רשא שייך; **ת/30** - תיק תביעה במל"ל של אמינה עוויס; **ת/31** - פלט מחקרי תקשורת בין נסר סעד לזאהי מסעוד; **ת/32** - השוואת נתוני צווי תקשורת 16061+718 אל מול נתוני ביטוח לאומי; **ת/33** - פלט שיחות בין זאהי מסעוד לבין 3 נחקרים אותם חקר נסר סעד; **ת/34** - דיסק מחקרי תקשורת; **ת/35** - הודעתה של חגית בוטה מיום 2.8.11; **ת/36** - הודעתו של שלמה כהן מיום 2.8.11; **ת/37** - תרשומת מפגישת הכנה לעדות שלמה כהן מיום 2.7.14; **ת/38** - הודעתו של שמואל פניאל מיום 2.8.11; **ת/39** - מזכר מאת שאנה שלמה מיום 8.8.11; **ת/40** - דו"ח תשאול זאהי מסעוד מיום 2.8.11 - גיא חאוה; **ת/41** - אסופת מסמכי מל"ל; **ת/42** - מכתב של עופר גולן מתאריך 4.8.11; **ת/43** - תרשומת מפגישה עם העד אימן כופרעאני מאת ג'ני אבני; **ת/44** - תשאול זאהי מסעוד מיום 31.7.11 מאת שגיא קדמון; **ת/45** - מזכר מאת באסל נטור מיום 2.8.11; **ת/46** - דו"ח פעולה מאת גיל קימלמן מיום 31.7.11; **ת/47** - מזכר מאת רפ"ק משה קליין (דו"ח תשאול זאהי מסעוד); **ת/48** - האזנת סתר שיחה 2876 מתאריך 17.7.11; **ת/49** - האזנת סתר שיחה 2919 מתאריך 18.7.11; **ת/50** - האזנת סתר שיחה 2920 מתאריך 18.7.11; **ת/51** - האזנת סתר שיחה 2946 מתאריך 18.7.11; **ת/52** - האזנת סתר שיחה 3044 מתאריך 19.7.11; **ת/53** - האזנת סתר שיחה 3094 מספר מתאריך 20.7.11; **ת/54** - האזנת סתר שיחה 3096 מתאריך 20.7.11; **ת/55** - האזנת סתר שיחה 3153 מתאריך 21.7.11; **ת/56** - האזנת סתר שיחה 3204 מתאריך 23.7.11; **ת/57** - האזנת סתר שיחה 3205 מתאריך 23.7.11.

23. מטעם ההגנה העידו: **נאשם 1** (פרוט' 26.2.15 עמ' 523-619, פרוט' 31.5.15 עמ' 623-657); **נאשם 2** (פרוט' 31.5.15 עמ' 660-771). מטעם נאשם 1 העידו: **קנג' נג'ם** (פרוט' 29.6.15 עמ' 770-777); **מחפוז חדיפה** (פרוט' 31.5.15 עמ' 777-783); **מג'ד עזה** (פרוט' 31.5.15 עמ' 783-787); **חסן זידאן** (פרוט' 31.5.15 עמ' 787-790); **חמוד חאלד** (פרוט' 20.4.16 עמ' 801-808); **היאם עוויס** (פרוט' 20.6.16 עמ' 815-825). לא העידו עדים מטעם נאשם 2, מלבד נאשם 2.

24. מטעם נאשם 1 הוגשו המוצגים הבאים:

מוצג נ1/1 - עדותה של זחייה עבדאללה; **נ1/2** - רשימת מאבטחים; **נ1/3** - עדותו של מחפוז חדיפי; **נ1/4** - עדותה של זוהר נתשה מיום 7.2.13; **נ1/5** - תעודת עובד ציבור; **נ1/6** - עדותה של מופידה ראבייה מיום 8.8.11; **נ1/7** - עדותה של היאם אבו אלפילאת מיום 31.7.13.

25. מטעם נאשם 2 הוגשו המוצגים הבאים:

תובע 1/א - הודעת זחייה עבדאללה מיום 31.7.11; **תובע 1/ב** - דו"ח עימות בין נאשם 2 לזחייה עבדאללה; **תובע 1/ג** - תמליל הודעה זחייה עבדאללה מיום 31.7.11; **תובע 2/א** - הודעת פאטמה עמר מיום 31.7.11; **תובע 2/ב** - תמליל חקירתה פאטמה עמר מיום 31.7.11; **תובע 3/א** - הודעת זוהור נתשה מיום 7.2.11; **תובע 3/ב** - תמליל חקירת זוהור נתשה מיום 7.2.11; **תובע 3/ג** - תמליל חקירה מופידה ראבייה מיום 8.8.11; **תובע 3/ד** - הודעת מופידה ראבייה מיום 8.8.11; **תובע 5/א** - תמליל חקירת אסמעיל קריע מיום 31.7.11; **תובע 5/ב** - תמליל חקירת אסמעיל קריע מיום 31.7.11; **תובע 5/ג** - הודעת אסמעיל קריע מיום 31.7.11; **תובע 6/א** - הודעת היאם אבו אלפילאת מיום 31.7.11; **תובע 6/ב** - תמליל חקירת היאם אבו אלפילאת מיום 31.7.11; **תובע 8/א** - תמליל חקירת גאלב מסוודי מיום 31.7.11; **תובע 8/ב** - תמליל חקירת גאלב מסוודי מיום 31.7.11; **תובע 8/ג** - הודעת גאלב מסוודי מיום 31.7.11; **תובע 10/א** - הודעת רשא שייך מיום 31.7.11; **תובע 10/ב** - תמליל חקירת רשא שייך מיום 31.7.11; **תובע 12/א** - הודעת אמינה עוויס מיום 2.8.11; **תובע 12/ב** - תמליל חקירת אמינה עוויס מיום 2.8.12; **תובע 12/ג** - הודעת

טארק באז מיום 8.8.11; **תובע 12/ד** - תמליל חקירת טארק באז מיום 8.8.11; **תובע 12/ה** - הודעת האלה עוויס.

26. לאחר תום הליך ההוכחות, הצדדים הגישו סיכומים בכתב וטענו בעל פה. בתמצית אציין כי המאשימה ביקשה להרשיע את הנאשמים בטענה כי הוכחו יסודות העבירות בהן הואשמו, ואילו הנאשמים טוענים כי המאשימה לא הרימה את נטל ההוכחה ויש לזכותם. את טענות הצדדים המפורטות, אביא להלן אחת לאחת.

דין

החלק הכללי של כתב האישום

27. כאמור לעיל, כתב האישום מייחס לשני הנאשמים התנהלות שיטתית ומתוכננת כלפי תובעים של מל"ל אותם חקר נאשם 1 במסגרת תפקידו כחוקר מל"ל. נאשם 2 הוא חברו של נאשם 1, הוא עבד בעבר מספר חודשים כמאבטח במל"ל, בעוד שבתקופה הרלוונטית לא עבד במל"ל. נטען כי הנאשמים קשרו קשר לקבל מתובעים שוחד וכספים במרמה. נאשם 1 הציג מצג שווא בפני תובעים בעת שביקר בביתם, לפיו, אם ישוחחו עם נאשם 2 וישלמו סכום כסף כפי שיבקש מהם, תביעתם במל"ל תטופל באופן מהיר ותוכרע לחיוב. כל זאת, בזמן שהנאשמים לא התכוונו לעשות עבור התובעים כל פעולה, ולא בצעו כל פעולה, שיש בה כדי להשפיע על הטיפול בתביעתם.

28. במסגרת הקשר בחלק מן המקרים, נאשם 1 אמר לתובעים כי יש בעיה מסוימת באישור תביעתם אולם ברצונו לעזור, ולכן הוא מוסר את מספר הטלפון של התובע לנאשם 2, אשר יכול להביא להכרעה חיובית במצבם. בהמשך, נאשם 1 העביר לנאשם 2 את המידע על התובעים שקיבל במסגרת תפקידו, לרבות מספר הטלפון, בכדי שנאשם 2 יצור קשר עמם ויקדם את מטרת הנאשמים לקבל כספים במרמה. במקרים בודדים נמסר מספר הטלפון של נאשם 2 לתובע. נאשם 2 פנה אל התובעים והציג עצמו כעורך דין או כעובד בכיר במל"ל וניסה לשכנעם לשלם לו כמה אלפי שקלים תמורת סיועו. שתי תובעות שוכנעו ושילמו כספים לנאשם 2, ויתר התובעים נמנעו לשלם.

גרסאות נאשם 1

תשובת נאשם 1 לכתב האישום

29. בתשובת לכתב האישום מיום 23.1.14, כפר הנאשם 1 במעשים המיוחסים לו. לגבי החלק הכללי, מודה הנאשם בסעיפים 2 - 3 ומדייק שמשנת 2003 שימש כחוקר שטח ולא כחוקר חוץ במל"ל, ועבד כחוקר במחלקות נוספות ולא רק במחלקת תושבות. הנאשם מוסיף כי מידי יום טיפל וחקר בממוצע 3 - 5 תביעות, כ-100 תיקים בחודש. לכל ביקור התלווה אליו מאבטח שהיה צמוד אליו במהלך כל הביקור.

30. הנאשם כופר בקשירת הקשר וטוען כי במזרח ירושלים קיימים משרדי ייעוץ משפטי לתושבי מזרח ירושלים בעניינים הקשורים לטיפולים במשרד הפנים, מל"ל, עיריית ירושלים ועוד. לטענתו, המאשימה מודעת לתופעה זו ואינה עושה דבר כנגדה. במועד שאינו זכור במדויק לנאשם 1, הודיע לו נאשם 2 כי החל לעבוד במשרד למתן שירותים משפטיים לתובעים תושבי מזרח ירושלים וכי הוא עובד באותו משרד ביחד עם שני עורכי דין (להלן: "המשרד"). נאשם 2 ביקש מנאשם 1 להמליץ לאנשים הנזקקים לסיוע משפטי לפנות למשרד. במקרים מועטים, נאשם 1 אכן המליץ

לתובעים להסתייע בשירותיו של המשרד בו עבד נאשם 2. נאשם 1 לא הציג את נאשם 2 כעורך דין. ההמלצות הללו נעשו בתום לב וללא קבלת תמורה. נטען כי ככל שמי מהתובעים פנה לנאשם 2, הרי שהדבר נעשה ללא קשר לתפקידו של נאשם 1 במל"ל או להיותו עובד ציבור.

31. נאשם 1 טוען כי במקרים רבים, לאור הממצאים שעלו בחקירה המליץ לפקיד התביעות מטעם המל"ל לדחות את התביעה הרלוונטית לאותה חקירה, ומטבע הדברים, המלצתו השלילית הרגיזה את אותם נחקרים. לטענתו, כתגובה טפלו עליו עלילות שווא ויחסו לו מעשים חמורים, דוגמת אלה המפורטים בכתב האישום. עוד ציין כי במחלקת החקירות של מל"ל במזרח ירושלים מועסקים 7 חוקרים, ונגד ארבעה מהם הוגשו בעבר כתבי אישום חמורים ביותר, בהם יוחסו לנאשמים מעשים דומים לאלה המיוחסים לנאשם 1; ברם ככל הידוע לו, כולם זוכו וחזרו לעבודה סדירה במל"ל, ללמדך כי אופי העבודה שמבצעים חוקרי המל"ל, ובכללם נאשם 1, גורר פעמים רבות תלונות שווא מצד תובעים זועמים.

32. לגבי העובדות בכתב האישום בעניין כל תובע ותובע, מודה הנאשם בתשובתו באופן כללי כי חקר את התובעים; ברם כופר בשאר העובדות. אביא להלן את תשובותיו המפורטות.

גרסאות נאשם 1 במשטרה ובבית המשפט

33. בשלוש החקירות הראשונות בעניינו (ת/1-3), אישר נאשם 1 כי חקר בביתם של התובעים, אך הכחיש שעשה פעולה נוספת בעניינם. בחקירה מיום 2.8.11 (ת/2) טען שאף פעם לא ביקש מאנשים כסף עבור סיוע שלו (שורות 32 - 33). בחקירה מיום 3.8.11 (ת/3) הכחיש נאשם 1 שהפנה את נאשם 2 לתובעים. אשר לקשר בינו לבין נאשם 2, בחקירתו מיום 31.7.11 (ת/1) טען כי הקשר ביניהם הוא רופף וכי אינו מדבר עם נאשם 2 על ענייני עבודתה. באשר לקיום של קשר טלפוני ביניהם טען כי "אי אפשר לקרוא לזה קשר טלפוני" (שורות 35-39).

34. בחקירה הרביעית (מיום 10.8.11, ת/4), התחיל נאשם 1 למסור גרסה אחרת, לפיה היו בין עשרה לעשרים תיקים בהם הפנה תובעים לנאשם 2 או שהעביר לנאשם 2 את הטלפון שלהם לפי הסכמתם, "הסברתי את זה שזאהי בא אלי מספר חודשים לפני ואמר לי שפתח משרד ייעוץ ושהוא עובד עם שני עורכי דין שהוא מטפל ומזרז את העניינים של משרד הפנים שזה תעודות זהות ואיחוד משפחות" (ת/4 שורות 265-268). יחד עם זאת, בחקירתו לא ידע נאשם 1 היכן המשרד של נאשם 2. לטענתו, הוא הציג את נאשם 2 לתובעים בתור אחד שפתח משרד ייעוץ בעניינים של משרד הפנים (ת/4 שורות 274-275). הנאשם לא ידע להסביר איך התובעים מספרים שהציג אותו כעו"ד, ועונה, "אני לא יודע למה הם אמרו את זה. זה מה שהצגתי וזה מה שעשיתי ולא היה לי שום קשר לבין מה שזאהי הציג להם. ואני גיליתי שאחרי תקופה מסוימת אני הייתי קורבן לכל מה שעשה זאהי" (ת/4 שורות 276-283).

35. בחקירתו בבית המשפט, העיד נאשם 1 כי נאשם 2 הינו חבר ילדות שלו וכי הקשר ביניהם התחדש לאחר שנאשם 2 החל לעבוד כמאבטח במל"ל. הנאשם דבק בגרסה שמסר בחקירה הרביעית, לפיה הפנה 10 - 20 תובעים שחקר לנאשם 2, אשר פתח משרד ייעוץ (ברם לא חזר על דבריו שהיה קורבן של נאשם 2 ולא העיר כל הערה שלילית בנוגע לנאשם 2 (פרוט', עמ' 528 שורות 15-3)). נאשם 1 הוסיף על עדותו במשטרה, כי במהלך החקירות שביצע, הנחקרים ראו בו אדם שמבין את החוק ויכול לסייע להם, והעלו בפניו בעיות אחרות הקשורות למשרד הפנים. בעניינים אלה, ולא בענייני ביטוח לאומי, הפנה את האנשים לנאשם 2 על מנת שסייע להם והוא אינו יודע מה קרה בהמשך (שם, עמ' 529 שורות 20-1). כן נטען, כאמור לעיל, כי המאבטח המלווה את החוקר צמוד אליו במהלך כל החקירה ולא יכול להיות שאמר משהו לתובעים שהמאבטח לא שמע.

36. נאשם 1 נשאל מדוע שיקר בחקירותיו הראשונות במשטרה בכל הקשור להפניית התובעים לנאשם 2 והכחיש

את הקשר שלו עם נאשם 2, והשיב כי בשבוע הראשון לא הבין את המצב שהוא נמצא בו, ורק כשהבין התחיל לומר את האמת (עמ' 560 שורות 11-23). זאת, כאשר בת/4 נשאל את אותה שאלה והשיב שבגלל שנחקר לגבי עבירות חמורות בהרבה, לרבות עבירות מין עם אחת הנחקרות (שבגינן לא הועמד לדין), פחד שיקשרו שזו העבירה שעשה. בסיכומי נאשם 1, מבוקש כי בית המשפט לא יחמיר עקב כך עם הנאשם ויקבל את הסבריו להתנהלותו בחקירה - כי היה שרוי במצוקה קשה בימים הראשונים לחקירתו, וכן החשש בפני אותם חשדות חמורים אשר לגביהן נחקר בנוגע לאותה נחקרת.

גרסאות נאשם 2

גרסת נאשם 2 בתשובה לכתב האישום

37. על פי תשובת נאשם 2 לכתב האישום, בעל-פה בדיון מיום 20.11.13 ובהרחבה בכתב ביום 25.1.14, נאשם 2 עסק בתקופה נשוא כתב האישום וכן לפני כן בסיוע לאנשים וטיפול בעניינים שונים מול ביטוח לאומי, משרד הפנים, העירייה וגורמים נוספים. נאשם 2 סייע לאנשים למלא טפסים, בדק את ענייניהם אצל הרשויות וגבה מהם סכומים זעומים עבור שירותיו, ואינו מכחיש כי היו מקרים בהם הפנה נאשם 1 תובעים אליו. נאשם 2 טען כי לא זכר את כל המקרים בהם טיפל ואת כל התיקים המופיעים בכתב האישום. לטענתו, הוא לא עבר עבירה פלילית ולא התחזה לעורך דין או לפקיד ביטוח לאומי. עוד נטען כי לא ייתכן שתובעים שנחקרו כביכול על מתן שוחד לנאשם לא הועמדו לדין בעצמם.

38. את התייחסותו הפרטנית לכל תובע, אביא להלן.

גרסאות נאשם 2 במשטרה ובבית המשפט

39. נאשם 2 שמר על זכות השתיקה בחקירותיו, הגם שהוצגו לו טענות התובעים וראיות נוספות (הודעותיו ת/5-9). יחד עם זאת, במהלך הפסקה בחקירה ביום 2.8.11, בשיחה לא רשמית עם החוקר באסל נטור מסר לו הנאשם גרסה אשר החוקר תיעד במזכר (ת/45), וכיון שהשיחה נעשתה בחדר החקירות היא מוקלטת ומופיעה בתמליל החקירה (ת/6א). בשיחה זו מסר הנאשם כי ניסה בעבר וגם מנסה עכשיו לפתוח משרד בירושלים להגשת תביעות **ביטוח לאומי** במזרח ירושלים, ברם בחיים לא הציג את עצמו כעורך דין. לטענתו, גבה שכר עבור מילוי טפסים והגשת התביעות לביטוח לאומי (ת/6א עמ' 25 שורות 1-14, עמ' 27 שורה 21, עמ' 30 שורות 33-39). עוד לדבריו, היו תיקים בהם לא הצליח להביא לתוצאה, ואפילו דיבר על כך עם הלקוחות שקיבל מהם כסף, ולחלק מהם החזיר כסף ולחלק הבטיח שיחזיר; אבל הוא חושב שהאנשים האלה אינם נמצאים בין התובעים הרלוונטיים (שם, עמ' 31 שורות 6-10). כן הודה שלא לקח יפוי כוח מהלקוחות (שם, עמ' 43 שורות 14-16).

40. עוד במהלך הפסקה מסר נאשם 2 גרסה בשיחה עם רפ"ק משה קליין והחוקרת שאנה אשר תועדה במזכר (ת/47), גם בה השיב הנאשם שביקש לפתוח משרד ליעוץ בביטוח לאומי, ועבד בתחום הזה. הוא השיב שלא ניהל תיקי לקוחות מסודרים וכתוצאה מכך, אין לו מעקב אחרי הלקוחות ולא יפוי כוח מהם. הוא נשאל איך במצב זה יוכל לבדוק את התיקים של הלקוחות בביטוח לאומי ללא יפוי כוח, ולא השיב. בסוף המזכר צוין שנאשם 2 נשאל האם מבין שהוא קיבל כספים במרמה, מאחר שלא ביצע עבור אותם אנשים את השירות שהבטיח להם, והוא השיב שכן. נאשם 2 הודה בפני החוקרים שעבד באופן לא תקין וגבה מאנשים כספים בלי לתת להם שירות. בהקשר זה טען הנאשם בסיכומיו, כי

תשובתו האמורה הינה בהמשך ישיר למה שנאמר קודם לכן אודות עבודה שלא בוצעה למרות קבלת כסף, ברם לא בכך מואשם הנאשם. כבר כעת אעיר כי אני מקבל את עדויות השוטרים על שיחות אלה ואת מזכרים ת/45 ו-ת/47 כראיה. יחד עם זאת איני מסיק מן המזכר והעדויות את מסקנת התביעה כי ניתן ללמוד מהמזכר ת/47 שנאשם 2 הודה בכל מערכת התרמית לה טוענת המאשימה שבצע יחד עם נאשם 1, אלא שהודה שרימה מספר אנשים שהבטיח לטפל בעניינם ולא טיפל בהם.

41. כן מסר נאשם 2 גרסה בעימותים עם התובעים. למשל, לגבי תובעת 2 מסר בעימות שהוא חושב שנאשם 1 מסר לו את המספר שלה, והוא אישר שנפגש עמה בגבעה הצרפתית והיא מסרה לו כסף (ת/11).

42. בחקירתו בבית המשפט העיד, כי בשנת 2010 ניסה לפתוח משרד ייעוץ, כאשר המשרד היה בבית. נאשם 2 נתן יעוץ מול משרד הפנים, ביטוח לאומי, הוצאה לפועל, משרד הרישוי, ובנוגע לחובות וטפסים של הממשלה (פרוט', עמ' 661 שורות 23-32, עמ' 662). הוא לא בדיוק זוכר מה עשה בענייניהם של עדי התביעה, ברם באופן כללי מסר כי מילא טפסים (פרוט', עמ' 663). נאשם 2 נשאל איך היה מתקשר לאנשים באותו יום שנאשם 1 ביצע חקירה אצלם. בהתחלה התחמק ממתן תשובה ברורה ולבסוף ענה שנאשם 1 הפנה אנשים אליו. לדבריו, נאשם 1 הפנה אליו כמה **עשרות**, ולא זוכר במדויק כמה כאלה היו (פרוט', עמ' 666 שורות 12-17). זאת, בניגוד לדברי נאשם 1 שטען כי הפנה אליו בין 10 - 20 אנשים. נאשם 2 הכחיש קשר בין השיחות שלו עם האנשים לבין חקירת נאשם 1 אצלם (פרוט', עמ' 666 שורות 18-25) והעיד שאם התיק כבר מתנהל, אין לו מה להרוויח ממנו. לטענתו, הוא פחד ושתק בחקירה במשטרה מכיון שהוא עבד ב"שחור" (פרוט', עמ' 670 שורות 24-31); ובחקירה הנגדית הוסיף ששתק בעצת "עו"ד עלוב" שהיה לו קודם והוא מתחרט על זה (פרוט', עמ' 678 שורות 29-32, עמ' 679 שורות 1-5).

43. כאמור, בחקירתו הנגדית התחמק הנאשם 2 ממתן תשובה לשאלה האם נאשם 1 הפנה אליו אנשים, נתן לו טלפונים ואמר לו ליזום שיחה, וטען שהוא אינו זוכר (פרוט', עמ' 674 שורות 12-15). בהמשך טען כי ברוב המקרים, הוא לא התקשר ללקוחות אלא שאנשים היו מתקשרים אליו ומנתקים, ואז היה הוא חוזר אליהם (פרוט', עמ' 767 שורות 22-31). טענה זו מנוגדת לעדויות של רובם המוחלט של התובעים ולפלט השיחות. עוד הכחיש שכשדיבר עם האנשים היו בידיו פרטים עליהם מנאשם 1 (פרוט', עמ' 768 שורות 27-29).

44. נאשם 2 לא סיפק הסבר למניע אפשרי של עדי התביעה להעליל עליו עלילות שווא. לדבריו, כל התובעים כוונו על ידי המשטרה "**לא לשקר, קצת לעוות**" (פרוט', עמ' 688-699).

טענות הגנה כלליות בנושא העדויות

45. בטרם נדון בכתב האישום לפי כל תובע ותובע בנפרד, אציג מספר טענות הגנה כלליות שהעלו הנאשמים בנוגע לכל התובעים או לחלקם, ואכריע בהן.

"אוטובוס העדים" והמתנה לחקירות

46. הנאשמים טוענים כי מספר תובעים העידו על כך שנלקחו לחקירה ביחידת להב 433 באוטובוס מירושלים (אשר כונה ע"י ב"כ הנאשמים במהלך הליך הראיות "אוטובוס העדים"), ובמשרדי החקירה בלוד הם המתינו במשך שעות באותו חדר המתנה, שם שוחחו באין מפריע על החקירה ועל הנאשמים עוד בטרם נכנסו לחקירה. לטענת הנאשמים בסיכומיהם, עולה מעדויות התובעים (מופידה ראביה, רשא שייך והיאם אבו אלפילאת) חשד חמור לזיהומה

של החקירה, ועל בית המשפט לתת דעתו לזיהום זה ואף להכריע שלא לקבל את דברי אותם עדים לאור הזיהום החמור.

"אוטובוס העדים"

47. בנושא ה"אוטובוס" - שהוא למעשה הסעה ברכב מסחרי בן 11 מקומות, המאשימה טוענת כי כל גורמי החקירה שהעידו ונשאלו על עניין זה מסרו, כי ביום החקירות הראשון הזהירו השוטרים את העדים שלא לשוחח ביניהם ואף נלקחו מהם הטלפונים הסלולריים. כן, כעולה מדו"ח פעולה מיום 31.7.11 (ת/46), רק שניים מהתובעים שבאישום הראשון, ג'אלב מסוודי והיאם אבו אלפילאת, הגיעו באותו יום, והם אף הועברו להמשך טיפול במפלג המיעוטים של מחוז ירושלים, ולא נלקחו לחקירה בלוד.

48. השוטר סאפי כרים היה מפקד הצוות אשר ביום 31.7.11 לקח את העדים מביטוח לאומי בירושלים לחקירה ביחידת להב בלוד. הוא העיד שמדובר ברכב מסחרי משטרתי בן 11 מקומות, בו נסעו ארבעה שוטרים כולל הוא עצמו ושבעה נחקרים, כפי שמפורט בדו"ח שכתב (ת/46) (פרוט' עמ' 495-496). מכיוון שמדובר רק בשניים מהתובעים הרלוונטיים בתיק, והואיל ועדויותיהם שונות זה מזו, לא מצאתי לנכון לייחס לנסיעה משותפת זו כשלעצמה ראיה כלשהי המטילה ספק במהימנות עדויותיהם.

ההמתנה בחדר החקירות

49. אשר להמתנה בחדר החקירות, משיבה המאשימה שאכן רוב עדי התביעה נחקרו באותו יום, 31.7.11, אך לא כולם נחקרו באותו מקום (חלק נחקרו במפלג מת"מ בירושלים, וחלק אחר בלוד), והיו אחרים שכלל לא נחקרו אותו יום אלא בתאריכים אחרים, כגון אמינה עוויס, בתאריך 2.8.11. בכל הנוגע לחקירה השנייה (יום העימותים 8.8.11) - אף אם העדים שוחחו ביניהם (כפי שהעידה מופידה ראבייה, שכנתה של זוהור נתשי), הרי שזה היה מספר ימים לאחר שכל התובעים כבר מסרו את הודעותיהם, כך שאין לכך משמעות, ובמיוחד נוכח העובדה שעל אחד מהעדים דבר בגרסתו הראשונית כבר בין החקירה לעימותים. מעבר לאמור, מדגישה המאשימה שכל אחד מהתובעים תיאר את הקשר שלו עם הנאשמים באופן מעט שונה, שהוא משמעותי בנסיבות העניין ומלמד על מהימנות (למשל, בנוגע לסכומים שהתבקשו לשלם, כיצד הציג עצמו נאשם 2, המצג שמסר להם נאשם 1 לגבי מצב התיק).

50. רשא שייך, אחת התובעות, אשר נחקרה ביום 31.7.11, העידה כי בהמתנה לחקירה דיברו אנשים ביניהם לנסות לגלות למה הובאו לשם, אבל לא ידעו להגיד למה הביאו אותם; ו"אלה שהיו יוצאים מחקירה היינו שואלים אותם ולא ענו לנו, לא היו עונים לנו, מנעו מהם לענות לנו" (פרוט' עמ' 215 שורות 6 - 10). אם כן, דווקא רשא שייך סותרת את טענת ההגנה לפיה בחדר ההמתנה שוחחו הנחקרים על החקירות והנאשמים.

51. ביום 8.8.11 נערכו במשטרה בלוד עימותים ונחקרו עדים נוספים בפעם הראשונה, כמופידה ובעלה של אמינה עוויס. כל התובעים נחקרו במשטרה קודם ליום 8.8.11. היאם אבו אל פילאת ומופידה ראבייה העידו לגבי אותו יום 8.8.11.

52. בנוגע לאותו יום 8.8.11, העידה היאם אבו אל פילאת שנחקרים בחדר ההמתנה "..." **דיברו שהם באים הביתה, עושים את עצמם מהביטוח, וככה, שהם אמרו שהם מהביטוח לאומי**". היאם נשאלה האם הנחקרים אמרו שנאסר וזאהי מבקרים בבתיים, מתחזים שהם מביטוח לאומי ולוקחים כסף, והשיבה על כך בחיוב. היאם לא שמעה דברים נוספים: "אני לא ישתני איתם, כשהם דיברו דיברו ביניהם" (פרוט' עמ' 106 שורות 20-9).

53. מופידה העידה שכשישבו בחדר ההמתנה ביום 8.8.11 האנשים דיברו, "זה אמר באו אצלינו ולקחו כסף ובאו אצלנו ולקחו כסף, הרבה אנשים אמרו את זה" (עמ' 248 שורות 19-16).

54. זוהר נתשי, שכנתה של מופידה, העידה כי הן לא דיברו ביניהן, אבל אחרים דיברו, "זה לקח ככה וזה לקח ככה והיו מקללים אותם... היו מדברים, לוחשים אחד לשני, השומר היה בא ואומר, היה מסמן להם לא לדבר", והשומר היה משתיק אותם. כן ציינה שהיא לא שמעה את השמות של האנשים שדיברו עליהם (פרוט' עמ' 270 שורות 24-31, עמ' 271 שורות 1-2). מכיוון שבחקירתה מייד לאחר מכן, לא הצליחה לזכור את שמו של נאשם 2 משך זמן רב, הדבר מלמד כי אמרה אמת בעניין זה - שהרי אם הייתה שומעת את השם בחדר ההמתנה לא הייתה מניעה שתגיד אותו בחקירה באופן מידי.

55. רס"ר שאנה העידה שלפי הנהלים בהמתנה לחקירה, האנשים מופרדים, וגם היו איתם שוטרים ובלשים, כך שלא הגיוני שדיברו ביניהם, מה גם שאם מדובר ביום הראשון לחקירות הם לא יודעים באיזה נושא יחקרו (פרוט' עמ' 373, עמ' 374 שורות 1-13). עוד העידה רס"ר שאנה, כי היא יודעת על כך שביצעו הפרדה בפועל בין הנחקרים - לפי שבאותו יום שמו אצלה במשרד את אחת הנחקרות, חואלה (תובעת שלא מופיעה בכתב האישום), על מנת שתהיה מופרדת משאר הנחקרים (פרוט' עמ' 377 שורות 4-21).

56. אין אלא לומר כי מן העדויות של היאם אבו אלפילאת, זוהר נתשי ומופידה ראבייה, עולה חשש כי ביום 8.8.11, בהמתנה לפני העימותים וחקירות של מספר עדים, שוחחו הנחקרים ביניהם על החקירה. כן עולה שהשוטרים השתיקו אותם וניסו למנוע את השיחות לרבות הפרדה פיזית של הנחקרים. אני מקבל את טענת המאשימה כי התובעים לא נחקרו באותו מקום וזמן, וכן כי גם אם התובעים שוחחו ביניהם לפני העימותים, כיוון שכבר מסרו גרסה ראשונה קודם לכן ועמדו עליה בעימותים, אין חשש לזיהום העדויות שלהם. לא הוכח שהנחקרים התובעים דיברו ביניהם לפני שמסרו את הגרסה הראשונה (רובם ביום 31.7.11).

נהלי המאבטחים

57. טוען נאשם 1 כי לכל חקירה שמבצע חוקר השטח במזרח ירושלים, מתלווה אליו מאבטח, אשר לפי ההנחיות צריך להיות צמוד אליו בכל הביקור. כיון שהמאבטח צמוד לחוקר, הרי צריך אם כן לשמוע את כל מה שאומר החוקר לנחקרים; ולטענת נאשם 1, לא ייתכן שהוא אמר לתובעים דברים במהלך החקירה שלא שמע המאבטח או שלא היה לידם, כפי שחלק מהתובעים טענו. כן הוא מסתמך על עד התביעה שלמה כהן, עובד מ"ל ואחראי על צוות החוקרים במזרח ירושלים, אשר העיד שהמאבטח אמור להיות צמוד לחוקר במהלך הביקור, כ"צל" שלו (פרוט' עמ' 393 שורות 1-6).

58. נאשם 1 הזמין לעדות חמישה עדים שעבדו בעבר כמאבטחים במ"ל: קנג' נג'ם, מחפוז חדיפה, מג'ד עזה, חסן זידאן וחמוד חאלד. חמשת המאבטחים הם מבית ג'אן, מקום מגוריהם של הנאשמים. חלקם אישרו שהכירו את הנאשמים עוד מפני עבודתם במ"ל וחלקם טענו שלא הכירו את הנאשמים. כולם העידו שעל פי הנחיות ביטוח לאומי, המאבטח צמוד לחוקר בכל ביקור.

59. ראשית, גם ללא עדויות אלו, איני חושב שהעובדה שהנחיות המ"ל מחייבות שהמאבטח ישאר צמוד לחוקר - מביאות בהכרח למעין "חזקה" שהמאבטחים בהכרח היו צמודים לחוקרים כל הזמן בהתאם להנחיות. בהחלט ניתן להניח כי במצבים שאינם מסכני חיים, יכול וקרו מקרים בהם הלך החוקר עם הנחקרת לחדר צדדי כלשהו וקיים עמה שיחה שם בארבע עיניים, בעוד שהמאבטח נשאר בסלון וכיוצ"ב (למשל, כפי שאכן טוענת פאטמה עמר, פרוט' עמ' 84

שורות 1-5). ייתכן שמסיבה זו, מתוך כ-600 מקרים אותם חקר הנאשם בחצי השנה בה נבדקו התיקים לפי מחקרי התקשורת, נמצאו רק עשרות בודדות של חפיפות, ונותרו בתום ההליך עם תשעה תובעים, שלכאורה פנה אליהם נאשם 1 והציע עזרה, ובחלקם אף דרש כספים. שנית, כמובן שמצופה מהמאבטחים שהעידו כי יאמרו את האמת, ברם אין לשכוח כי במקרה שלהם אם יגידו שלא היו צמודים לחלוטין לחוקר, תהיה בכך הודאה כי לא פעלו בהתאם לנהלי מקום העבודה.

60. יתירה מכך, אם המאבטחים צמודים לחוקרים בכל החקירות, ללא יוצא מן הכלל, בהתאם לנהלים, הרי שהם צריכים לשמוע את כל השיחות בין החוקרים לנחקרים. במסגרת זו הם היו צריכים לשמוע את הנחקרים פונים לנאשם 1 ומבקשים סיוע בבעיות הנוגעות למשרד הפנים (כגרסת נאשם 1 בביהמ"ש) ואת נאשם 1 מפנה אותם לזאהי ומוסר מספר טלפון, כפי שלטענתו עשה, כאשר בחלק מהמקרים אין כל מחלוקת בעניין זה.

61. אלא, שחלק מעדויות המאבטחים לשעבר סותרות את גרסת הנאשם 1. **קנג' נג'ם** נשאל האם שמע שיחות בין נאשם 1 לנחקרים או שנאשם 1 מסר טלפון של זאהי. העד מכחיש בתוקף, לטענתו "**לא שמעתי את זה, ומי זה זאהי בכלל?.. לא היה ולא נברא**". העד אפילו הכחיש שהתקיימו שיחות כלשהן בין נאשם 1 לנחקרים על נושאים אחרים - זאת בסתירה בולטת עם גרסת נאשם 1 (פרוט' עמ' 776 שורות 18-28). **מחפוז חדיפה** העיד שהוא לא הקשיב כלל לשיחות של נאסר עם הנחקרים, ואין לו מושג האם נאסר נהג למסור מספר טלפון לאנשים (פרוט' עמ' 781 שורות 16-4). במקרה שלו, העד העיד שהיה יכול לשמוע גם אמירות בעייתיות של החוקר אבל לא להקשיב להן. לעומתו, **מג'ד עזה** טוען שהקשיב לכל השיחות של נאסר, אבל לא שמע שנאסר מסר מספר טלפון (פרוט' עמ' 786 שורות 25-32). זאת ועוד, לא זכור לו שנחקרים דיברו עם נאסר על עניינים שלא קשורים למל"ל, כמו משרד הפנים (פרוט' עמ' 787 שורות 4-13).

62. לאור האמור, אני דוחה את טענת ההגנה בעניין המאבטחים. מסקנתי היא כי הייתה קיימת אפשרות ממשית כי בפועל לא היו המאבטחים צמודים לנאשם 1 במהלך הביקורים, ולא שמעו את כל מה שנאשם 1 אמר לנחקרים. על כן, העובדה שהמאבטחים לא שמעו שיחות מן הסוג המיוחס לנאשמים אינה מוכיחה כי השיחות לא התקיימו.

מספר טלפון המיוחס לנאשם 2 במחקרי התקשורת

63. במחקרי התקשורת שהוגשו להוכחת קיומן של שיחות טלפון בין נאשם 2 לתובעים (ת/32), מופיע מספר נוסף שלא זוהה בוודאות כמספר בבעלותו (054-7121914), והמאשימה מבקשת לטעון שגם מספר זה שייך לנאשם 2. זאת, על בסיס עדויות של מספר תובעים שסיפרו על קשר טלפוני בינם לבין נאשם 2 בתאריכים ספציפיים, כאשר במחקרי התקשורת לא זוהה המספר הרגיל והמזוהה של נאשם 2, בעוד שהמטרה מצאה כי אצל אותם תובעים מופיע מספר אחד הזוהה אצל כולם בתאריכים הרלוונטיים. על כן מסיקה המאשימה כי מדובר במספר נוסף של נאשם 2, והיא מבקשת מביהמ"ש לקבוע זאת כעובדה. מנגד, נאשם 2 טוען כי זה לא מספר שלו.

64. במחקרי התקשורת ישנם תובעים נוספים שאינם כלולים בכתב האישום. אשר לתובעים המופיעים בכתב האישום, מספר טלפון האמור מופיע אצל התובעים הבאים: תובעת 6 היאם אבו אלפילאת (כאשר נאשם 2 מכחיש שהתקשר אליה); תובע 7 יוסף סלהב (נאשם 2 טען שיכול להיות שדיבר עמו, ונאשם 1 הודה שקישר בין יוסף לנאשם 2); תובע 8 ג'אלב מסוודי (נאשם 2 אישר ששוחח עמו); תובעת 10 רשא שייך (נאשם 1 אישר שמסר לאביה את מספר הטלפון של נאשם 2, ואילו נאשם 2 בתחילה טען שאולי דיבר עם רשא, אבל לאחר התנגדות בא כוחו הכחיש שמדובר במספר הטלפון שלו (ראו להלן בעניינה של רשא)).

65. ההגנה אינה טוענת כי ייתכן שאדם אחר ולא הנאשם הוא אשר התקשר למתלוננים מהמספר השני. לגבי חלק מהתובעים הללו, נאשם 2 אישר שדיבר איתם, ונאשם 1 אישר שהפנה אותם לנאשם 2; ואין חולק כי תובעים אלה לא שוחחו עם הנאשם 2 באמצעות מספרו הרגיל, כך מתחייבת המסקנה שדיברו עמו במספר אחר. הואיל שאני מקבל את גרסאות תובעים אלו (מלבד היאם אבואלפילאת), וזהו מספר הטלפון שמופיע אצל התובעים לפי התאריכים הרלוונטיים שהתקשר בהם, אני מקבל את טענת המאשימה וקובע כי גם המספר הנוסף שייך לנאשם 2, ואני מקבל את מחקרי התקשורת כראיה גם בהתייחס למספר זה. יחד עם זאת אעיר, כי גם אם המשטרה לא מצאה את בעלי המספר עליו מדובר, היה מקום להעמיק את הבדיקה - ולו רק לבדוק האם ישנן שיחות בין המספר הזה למספרו של נאשם 1.

66. כעת אדון בכל תובע לגופו לפי המפורט בכתב האישום, אבחן את הראיות שהוגשו ואכריע האם המאשימה הרימה את נטל ההוכחה.

דיון בכתב האישום לפי התובעים

תובעת 1 - זיהיא עבדאללה

67. על פי כתב האישום, נאשם 1 גבה את הודעת התובעת זיהיא עבדאללה (להלן: "זיהיא") בביתה בתאריך 24.6.10 ולפי ממצאי חקירתו, התובעת התגוררה בבית חנינא בתחום ירושלים. נאשם 1 העביר את פרטיה של זיהיא, לרבות מספר הטלפון שלה, לידי הנאשם 2. הנאשם 2 פנה אל זיהיא והציג עצמו כעובד המוסד לביטוח לאומי. הוא אמר לה שהוא יכול לסייע לה בטיפול בתביעתה תמורת 2,000 ₪. נאשם 2 הגיע לבית זיהיא והיא העבירה לו 2,000 ₪ במזומן.

68. ביום 30.6.10 סיכם נאשם 1 את תיק החקירה (ת/21). לפי מחקרי התקשורת, באותו יום התקיים קשר אינטנסיבי בין נאשם 1 לנאשם 2 (13 שיחות, ת/31), בו ביום התקשר נאשם 2 אל זיהיא, ובימים לאחר מכן התקיימו בין הנאשמים 17 שיחות נכנסות ויוצאות, כאשר השיחה האחרונה התקיימה מיד לאחר השיחה בין נאשם 2 לזיהיא (ת/32 עמ' 7).

69. בעדותה בביהמ"ש מסרה זיהיא כי לאחר החקירה בביתה התקשר אליה מישהו, "אמר לי אני מביטוח לאומי, שאמר לי מביטוח לאומי אני האמנתי ואני כל דבר שקשור לממשלה שילמתי, אני צריך אלפיים שקל, האמנתי לו, שילמתי." (פרוט' עמ' 24 שורות 32-26, עמ' 25 שורות 9-1). הוא הגיע לביתה והיא שילמה לו 2,000 ₪. בהמשך עדותה זיהיא את נאשם 2 באולם בית המשפט כאותו אדם.

70. בחקירה הנגדית עימת ב"כ נאשם 1 את זיהיא עם העובדה כי היא מחזיקה באזרחות אמריקאית אך מסרה לביטוח לאומי דיווח שקרי על כך שאין לה אזרחות אמריקאית, וביקש לראות את התיק שלה במשרד הפנים. זיהיא הסבירה כי לא מילאה את הטפסים בעצמה כיון שאינה יודעת עברית. מכל מקום ניכר כי מאותה נקודה ואילך בחקירתה הנגדית החלה זיהיא להתבלבל בתשובותיה, תוך כדי שעומתה עם סתירות מגרסתה במשטרה. למשל, זיהיא נתנה תשובות סותרות לשאלה האם אמרה למי מהנאשמים שיש לה בעיה עם תעודת הזהות שלה (פרוט', עמ' 40). כן במשטרה לא אמרה שהנאשם 2 התקשר לפני שהגיע אליה, אלא אמרה שהוא הגיע לביתה משום מקום, בלי התרעה, והיא נתנה לו 2,000 ₪. עוד העידה שהוא דיבר אתה רק פעם אחת, ואחרי שקיבל ממנה את הכסף לא דיברה אותו (פרוט' עמ' 42 שורות 32-29 עמ' 43); אלא שהדבר מנוגד לפלט השיחות לפיו שוחחו השניים 18 פעמים. אף בעימות עם נאשם 2 היא נשאלה לגבי הפרטים האמורים וכאשר נאמר לה כי יש פלט שיחות, השיבה "אני לא יודעת אני גרה

לבד", ו"באלוהים, לא דיברתי אתו בטלפון" (תובע 1/ ב שורות 43-40). כן במשטרה טענה שביקורו של זאהי ותשלום הכסף התרחש לפני ביקורו של נאשם 1 לביצוע חקירת מל"ל (נ1/1 שורות 23-21). אין אלא לומר כי גרסתה של זהייה אינה סדורה, כוללת סתירות והנה בעייתית לצורך הרשעה.

נאשם 1

71. בעדותו בביהמ"ש, טען הנאשם 1 שלזהייה הייתה בעיה עם תעודת זהות והיא שאלה אם הוא מכיר מישהו שיכול לעזור לה, וזו הסיבה שנאשם 1 הפנה אותה לנאשם 2. נאשם 1 אישר שמסר את מספר הטלפון שלה לנאשם 2 או מסר לה את המספר של נאשם 2 (פרוט' עמ' 554 שורות 21-15). דא עקא, טענתו כי זהייה הייתה זקוקה לעזרה עם תעודת הזהות היא טענה חדשה. בחקירתו במשטרה עיין נאשם 1 בתיק החקירה של זהייה ואישר שביצע את החקירה, ברם הכחיש את כל שאר טענותיה; ובתוך כך גם הכחיש שהפנה את נאשם 2 אליה (חקירה מיום 3.8 עמ' 4 שורה 194 ואילך). לנאשם 1 לא היה הסבר מספק מדוע לא מסר את הגרסה הנוכחית בחקירתו במשטרה, ושיקר שם כשטען כי הפנה את נאשם 2 לזהייה. לדבריו, הוא היה מטושטש בעת חקירתו במשטרה ולא היה מודע לסיטואציה (פרוט', עמ' 560 שורות 23-11).

72. נאשם 1 אישר כי בחקירתו מצא שזהייה גרה בירושלים משנת 2007, כך שלא הייתה לה כל בעיה בתביעתה למל"ל שהצריכה סיוע (עמ' 562 שורות 21-6). לשאלה מדוע תטען זהייה שהיא הופנתה לנאשם 2 בכדי שיטפל בתביעה במל"ל ולא בתעודת זהות, השיב "זה הכול מה שהמשטרה תדרכה את כול האנשים האלה שיגידו אותה גרסה. זה עבודה של המשטרה, זה תדרוך של המשטרה והם אמרו להם בדיוק מה להגיד." (פרוט', עמ' 564 שורות 11-1). בתשובתו לכתב האישום אישר נאשם 1 שחקר את זהייה וכפר בטענה שהעביר את פרטיה לנאשם 2.

נאשם 2

73. בתחילת עדותו של נאשם 2 בביהמ"ש, טען שהוא אינו זוכר את זהייה (פרוט', עמ' 672-671). בהמשך טען שלא יכול להיות שביקש 2,000 ₪ על תביעה בביטוח לאומי שהיא כבר הגישה, שכן הוא דורש תשלום עבור שרותיו לתביעות כאשר הוא המתחיל במלאכה ולא כאשר התביעה כבר הוגשה (עמ' 675 שורות 22-14). לדבריו הוא הגיע לזהייה עם עו"ד לאחר שראה שהנושא לטיפול הוא תעודת זהות ומעמד הלקוח בחו"ל, שזה "גדול עליו", וגם העו"ד הציע להם שירותים. בסוף לא הסכימו שהמשרד יתן שרות לזהייה כנדרש בגלל שכר הטרחה שהתבקשה לשלם. לטענת הנאשם 2, עורך הדין הינו מהצפון, שם משפחתו אזה (פרוט', עמ' 676 שורות 10-1), אבל לא זכר את שמו הפרטי. מדובר בפעם ראשונה שלטענת נאשם 2 הגיע עם עו"ד.

74. בתשובה לכתב האישום ציין נאשם 2 כי הוא זוכר שאולי מילא לה טופס או מסמך לביטוח לאומי ולא לקח כסף. הוא כפר בשאר האמור לגביה.

75. גרסאות הנאשמים, לרבות התוספת לגרסאות כפי שנשמעה בביהמ"ש, אינן מקימות רושם מהימן. נאשם 1 חזר בו מטענתו כי לא העביר את מספרה של זהייה לנאשם 2. נאשם 2 ציין בתשובה לכתב האישום כי מילא טופס עבור זהייה לביטוח לאומי, בניגוד לגרסתו בביהמ"ש כי סייע לה בענייני תעודת זהות במשרד הפנים; כפר בכך שהגיע לביתה, ובביהמ"ש מסר עובדה חדשה, שהגיע אליה עם עו"ד שהוא לא ממש זוכר את שמו.

76. נאשם 1 טוען בסיכומיו כי לא ניתן להסתמך על עדותה של זהייה, שהיא מניפולטיבית ואינטרסנטית, לאחר שהיא עצמה נחקרה במשטרה תחת אזהרה בחשד למתן שוחד. לטענת הנאשם 1, היא העלילה על הנאשמים על מנת לרצות את חוקריה. כן ציין כי העובדה שהסתירה עובדות מהותיות, כמו העובדה שיש לה אזרחות אמריקאית, מלמדת

שאינ לתת בה אמון ואין להרשיע על סמך עדותה בלבד.

77. המאשימה טוענת כי ככלל, דיווחים לא נכונים בטפסים שהגיש מי מהתובעים למל"ל, אינם מצביעים על אי-מהימנות בכל הקשור למעשיהם של הנאשמים, אלא דווקא מעידים על רצונם העז של אותם תושבי מזרח ירושלים לזכות בקצבאות המל"ל, וזהו הבסיס להיותם "טרף קל" עבור הנאשמים, אשר יניחו שהתובעים יסכימו לשלם שוחד בכדי שתביעותיהם תאושרנה, מאחר שלפחות לחלקם יש "מה להסתיר".

78. אני מקבל את טענת המאשימה כי ככלל, דיווח שקרי של התובעים בטפסים אינו מוביל בהכרח למסקנה כי התובעים אינם אמינים.

79. יחד עם זאת, נטל ההוכחה מוטל על המאשימה, והרשעה צריכה להתבסס על תשתית ראייתית איתנה. התשתית המונחת לפניי בנוגע לזהייה היא עדותה של זהייה ופלט השיחות המצביע על הקשר בינה לבין נאשם 2 לאחר חקירת נאשם 1 בביתה. עדות זהייה הייתה מבולבלת וכללה סתירות וחורים, הן במסירת עדותה במשטרה ובעימות, והן בעדותה בביהמ"ש. לא ניתן למצוא בדבריה גרסה סדורה מתי נפגשה עם נאשם 1 ונאשם 2 ומה נאמר לה במפגשים אלה, ולא ניתן לקבל את הכחשתה הגורפת לכך ששוחחה בטלפון עם נאשם 2, כאשר פלט השיחות מעיד אחרת ואין לה הסבר לכך. אומנם, בחקירתה הנגדית קיבלתי הרושם כי ב"כ הנאשמים בלבד את זהייה בשאלותיהם ונוצר לחץ לגבי בדיקת מעמדה, כך שהדבר תרם למתן תשובות מבולבלות וסותרות. ברם, אף במשטרה, גרסתה לא הייתה הגיונית ולא מתיישבת עם התזה שבכתב האישום (שנאשם 2 התקשר אליה והיא נתנה לו כסף לפני החקירה של נאשם 1) ועם פלט השיחות.

80. לאור האמור אני מתקשה לקבל את עדותה כראיה המבססת תשתית עובדתית להרשעת שני הנאשמים, ומורה על זיכויים מהעבירות המיוחסות להם בסעיף זה.

תובעת 2 - פאטמה עמר

81. על פי כתב האישום, הנאשם 1 גבה את הודעת התובעת בביתה בתאריך 5.7.10, או אז קבע כי היא מתגוררת בתחום ירושלים; ובהמשך היום, העביר לנאשם 2 את פרטיה, לרבות מספר הטלפון שלה. למחרת התקשר הנאשם 2 אליה, הציג עצמו כעורך-דין וכמי שעובד יחד עם הנאשם 1 במל"ל, ואמר לתובעת כי עליה לשלם ₪ 2,000 לצורך סיום התהליך של אישור תביעתה. כארבעה ימים לאחר שהנאשם 2 פנה אל התובעת לראשונה, היא נפגשה עמו בגבעה הצרפתית ומסרה לו ₪ 2,000.

82. לתיק הוגש סיכום החקירה שערך נאשם 1 בבית התובעת ביום 5.7.10 (ת/22) ואישור הקצבה ממל"ל החל מיום 1.8.09 (ת/41). ממחקרי התקשורת עולה כי למחרת הביקור בביתה - ביום 6.7.10 - התקשר אליה נאשם 2 בשעה 11:14 (ת/32 עמ' 7). באותו יום התקיימו ארבע שיחות בין הנאשמים, אחת מהן בשעה 11:12 (ת/31 עמ' 1-2).

83. פאטמה העידה בביהמ"ש כי הגישה בקשה לביטוח לאומי בה כתבה שהיא מתגוררת בצור באהר. נאשם 1 הגיע לביתה כדי לחקור אותה ולצלם את הבית, ואמר לה שיש עו"ד ששייך לביטוח לאומי וכי הוא ימשיך אתה את הטיפול בבקשתה. לדבריה, בהמשך היום התקשר אליה נאשם 2 והציג עצמו כעו"ד מביטוח לאומי וביקש ממנה 2,000 ₪ ולחץ עליה שתשלם. הם קבעו להיפגש בגבעה הצרפתית והיא נסעה לשם באוטובוס עם גיסתה ומסרה לו את הכסף (פרוט', עמ' 56 שורות 20-32, עמ' 57 שורות 1-12). פאטמה העידה כי לא הרגישה שעובדים עליה ונאשם 2 נראה

לה כעו"ד, וכך הוא הציג את עצמו (פרוט', עמ' 67 שורה 13, עמ' 69). כן עמדה על כך שהכסף ניתן לטובת המשך ההליכים בביטוח לאומי ולא בנוגע לאיחוד משפחות (פרוט', עמ' 72 שורות 26-32).

84. בעימות שנערך בין פאטמה לנאשם 1 (ת/10), ציינה פאטמה כי כשנאשם 2 התקשר אליה לאחר ביקורו של נאשם 1, אמר לה שאתמול היה אצלה מישהו מהביטוח הלאומי וכי הוא - הנאשם 2 - הגיע אליה באמצעות אותו בחור שהיה אצלה מביטוח לאומי. הוא אמר לה כי עליה לתת לו אלפיים שקל כדי לזרז את העניין שלה בביטוח לאומי. אציין כי בעימות עם נאשם 2, הלה הודה כי כנראה נאשם 1 מסר לו את הטלפון של פאטמה, ושהיא אכן העבירה לו 2,000 ₪ בגבעה הצרפתית; ברם לדבריו, היא שילמה לו את הסכום האמור עבור טיפול בטפסי ביטוח לאומי בהבטחת הכנסה ובאיחוד משפחות.

נאשם 1

85. בתשובת נאשם 1 לכתב האישום, הודה כי חקר את פאטמה אך כפר בטענה שהעביר את פרטיה לנאשם 2 וכפר מחוסר ידיעה את המיוחס לנאשם 2.

86. נאשם 1 אישר בחקירתו בביהמ"ש שלאור ממצאי החקירה שלו לא הייתה כל בעיה בקבלת תביעתה, ואכן היא התקבלה; ומכאן, שאין מצידה עניין לנקמנות בו (ואי לכך, לא הייתה לנאשם 1 תשובה ברורה באשר למניע שלה למסור גרסה נגדו, פרוט' עמ' 532 שורות 4-1). בשונה מעדותו במשטרה, וכן בשונה מהכשתו בתשובה לכתב האישום כי הוא הפנה את נאשם 2 אליה, בחקירתו השיב שהייתה לפאטמה בעיה עם רישום הילדים שלה במשרד הפנים והיא שאלה אותו אם הוא מכיר מישהו שיכול לזרז שם את ענייניה, ולכן קישר בינה לבין הנאשם 2. הוא לא יודע מה דיברו ומה סיכמו (פרוט' עמ' 533 שורות 21-27). נאשם 1 מכחיש את דברי פאטמה כי המאבטח נשאר בסלון כאשר שוחח עמה בצד, ולדבריו, המאבטח היה צמוד אליו.

87. כאמור, בחקירתו במשטרה הכחיש נאשם 1 כי הפנה את פאטמה לנאשם 2 (ת/3 שורות 236-237) וכן גם בתשובתו לכתב האישום, כך שיש קושי ליתן אמון לגרסה שהציג בעדותו. כן לדבריו הפנה אותה לנאשם 2 בענייני משרד הפנים בלבד, ברם גרסה זו אינה מתיישבת עם גרסת הנאשם 2 אשר כבר בתשובה לכתב האישום הודה כי טיפל עבורה בטפסים של ביטוח לאומי ובנושא איחוד משפחות.

88. נאשם 1 טוען בסיכומיו כי מדובר בעדה אינטרסנטית שנחקרה תחת אזהרה בחשד לשוחד; וכי העלילה על הנאשמים על מנת להיטיב עם מצבה ואולי לרצות את החוקרים. כן טוען, כי המשטרה התרשלה בכך שלא חקרה את הגיסה שהתלוותה אליה, וכן את המאבטח. ברם, אין חשיבות מהותית להבאת הגיסה לעדות, כיוון שנאשם 2 מודה שפאטמה שילמה לו את הסכום הנטען, 2,000 ₪, בגבעה הצרפתית, כך שאין מחלוקת בעניין הזה. אשר למאבטח, מסכים אני כעיקרון כי ככל שעלתה טענה מצד התובעים כי נאשם 1 אמר להם במהלך החקירה בביתם שהוא מפנה אותם לזאהי או דברים דומים, היה מקום לזמן את המאבטחים הרלוונטיים למתן עדות. ברם במקרה של פאטמה, המאבטח הרלוונטי אכן העיד בביהמ"ש כעד הגנה. על פי דו"ח סיכום החקירה במקרה זה (ת/22), לנאשם התלווה המאבטח מחפוז, אשר העיד, כפי שצוין לעיל, שהוא כלל לא הקשיב לשיחות של נאשם 1 עם הנחקרים ואין לו מושג האם נאשם 1 נהג למסור להם מספר טלפון של מאן דהו. עדותו של המאבטח מחזקת, בבחינת קל וחומר, במקרה של התובעת פאטמה, את המסקנה אליה הגעתי לעיל בדחיית טענת ההגנה הכללית בדבר השלכת נוכחות המאבטחים, ואין לקבל בעניינה של פאטמה את טענת נאשם 1 שכיון שהמאבטח היה צמוד אליו, ודאי שמע את השיחות בינו לבין הנחקרת. פועל יוצא מן האמור, כי כפי הנראה, זימונו של המאבטח לחקירה במשטרה לא היה מועיל לנאשם 1.

89. גרסתה של פאטמה קוהרנטית ועקבית, ואני נותן בה אמון. גרסתה מחוזקת על ידי מחקרי התקשורת, וכן ע"י

עדות נאשם 2 המאשר כי פאטמה נתנה לו כסף בגבעה הצרפתית וכי נאשם 1 נתן לו את המספר של פאטמה (הוא הודה בכך כבר בעימות ת/11). אני מקבל את גרסתה כי הנאשמים הציגו בפניה מצג שואו שנאשם 2 הוא עו"ד מהביטוח הלאומי, וכי אם תשלם לנאשם 2 2,000 ₪ תקודם תביעתה במל"ל; שהיא האמינה למרמה זו; ובשל המרמה מסרה את הכסף לנאשם 2. לעומת זאת, הנאשם 1 לא הוכיח את גרסת ההגנה.

90. אם כן, מבחינה ראייתית עלה בידי המאשימה לעמוד בנטל ההוכחה.

נאשם 2

91. בתשובת נאשם 2 לכתב האישום נטען כי נאשם 2 זוכר שדיבר טלפונית עם פאטמה על מנת "לטפל לה בטפסים של ביטוח לאומי ואיזה עניין של איחוד משפחות, זוכר שהיא באה לגבעה הצרפתית עם עוד אשה וילד ונהג שביקש שהנאשם 2 ישאיר לו פתק על הכסף שיקבל 2,000 ₪ תמורת שירותיו וכך עשה, הנאשם 1 מסר לנאשם 2 את הטלפון של המתלוננת כי רצתה עזרה בהגשת תביעת הבטחת הכנסה לביטוח לאומי וכי בעלה רוב הזמן בשטחים, והיא אמרה לנאשם 2 שהיא עובדת בניקיון בתים ואין לה אישור". בשאר האמור לגביה - כפר.

92. בחקירתו בביהמ"ש הכחיש נאשם 2 שהציג עצמו כעו"ד של הביטוח הלאומי (פרוט' עמ' 680 שורות 1-2). לדבריו, הוא חושב שדיבר עם פאטמה על תשלום של 2,000 ₪ כדי לטפל בניירת של בעלה להשיג אישור כניסה לישראל. בניסיון להסביר את הפרטים בגרסתה שהוא מכחיש, טוען נאשם 2 שאנשים תיאמו גרסאות וזה מה שהיה נוח לה: "הכי קל לה שהיא תחקר ללא האשמות. שהיא תציג את עצמה כמסכנה שבאו ועבדו עליה. כמו אחרים שהיו פה" (פרוט', עמ' 681 שורות 9 - 12). הנאשם נשאל איזה חשד רצתה להסיר מעליה, וכך השיב: "אני לא יודע מה היא מנסה להסתיר. אולי היא רוצה להסתיר את העובדה שהיא לא גרה בתחום. אולי היא רוצה להסתיר את העובדה שבעלה פעיל בחמאס. מאיפה לי לדעת?" (עמ' 681 שורות 25 - 29). הנאשם אינו מספק כל הסבר המניח את הדעת מדוע פאטמה תשקר בעובדות שמסרה. לדבריו, היא אף שיקרה באשר לדרך בה הגיעה לגבעה הצרפתית (במונית או באוטובוס), ושיקרה בכך שלא סיפרה שהנהג שליווה אותה דרש ממנו שיחתום בפתק שקיבל 2,000 ₪ עבור הטיפול בנושא של בעלה (פרוט', עמ' 697 שורות 13-4). טענה זו סותרת את האמור בתשובתו לכתב האישום, כמפורט לעיל.

93. בעימות שנערך במשטרה בין נאשם 2 לפאטמה מסרה פאטמה את גרסתה ואמרה כי נאשם 2 התקשר והציג עצמו כעו"ד מהביטוח הלאומי ואמר שביקרו אצלה מהביטוח הלאומי וכי היא חייבת לתת לו 2,000 ₪ בשביל להעביר עבורה את הניירת לביטוח לאומי. נאשם 2 הגיב לדבריה ומסר כי הוא חושב שקיבל את הטלפון שלה מנאשם 1. הנאשם הכחיש שהציג עצמו כעו"ד, ברם אישר שאמור היה לטפל לה בטפסים של ביטוח לאומי בנוגע להבטחת הכנסה ולאיזה בעיה שהייתה לה עם הבקשה לאיחוד משפחות. כן אישר הנאשם שפאטמה הגיעה לגבעה הצרפתית ומסרה לו כסף. בסוף העימות פאטמה שאלה וביקשה שיסבירו לה האם נאשם 2 עובד במל"ל או לא, והחוקרת השיבה לה שהוא לא עובד במל"ל (ת/11). הדבר מלמד שעד לאותו הרגע היא חשבה שנאשם 2 עובד בביטוח לאומי, כך שהאמינה למצג השואו שהוצג לה.

94. הנאשם נשאל למה בעימות עם העדה (ת/11) זיהה אותה וזכר כי התקיים מפגש אתה בו נתנה לו 2,000 ₪; ואם הכל היה בסדר אתה, מדוע בחקירה לא ענה על השאלות שנשאל לגביה. הנאשם השיב כי עורך הדין הנחה אותו לשמור על זכות השתיקה (עמ' 693 שורות 10-32); ברם כאשר נשאל שאם נכון הדבר, מדוע בכל זאת מסר גרסה בעימותים, השיב כי בא כוחו (דאז) הנחה אותו לדבר בעימות (פרוט' עמ' 695 שורות 21-22).

95. נאשם 2 טוען בסיכומיו כי הואיל ונאשם 1 קבע בדו"ח שלו כי פאטמה מתגוררת בתחום ירושלים, אין שום היגיון בטענת שוחד - אלא שהמאשימה טוענת כי גם במקרים בהם התובעים היו זכאים לתביעתם במל"ל, ניסו השניים

לגרום לשוחד במצג שווא כאילו שיש בעיה או שהשוחד יאפשר לקדם את התביעה. כמו כן, אם התובע משלם את השוחד ותביעתו מתקבלת, הוא יכול לסבור כי רק בגלל השוחד התקבלה התביעה, בעוד שבפועל, הנאשמים לא עשו דבר לשם קבלת התביעה, אשר אושרה ממילא. טענה זו של המאשימה סבירה לחלוטין, ועל כן, איני מקבל את סברת הנאשם בטענתו בעניין זה.

96. הנאשם מוסיף לטעון כי פאטמה הודתה בחקירתה שהנושא שלשמו הפנה את הנאשם 2 אליה היה רישום הילדים במשרד הפנים (עמ' 65 שורות 17-21). בחקירתה הנגדית ניסה ב"כ הנאשם לכוון אותה לכך שאולי היא לא הבינה נכון, ושנאשם 2 היה אמור לעזור לה לגבי איחוד המשפחות וקבלת תעודת זהות לילדיה. למרות זאת, העדה המשיכה וטענה שבנושא איחוד המשפחות עזרה לה עו"ד במשרד הפנים; ברם, אני התרשמתי כי אותה אמירה מקורה בבלבול, אשר ככל הנראה נבע מקו החקירה הנגדית ומהשאלות החוזרות והנשנות שלה על דוכן העדים. שכן, מלבד אותה תשובה עמדה העדה על גרסתה וחזרה עליה שוב, שנאשם 2 היה אמור לסייע לה בתביעה בביטוח לאומי.

97. כחיזוק לטענתו הפנה נאשם 2 בסיכומיו להודעתה של פאטמה במשטרה מיום 31.7.11 (תובע 2/א שורות 6-7), שם נשאלה בתחילת חקירתה מה הייתה מטרת הבקשה שהגישה לביטוח לאומי, והשיבה "בשביל קופ"ח לילדים וארשום בת.ז. ובעלי נביל מרמאללה, איחוד משפחות". ברם עיון בהודעה מגלה כי מדובר בשאלה ראשונית בחקירה, אשר נשאלה ללא הקשר מסוים, וללא התייחסות לנושא הספציפי של הבקשה שבגינה ביצע נאשם 1 את החקירה בביתה. אך כאשר נשאלה בהמשך מה קרה אחרי שהחוקר מביטוח לאומי הלך (מביתה), היא סיפרה שהתקשר אליה אדם (שזיהתה לאחר מכן כנאשם 2) שהציג את עצמו שהוא מהביטוח הלאומי וביקש ממנה כסף עבור אותו הליך שנאשם 1 חקר אותה, "ועם הכסף הזה הוא יסיים את התהליך" (תובע 2/א שורות 81-87); כאשר ברור מדבריה שזהו המצג שנאשם 2 הציג לה. על כן, אני דוחה את טענת נאשם 2 כי פאטמה הודתה שנאשם 2 אמור היה לטפל בענייני משרד הפנים ואיחוד משפחות, ומקבל את גרסתה לפיה הציג לה מצג שיקדם את התביעה שהגישה לביטוח לאומי ושבגינה ביצע נאשם 1 את החקירה בביתה.

98. איני מקבל טענה נוספת שהועלתה בסיכומי נאשם 2, לפיה חזרה בה פאטמה מטענתה במשטרה שנאשם 2 הציג עצמו כעו"ד. כראיה לטענה זו מפנה הנאשם לשאלה שנשאלה בחקירתה בבית המשפט האם את כל השיחה הזו על עורך הדין של ביטוח לאומי שמעה רק מנאשם 1, עליה השיבה כי "רק הוא זה שאמר" (פרוט' עמ' 68 שורות 20-24). כן גם הפנה להודעתה במשטרה, כאשר בתחילה אמרה שנאשם 2 הציג עצמו כ"בחור מהביטוח הלאומי" (תובע 2/א שורות 40 - 41) ובהמשך אמרה שהציג עצמו כעו"ד (שם, שורות 81-82). אך מקריאת העדות לפני שאלה זו ולאחריה, ברור כי היא מאשרת שוב ושוב כי גם נאשם 2 עצמו אמר לה שהוא עו"ד (פרוט', עמ' 68-70):

ש. זאת אומרת כשאמרת עורך דין ששייך לביטוח לאומי כוונתך למשפט שאמרת עכשיו, אני אומר את זה לפרוט' בערבית... עבודתו בביטוח לאומי, הכוונה שהוא מטפל בתיקים של אנשים מול ביטוח לאומי? זה מה שהתכוונת?

ת. לא, הוא מביטוח לאומי, ממנו, מביטוח לאומי.

ש. זאת אומרת הוא עובד פנימי של ביטוח לאומי?

ת. **אמר לי אני עורך דין ששייך לביטוח לאומי.**

ש. גב' פטמה מתי בפעם האחרונה ראית עורך דין מהמחלקה המשפטית של ביטוח לאומי הולך לרשום ילדים של אישה מצור באחר במשרד הפנים?

ת. לא, אין, אבל שניהם יצאו רמאים.

ש. או.קיי. הבנתי. עכשיו, את כל השיחה הזאת על עורך הדין של ביטוח לאומי שמעת מנאשם 1 נכון?

ת. כן.

ש. ואך ורק ממנו?

ת. רק, הוא זה שאמר.

...

ש. בחיים לא תשכחי ובכל החקירות שלך, נכון שבכל החקירות שלך כבר במשפט הראשון כששאלו אותך מה אמר לך נאשם 1 אמרת הוא ישלח אותי לעורך דין של ביטוח לאומי, תוך הדגשה על המילה עורך דין, נכון?

ת. הוא אמר לי עורך דין, הוא אמר לי עורך דין.

ש. יכול להיות שלא אמר לך עורך דין? אמר לך מישהו שמתעסק בביטוח לאומי?

ת. הוא אמר לי עורך דין שייך, ימשיך איתך.

ש. יופי, זאת אומרת לא יכול להיות שאת אמרת שהוא ישלח אותך למישהו מביטוח לאומי ולא עורך דין?

ת. הוא אמר לי מביטוח לאומי.

ש. הבנתי. עכשיו כל זה לגבי הנאשם 1

...

ש. זאת אומרת זה דבר שאת ישר בשאלה הראשונה, אם אומרים לך איך הזדהה? מה אמרו לך? את אומרת עורך דין נכון?

ת. לא ישירות, הוא אמר לי,

ש. זה מה שאני רוצה להדגיש, לא אמר לך שהוא עורך דין נכון?

ת. **גם זה של הביטוח לאומי אמר לי עורך דין.**

ש. לא, לא, אני מדבר על נאשם 2 עכשיו.

ת. **אמר לי אני עורך דין זהיר**

ש. גם נאשם 2 אמר לך?

ת. מהצד של ביטוח לאומי.

ש. זאת אומרת כבר כשהזדהה נאשם 2 בפניך אמר לך אני עורך דין ששייך לביטוח לאומי?

ת. כשדיברתי איתך בטלפון שעל ידי ביטוח לאומי.

ש. יכול להיות שאמר לך אני בקשר עם ביטוח לאומי בלי המילה עורך דין? אני מטפל בענייני ביטוח לאומי.

ת. **לא, עורך דין, עורך דין.**

ש. זאת אומרת אין מצב שהמשפט הזה נאמר לך בלי המילה עורך דין?

ת. **לא, עורך דין, עורך דין.**

(ההדגשות שלי - ב.ג.)

99. בסיכומי נאשם 2 נטען כי בתמליל העימות בין נאשם 1 לפאטמה (ת/19) היא אמרה לנאשם 1 "הלואי שתמות" והסבירה לחוקרים למה אמרה זאת: "בגלל שהוא בא אליי עם בחור עם נשק", ומכאן, לדבריו, זו אמירה שמלמדת על הרצון של פאטמה להתנקם בנאשם 1. ראשית אציין כי תשובתה לא צוטטה במלואה ובמדויק, וכך אמרה: "בגלל שהוא בא אליי הביתה וכיבדתי אותו והוא בא אליי עוד עם מישהו חמוש..." (ובתמליל מצוין שהחוקר כותב "בגלל שהוא בא אליי הביתה עם בחור עם נשק") וצילם את הבית... אני הייתי בטוחה שהוא יעני מהביטוח" (עמ' 170-171). אמירה זו של פאטמה, אשר מן הסתם נובעת מתחושותיה כלפי נאשם 1 לאחר שלשיטתה רומתה והלכה שולל אחרי מצג השווא של הנאשמים ומסרה 2,000 ₪ לחינם, אין בה בכדי לפגום באמינות גרסתה, מה גם שנאשם 1 לא העלה טענה זו בסיכומיו. אי לכך, איני מקבל את הטענה.

100. עוד אעיר, כי נאשם 2 לא טען שטיפל בענייניה של פאטמה לאחר שקיבל ממנה כסף - אם עבור קידום התביעה בביטוח לאומי, ואם עבור מטרות אחרות כלשהן. הדבר מלמד, כי לא מדובר היה בעסק ממשי לייעוץ כנטען, וכי לנאשם 2 לא הייתה כל כוונה לטפל בעניין כלשהו של פאטמה.

101. אני דוחה את טענת נאשם 2 כי הסתירות המהותיות שבגרסת פאטמה, כפי שהציג בסיכומיו, אינן מאפשרות קביעת ממצא מרשיע נגד נאשם 2. כפי שצינתי, גרסתה קוהרנטית ועקבית ואני נותן בה אמון. לא מצאתי כי קיימות סתירות מהותיות בגרסתה והיא מבוססת במחקרי התקשורת, וכן בכך שלמעשה, נאשם 2 עצמו מאשר את הגרסה העובדתית של פאטמה, פרט לאותן עובדות המפיללות אותו (האופן בו הציג עצמו, התוכן שבו היה אמור לטפל). כן אציין, כי גרסת נאשם 2 לא הייתה אמינה ורבו בה הסתירות והתמיהות.

102. לסיכום, עלה בידי המאשימה לעמוד בנטל ההוכחה בנוגע לתובעת 2.

תובעת 3 - זוהור נתשי

103. על פי כתב האישום, זוהור נתשי (להלן: "זוהור") הגישה תביעה לדמי קבורה לבעלה. התביעה אושרה ללא קשר לממצאי החקירה, שכן בעלה נפטר בישראל. הנאשם 1 גבה את הודעת התובעת בביתה בתאריך 18.7.10 ומצא כי ממרץ 2010 היא מתגוררת בשועפט בתחום ירושלים. לקראת תום הברור בביתה, אמר הנאשם 1 לתובעת שברצונו לסייע לה "לסדר את העניינים" ולשם כך עליה לשלם לו 2,000 ₪ בהקדם האפשרי, תוך שהוא מצוין שככלל, משלמים לו תובעים 5,000 ₪, אך הוא מוכן לעשות לה הנחה. הנאשם 1 הוסיף, שאם לא תשלם - "כל העניינים ילכו ככה באוויר". הנאשם 1 הודיע לתובעת שהוא ישלח אליה עורך-דין שיסייע לה, או אז העביר את פרטיה, לרבות מספר הטלפון שלה, לידי הנאשם 2. כעבור כשעתיים לאחר שהנאשם 1 עזב את בית התובעת, התקשר אליה הנאשם 2, הציג

עצמו כעורך דין של המל"ל וציין שהנאשם 1 הפנה אותו אליה. כעבור זמן קצר הגיע הנאשם 2 לבית התובעת ושוב ניסה לשכנעה לתת לו 2,000 ₪ כדי שהטיפול בתביעתה יזורז. כשהתובעת הבהירה לנאשם 2 שאין בכוונתה לתת לו כסף, איים הנאשם 2 על התובעת שהוא ידאג שתביעתה תידחה.

104. במחקרי התקשורת רואים כי ביום החקירה, קרי, 18.7.10, נאשם 2 התקשר לזוהור בשעה 16:28 ובשעה 18:01, ובארבעת הימים שלאחר מכן התקיימו ביניהם עוד מספר שיחות (ת/32 עמ' 6). ביום החקירה, 18.7.10, התקשר נאשם 2 לנאשם 1 פעמיים, בשעה 17:34 ובשעה 18:09 (ת/31).

105. בעדותה בבית המשפט העידה זוהור את הדברים הבאים אודות מה שעשה ואמר נאשם 1 בביתה (פרוט' עמ' 252 שורות 17-32):

ת. הוא צילם בפנים. אמר לי אל תפחדי, אני רוצה לעזור לך הרבה הרבה, בגלל שאת אמרת שאין לך ארנונה, אין לך מים, הדברים האלה קשים עליך מאוד, קשים עליך, אל תפחדי, אני לוקח מאנשים חמשת אלפים וממך אני אקח רק אלפיים בגלל שאת אין לך ילדים מבוגרים גדולים שיעזרו לך ולא בנות.

..אני רוצה לשלוח לך, בגלל שאני ריחמתי עליך עורך דין חרוץ. אמרתי לו מאיפה הוא ידע, יכיר אותי? אמר לי אני אתן לו את הטלפון שלך.

ש. מה הוא הסביר לך לגבי הכסף הזה, בשביל מה הכסף הזה?

ת. כדי לגמור את הסיפור כמה שיותר מהר.

ובהמשך (עמ' 253 שורות 7 - 11):

כבוד השופט גרינברגר: האם הוא אמר לך מה יקרה אם לא תשלמי את האלפיים שקל?

ת. תתחרטי.

לדבריה, לאחר מכן התקשר אחד שהציג עצמו בשם מונזיר ואמר ששלח אותו זה מביטוח לאומי שהיה אצלה (פרוט' עמ' 253 שורות 30 - 31), וכי הוא מגיע אליה ושתכין כסף על מנת שהעניין שלה יזדרז. נאשם 2 הגיע אליה עם עוד אדם, אמר שהוא מונזיר מבית ג'אן, עו"ד חרוץ, שאל אם הכינה את הכסף ואם לא תביא לו היא תתחרט. אבל זוהור חשדה שהוא לא בסדר: **"אני יודעת שעורך דין לא מסתובב בין הבתים, אנשים הולכים לעורך דין לא הוא בא אליהם"**, וגם בגלל שלא שמעה שביטוח לאומי מבקש כסף מאנשים (פרוט' עמ' 256 שורות 11 - 32). אציין כי בניגוד לאמור בכתב האישום, בעדותה בביהמ"ש זוהור לא טענה שנאשם 2 הציג עצמו כעובד במל"ל, אלא רק הציג את עצמו כעו"ד.

106. זוהור מעידה שכאשר הגיע אליה נאשם 1 לחקירה, וכן בהמשך כאשר נאשם 2 הגיע אליה, היא קראה לשכנתה, מופידה ראבייה (להלן: "מופידה"), שתהיה אתה, כך שמופידה נכחה בשני המפגשים. זוהור מכחישה שהשכנה שלה אמרה במפגש עם נאשם 2 שהיא יכולה לעזור לזוהור עם הכסף ולתת לה 500 ₪ (פרוט' עמ' 274 שורות 189-10). לאחר שני הביקורים, פנתה זוהור לבכיר בביטוח לאומי בשם "שמוליק" (שמואל פניאל, מנהל סניף מל"ל במזרח ירושלים ובשלומציון), וסיפרה לו על המקרה. שמוליק אמר לה להתלונן במטרה ואף סיפר לה כי התרחשו סיפורים עם הרבה אנשים בעניין זה. לדבריה, התקשר למטרה בנוכחותה (פרוט', עמ' 275 שורות 12-31).

107. עדות זוהור נתמכת בעדות שכנתה מופידה. כאמור, זוהור קראה לה שתהיה אתה בזמן הביקורים כדי שלא תהיה לבד עם גברים. מופידה העידה על כך שכאשר נאשם 1 הגיע לזוהור היא קראה לה להיות אתה כי באו מביטוח לאומי. כך תיארה את אשר קרה בחקירה (פרוט' עמ' 233 שורות 12 - 18):

ת. נכנס לחדר שלה, צילם, כשהוא יצא היא בוכה על המצב שלה. אמר לה אני מרחם עליך, אמר לזוהור, במצב שלך יש לי עורך דין אבל אנחנו מקבלים חמשת אלפים שקלים אבל בגלל המצב שלך ואני מרחם עליך אנחנו ניקח אלפיים שקלים. האיש אמר לה אני אשלח לך את עורך הדין ואת תדברי אתו והוא יראה את המצב שלך.

ש. רגע, תסבירי לי, על מה הוא אמר לה שהוא צריך את הכסף הזה?

ת. כדי שיעזור לה בכל הנושא שלה והניירת בביטוח לאומי.

לדבריה, אחר כך בא השני (נאשם 2) ואמר לה שיסדר לה את כל העניינים ושאל אם השיגה את האלפיים ש"ח.

108. בחקירתה הנגדית עלה כי מופידה הגיעה לחקירה בלוד יחד עם זוהור ובדרך הן דיברו על נאשם 2. גם בדרך חזרה הן נסעו יחד ודיברו; מופידה טוענת שדיברו על האנשים שהיו שם שלקחו מהם כספים ועל הנאשמים, אך לא דיברו על מה שכל אחת מהן אמרה בחקירה (פרוט', עמ' 246 שורות 23-6). אתייחס לכך להלן.

109. בהודעת שמואל פניאל מיום 2.8.11 (ת/38), נשאל האם הוא מקבל תלונות ממבוטחים, ועל כך ענה, "כן אבל לא הרבה ולא כולם מוכנים לגשת למשטרה כדי להתלונן" (שורה 73). בהתייחס למקרה של זוהור מסר שקיבל תלונה ממנה: "קיבלתי תלונה מאישה שהתלוננה בפני שהחוקר נאסר סעד היה אצלה בבית בחקירה ותוך כדי חקירה הוא דרש ממנה כספים לטענתה ובהמשך היא ציינה שכל הזמן הוא מתקשר אליה ולוחץ עליה כדי שתשלם לו והיא טענה שאין לה כסף ולכן היא גם הגיעה אליי להתלונן"; ולדבריה, הכסף היה "עבור ביצוע החקירה שתהיה חקירה חיובית" (שם, שורות 73 - 15). שמואל בדק את עניינה מבחינת ביטוח לאומי, ומצא כי נאסר אכן היה החוקר שלה, וכי מבחינת תושבות כבר הייתה תושבת, ולכן לא הבין על מה נדרשה לשלם. על כן שאל אותה אם תהיה מוכנה להגיש תלונה במשטרה והיא השיבה בחיוב. הוא התקשר למשטרה במגרש הרוסים והעביר להם את הנושא, ושלח לשם את זוהור ודיווח על המקרה למנהל מחוז ירושלים (פרוט', שורות 83-78).

נאשם 1

110. בתשובת נאשם 1 לכתב האישום, הודה שחקר את זוהור ברם כפר בטענה כי הציע או דרש ממנה לשלם סכום כלשהו. בתשובתו ציין כי התובעת הגישה גם תביעה לקצבת שארים וכי תביעה זו נדחתה לאור קביעת נאשם 1 כי בעלה נפטר בהיותו מתגורר מחוץ לתחום.

111. בעדותו בביהמ"ש חזר הנאשם על גרסתו שמסר בתשובה לכתב האישום. בחקירתו הנגדית נשאל על קביעתו בדו"ח החקירה כי בעלה של זוהור נפטר בעזרייה וכי על כן היא אינה זכאית לקצבת שארים; שאם כן, הכיצד קיבלה זוהור דמי קבורה עבור בעלה, שהתבסס על כך שבעלה נפטר בישראל (לפי החלטה של ביטוח לאומי, ת/41). הנאשם לא מסר תשובה ברורה (פרוט', עמ' 608 סיפא, 609-610). עוד יצוין, כי בשונה משאר התובעים שלגביהם טען נאשם 1 בגרסתו בביהמ"ש כי הפנה אותם לנאשם 2 בענייני משרד הפנים, לגבי זוהור טען שהפנה אותה בענייני הבטחת הכנסה (פרוט', עמ' 618 שורות 8-2). לטענת המאשימה, הדבר נעשה רק משום שלא "נמצא" לה עניין שתוכל לתבוע כביכול מול משרד הפנים. עוד נטען כי הנאשם זיהה שיש לזוהור רכב ולכן היא אינה זכאית להבטחת הכנסה, אך לא אמר לה זאת ועדיין הפנה אותה לנאשם 2 (פרוט' עמ' 537 שורות 20 - 29).

112. נאשם 1 טען שזוהר התלוננה עליו מתוך נקמנות, ונשאל האם השכנה שלה, מופידה, שהייתה עדה לחקירה, גם משקרת. נאשם 1 התחמק ממתן תשובה (פרוט', עמ' 619 שורות 19 - 24).

113. בחקירתו במשטרה הכחיש נאשם 1 שביקש כסף מזוהר (ת/3 שורות 127 - 128). בדו"ח העימות ביניהם (ת/14) מופיע כי זוהר מסרה את גרסתה ונאשם 1 הכחיש שביקש ממנה כסף ושומר לה את הדברים כפי שהיא טוענת, וטען שהיא משקרת. אך הנאשם נזכר שהייתה שם בחקירה אישה נוספת אתה, והיא שאלה האם אני מכיר מישהו שיעזור לה בעניינים האלה. לדבריו, "**אני הפניתי אותה למר זאהי הזה כביכול אמרתי לכם שהוא עובד כיועץ בעיני ביטוח לאומי ממשרד הפנים**". הנאשם טען שזוהר ביקשה את הטלפון של זאהי בגלל שהנאשם גילה שבעלה נפטר לפני שעברה לדירה בבית חנינה וכתוצאה, היא לא תהיה זכאית לקצבה. אציין כי מופידה לא נשאלה בחקירה נגדית האם ביקשה שנאשם 1 יכיר להן מישהו שסייע והאם נאשם 1 המליץ על נאשם 2, כפי שטען בעימות, והדבר מחליש את גרסתו.

114. נאשם 1 הצביע בסיכומיו על סתירות ופרכות בגרסת זוהר, כך שלטענתו לא ניתן להסתמך עליה:

א. זוהר ציינה כי היא מתגוררת בתוך תחום ירושלים מיום 2.2.2000 (פרוט' עמ' 252 שורה 26), בניגוד לממצאי חקירת נאשם 1 וקביעת המל"ל.

ב. זוהר טענה שנאשם 2 הציג עצמו בשם מונזיר מבית ג'אן ואמר שהוא "עורך דין חרוץ" - ונאשם 1 טוען כי אם באמת התכוון להסתיר את פרטיו, למה מסר שהוא מבית ג'אן ושהוא עו"ד חרוץ? לזה יש להשיב כי לצורך המצג ציין שהוא עו"ד, ולא ניתן ללמוד דבר מכך שמסר לה עובדה נכונה אודות מקום מגוריו. אין כל סתירה בכך שביצירת מצג שווא יימסרו גם פרטים נכונים יחד עם הפרטים אשר אינם נכונים.

ג. הנאשם טוען כי גרסת זוהר לגבי הפגישה שלה עם שמוליק (שמואל פניאל) אינה תואמת את גרסתו של שמוליק. זוהר טענה כי בנוכחות שמוליק התקשרה לנאשם 2 והוא "**אמר לי הכנת את הכסף חאג'ה? ושמוליק שמע את זה**", ואמר לה לענות שתביא לו אחר כך (פרוט' עמ' 257 שורות 4 - 13), וכן ששמוליק הציע לה להגיש תביעה להבטחת הכנסה (פרוט' עמ' 264 סיפא, עמ' 265 שורות 6-1). בהודעת שמואל פניאל במשטרה לא ציין זאת, וגם לא בחקירה הראשית כאשר ציין בקצרה ובאופן כללי מה ארע עם זוהר. כך גם לגבי טענתה ששמוליק אמר לה שהתיק עוד לא חזר ושהוא לא יכול לבדוק את ממצאי החקירה לאחר שחלפו רק ימים ספורים מאז שביקר הנאשם אצלה. נאשם 1 טוען כי הדבר לא ייתכן, שכן סיכם את החקירה באותו היום והחזיר את התיק למחלקה; אך הדבר לא סותר את דבריה שכך אמר לה שמוליק. מה עוד שפניאל לא נשאל בחקירה נגדית האם דברים אלו אירעו ואם לאו, ועל כן איני רואה בעובדה שלא ציין את הפרטים הללו (כאשר כל הנוגע לזוהר תפס חלק קטן מהודעתו במשטרה ועדותו), כסתירה או הפרכה לגרסתה של זוהר.

ד. עוד נטען כי גרסתה של זוהר סותרת את דברי מופידה, בכך שטענה שנאשם 1 הציג עצמו מאבו גוש, בעוד שמופידה העידה שהציג עצמו מבית ג'אן. כמו כן, זוהר העידה שנאסר והמאבטח ביקשו קפה ומים והיא הביאה להם והם שתו קפה, בעוד שמופידה טענה שהם לא שתו (בהודעתה במשטרה, נ/6, שורות 21 - 24). כשהוצגו לזוהר דברי מופידה, זוהר עמדה על גרסתה, והוסיפה "**היא זקנה, מה אתה רוצה ממנה, זקנה**" (פרוט' עמ' 264 שורות 18-12); ומכאן טען הנאשם כי זוהר ביקשה שלא להאמין למופידה, העדה מטעמה. ראשית אציין, כי מופידה אינה "עדה מטעמה", אלא מטעם התביעה; וכן היא לא ביקשה שלא להאמין למופידה אלא ניסתה להסביר את פער הגרסאות שביניהן. שנית, מופידה מסרה במשטרה גרסה מלאה וארוכה של שתי הפגישות הללו בביתה של זוהר ועוד, ואם נמצאו סתירות בשתי עובדות לא מהותיות אלו, כאשר בחלק המהותי של עדותה היא תומכת בגרסת זוהר, אין בסתירות הללו בכדי לפגום בגרסתה של זוהר.

ה. הנאשם מצביע על סתירות בגרסת זוהור לגבי מועד הגשת תביעת הבטחת הכנסה - כאשר טענה שהגישה אותה יחד עם התביעה לקצבת שארים, או לפני שנאשם 2 היה אצלה; בעוד שעל פי תעודת עובד ציבור ממחלקת הבטחת הכנסה (5/11) הגישה זוהור את התביעה ביום 11.10.12 (היינו, לאחר החקירה של נאשם 1 בביתה). ברם, אין מדובר בסתירה מהותית הפוגמת במהימנותה והנוגעת לעדותה הגרעינית, בשאלה מה אמרו לה הנאשמים.

ו. הנאשם מוסיף וטוען כי עדויות זוהור ומופידה כי אמר לזוהור שלא בנוכחות המאבטח שתשלם לו סכום כסף, סותרות את דברי המאבטח חאלד חמוד, שנכח בחקירה. חאלד העיד בביהמ"ש שבתור מאבטח פעל לפי ההנחיות והיה צמוד כל הזמן לחוקר. לדבריו, אין מצב בו דיבר הנאשם עם הנחקרת וחאלד לא שמע (פרוט' עמ' 804 שורות 11-14). אני מפנה לעיל להתייחסותי בעניין טענת ההגנה לגבי המאבטחים, תוך שאוסיף כי חאלד לא נשאל האם הנאשם אמר לזוהור את הדברים שטענה שאמר, וכן לא ציין כי במקום נכחה מופידה. על כן טענה זו של הנאשם נדחית.

115. נאשם 1 מוסיף וטוען, כי עדותה של זוהור אינטרסנטית ומונעת מטעמי נקם וזאת כיוון שלא אושרה תביעתה לקצבת שארים; והוא מסתמך בטענתו זו על כך שזוהור אישרה שלו תביעתה הייתה מאושרת, לא הייתה הולכת לשמוליק להתלונן (פרוט' עמ' 277 שורות 5-7). לטענה זו אין כל משקל, והעובדה היא כי לפי גרסתה, הלכה להתלונן כיון שהנאשם דרש ממנה לשלם בשביל שתביעתה תתקבל. לגיטימי לחלוטין להתלונן על כך, וכך ראוי שתעשה. ואכן, אם תביעתה הייתה מתקבלת, סביר להניח שלא הייתה מגישה תלונה כיון שמבחינתה, לא היה לה על מה להתלונן.

116. סבורני כי הסתירות והתמיהות שהציג נאשם 1 בסיכומיו בגרסת זוהור, אינן מהותיות או מצטברות באופן הפוגע באמינות גרסתה הרלוונטית. גרסתה נותרה אמינה ונתמכת בעדויות מופידה השכנה ושמואל פניאל, ועל כן אני מקבלת, וקובע כי המאשימה עמדה בנטל ההוכחה.

נאשם 2

117. בתשובת נאשם 2 לכתב האישום נאמר כי הוא זוכר שביקר אצל זוהור וכי הייתה אתה שכנה; שהוא ביקש 2,000 ₪ עבור טיפול; שזוהור אמרה לו שאין לה סכום כזה, וכי תוכל לגייס 500 ₪ וקראה לשכנה כדי שתשלם. לדבריו, הוא לא סגר אתה הסכם סופי כיון שידע שהיה לה רכב על שמה. בפגישה נכח חבר של נאשם 2, איברהים.

118. בעדותו בביהמ"ש העיד הנאשם שזוהור עצמה כיוונה אותו בטלפון איך להגיע אליה (בעוד שזוהור העידה שהוא ידע איך להגיע אליה בלי שנתנה לו כתובת). הנאשם טען שהיא שקרנית (פרוט' עמ' 732 שורות 5-8). לטענתו, הגיע אתו בחור ששמו איברהים, אותו הכיר באותה תקופה והיה לו מוסך באזור; ואינו זוכר את שם משפחתו ואף לא זוכר למה ביקש ממנו שיבוא אתו לשם. הנאשם מסר שיביא אותו להעיד בבית המשפט. (פרוט' עמ' 733 שורות 8-23). גרסה זאת תמוהה בעיניי, שכן, אין זה סביר שהגיע לבית "לקוחה פוטנציאלית" כאשר מביא אתו מישהו שעובד במוסך, ולנאשם אין מושג מדוע הגיע אתו. מה עוד שבסופו של יום, על אף הצהרת הנאשם שיביא את איברהים למתן עדות, האיש לא זומן לעדות, כאשר יכול היה לכאורה לאשש את גרסת הנאשם. אי לכך, אי-הבאת ראיה זו משמשת לחובתו של נאשם 2.

119. נאשם 2 מאשר שגם השכנה הצטרפה לזוהור כשבא להיפגש אתה, והיא שמעה את כל הסיפור. לגרסתו, ביקש 2,000 ₪, מתוכן 1,000 ₪ מקדמה, והשכנה הציעה לעזור לה ב-500 ₪ (פרוט' עמ' 734 שורות 1-5). למעשה, הנאשם מאשר את גרסת זוהור, למעט החלקים המפלילים - נושא הטיפול והצגתו כעו"ד, וכן מאשר את גרסת מופידה באשר להצעתה לעזור לזוהור ב-500 ₪.

120. הנאשם ציין מיוזמתו, כי כאשר נכנס לעימות עם זוהור, היא מיד זיהתה אותו וקראה לו "הנה עו"ד מנדור" אך

קובל על כך שאין שם כזה בערבית (פרוט', עמ' 732 שורות 21-19). הנאשם הודה בעימות שאין לו עסק או משרד והוא לא מוציא חשבוניות וקבלות (ת/15 שורות 36 - 39).

121. לטענת נאשם 2 בסיכומיו, המניע של זוהור במסירת גרסתה היה יצר נקם עז, בעוד שעדותה פגומה בסתירות רבות; ולטענתו, התסריט ההגייוני והסביר הוא שהקשר עמו נגע לבקשתה שיטפל בתביעתה להבטחת הכנסה, תביעה אשר אינה קשורה כלל לחקירה שביצע נאשם 1. אתייחס להלן לטענות אלו (מלבד אלו שעלו מצד נאשם 1 ודנתי בהן לעיל).

122. נאשם 2 טוען שבתמליל העימות מאשרת זוהור בבירור שנאשם 1 לא אמר שהוא מפנה אותה לעורך דין אלא למישהו שיכול לעזור, והדבר סותר לחלוטין את גרסתה הקודמת, לפיה שני הנאשמים אמרו לה "עו"ד" - האחד הפנה לעו"ד והשני הזדהה כעו"ד. עיינתי בתמליל ולא מצאתי כי החלק אליו הפנה אכן מלמד כי זוהור סותרת את עצמה. אומנם בתחילה נשאל נאשם 1 האם אמר לה שהוא מפנה אותה לעורך דין והוא הכחיש, ובהמשך שואלים אותה החוקרים מה תגובתה לכך שכביכול נאשם 1 אמר שמפנה אותה ל"רק מישהו ש... אולי יעזור לך" וזוהור עונה "כן כן" (עמ' 102-103). אך ייתכן בהחלט כי תשובתה של זוהור מתייחסת רק לשאלה האם אמר שיפנה אותה למישהו שיעזור לה, הא ותו לא. זוהור הדגישה שוב ושוב, הן במשטרה, הן בתמליל העימות (עמ' 84-83), וכן בעדותה בביהמ"ש, כי נאשם 1 אמר שיפנה אותה לעו"ד, ונאשם 2 הציג עצמו כעו"ד מנדור, וכך גם זיהתה אותו בעימות. על כן, טענת נאשם 2 בעניין זה נדחית.

123. יצוין, כי זוהור מכחישה את דברי מופידה ונאשם 2, כי כאשר האחרון ביקש ממנה ₪ 2,000 עבור הטיפול וזוהור אמרה שאין לה כסף, הציעה לה מופידה שתעזור ותתן לה 500 ₪ (פרוט' עמ' 245 שורות 16-14, עמ' 274 שורות 10-189). לטענת נאשם 2, יש סתירות בגרסת מופידה עצמה, כאשר בתחילת חקירתה במשטרה היא מדברת על נאשם 1 כמי שהתחזה לעו"ד וביקש בהתחלה 5,000 ₪, ובהמשך מייחסת את בקשת 5,000 ₪ לנאשם 2. לדברי עדויות זוהור ומופידה היו מתואמות, והסתירות ביניהם מעידות על תיאום גרסאות שלא צלח במלואו.

124. עיינתי בתמליל החקירה של מופידה (נ/6), ומצאתי כי אכן ניתן לומר שהיה מעט בלבול - אך לא בהכרח ניתן לתלות אותו במופידה ולהגיע למסקנה שגרסתה לא הייתה ברורה. מופידה לא ידעה לומר את השמות של נאשם 1 ו-2, וגם החוקר לא כינה או סימן את שני הנאשמים באופן מסויים ועקבי, כך שברוב התמליל דיברו על "ההוא" כלפי שני הנאשמים וקפצו בין שני הביקורים והשיחות. לפי התרשמותי, ניתן להבחין באי-דיוק בתמליל במספר מקומות בודדים. ברם יחד עם זאת יש לזכור, כי אין חולק בעצם העובדה שמופידה אכן נכחה בשני הביקורים.

125. נאשם 2 טוען בסיכומיו כי עדויות זוהור ומופידה היו מתואמות ומזוהמות, והשתיים אף הפרו הפרה בוטה את אזהרת החוקר שלא ידברו ביניהן על החקירה, עובדה הממוטטת כליל את אמינות גרסת שתיהן. נאשם 2 מפנה לעדות מופידה בביהמ"ש. מופידה העידה שהיא הגיעה לחקירה בלוד עם זוהור ובדרך דיברו על נאשם 2. גם בדרך חזרה (לאחר שהוזהרו ע"י החוקר לא לדבר) נסעו השתיים יחד, ודיברו על האנשים שהיו שם שלקחו מהם כספים. לדבריה, לא דיברו על תוכן ההודעות שמסרו כל אחת בחקירתה (פרוט', עמ' 246 שורות 23-6):

ש. לא, לזמן ההמתנה שלך מיד נגיע, אני בכוונה שואל על פרק פרק, שואל על הדרך חזרה גם. הדרך חזרה את וזוהור וחאג'?

ת. כשראינו הרבה אנשים ודיברו אתנו, שלקחו מהם כספים ודברים כאלה וכמה שהדבר הזה קשה.

ש. דיברתם על איך שני אלה לקחו כספים, זה וזה?

ת. מאנשים, כן.

ש. מה ששמעתם מאנשים?

ת. שמענו שלקחו מהם הרבה כסף.

ש. יופי, מיד נדבר על מה ששמעתם אבל בדרך חזרה גם דיברתם, היא שאלה אותך מן הסתם, מה שאלו אותך בחקירה? זוהור, ואת שאלת אותה מה שאלו אותך בחקירה ומה אמרת בחקירה?

ת. לא. לא. כל אחד אמר מה שאמר ולא שאלנו.

ש. אז בלי שתשאל, נכון שאמרת לה שסיפרת לה מה אמרת בחקירה?

ת. אני מה שאני יודעת סיפרתי וזה מה שהיה. אני לא דיברתי כדי להגיד לה מה דיברתי עליך ודברים כאלו.

126. לטענת הנאשם, מתוך החקירה הנגדית עולה חשד נוסף לזיהום עדותה, כאשר העידה שנאשם 2 הגיע לזוהור והציג את עצמו בשם מונזיר וכעורך דין (פרוט', עמ' 241 שורות 22-21), בעוד שבחקירתה במשטרה לא ידעה מה שמו של נאשם 2. היא נשאלה על כך, ואמרה: "**אני שכחתי בדיוק, אני שמעתי את השם או ממנו או מזוהור או מהחוקר, אני לא יודעת מי המקור**" (פרוט' עמ' 244 שורות 20-19).

127. אכן, העובדה שמופידה מעידה בכנות על כך שהיא וזוהור נסעו יחד ודיברו על התיק, ושאפילו ייתכן ששמו של נאשם 2 נודע לה מזוהור, מעלה סימן שאלה בנוגע לאפשרות כי גרסת מופידה מתואמת; ברם, בנדון דנן, גרסת נאשם 2 תואמת כמעט לחלוטין את גרסת מופידה, על כל פרטיה, למעט טענתה שהוא הציג עצמו כעו"ד. נאשם 2 אפילו מאשר את גרסת מופידה לפיה היא הציעה לעזור לזוהור ב-500 ₪ (בניגוד לעדות זוהור). מופידה מסרה מספיק פרטים על הנוכחים בפגישות ומה ארע, שאינן שנויים במחלוקת, כך שלמרות החשש התיאורטי לזיהום העדות, סבורני כי יש לקבל את עדותה כמהימנה. כפי שציינתי לעיל, עדות מופידה ושמואל פניאל מחזקות את עדות זוהור, וכן מחקרי התקשורת מצטרפים לבסיס הראייתי.

128. מנגד יש לזכור, כפי שצוין לעיל, שנאשם 2 יכול היה להביא להעיד את איברהים, שהתלווה אליו לביקור אצל זוהור, בכדי לאמת את גרסתו לפיה לא הציג עצמו כעו"ד וכן באשר למהות הטיפול שהציע לזוהור. ברם - למרות שאמר בעדותו כי איברהים יגיע להעיד, הלה לא זומן לעדות, וכאמור, הימנעותו מזימון העד עומדת לחובתו.

129. לסיכום, מבחינה ראייתית עלה בידי המאשימה לעמוד בנטל ההוכחה, זאת מלבד העובדה שלא עלה מגרסת זוהור שנאשם 2 הציג עצמו כעובד מ"ל.

תובע 5 - איסמעיל קריע

130. על פי כתב האישום איסמעיל קריע (להלן: "איסמעיל") הגיש תביעה למ"ל לקבלת קצבת זקנה. בעקבות החקירה, תביעתו אושרה והוא הוכר כתושב מתאריך 1.12.08 (ת/41). הנאשם 1 גבה את הודעת אשת התובע בבית בתאריך 24.8.10 ומצא כי התובע גר בבית חנינה בתחום ירושלים מסוף שנת 2008. מיד לאחר עריכת הביקורת בבית התובע, העביר הנאשם 1 את מס' הטלפון של התובע ואת פרטי תביעתו לידי הנאשם 2. באותו יום פנה הנאשם 2 טלפונית אל התובע, הציג עצמו כמי שאשתו עובדת במ"ל וכמי שיכול לסייע לו בטיפול בתביעתו. התובע נפגש עם הנאשם 2 בבית חנינה וכן התקיימו ביניהם שיחות טלפון רבות, במהלכן הציג הנאשם 2 בפני התובע מצג שווא לפיו הוא

פועל לסייע לו בקידום תביעתו, והתובע הסכים לשלם לנאשם 2 סך של 5,000 ₪ אם וכאשר תביעתו תאושר והוא יקבל קצבת זקנה באופן רטרואקטיבי.

131. על פי דו"ח סיכום החקירה שערך נאשם 1 בעקבות הביקור בבית התובע, נמצא כי התובע גר בבית חנינה בתחום ירושלים מסוף שנת 2008. נאשם 1 הוסיף כי "לפני זה התגורר בביתו הפרטי באלראם מחוץ לתחום י-ם. התובע וילדיו עובדים עצמאיים בעלי מחצבה באלראם. לגבי הנכס באלראם ראו פירוט העדות. ממליץ למעקב בעוד 6 חוד" (ת/25).

132. ממחקרי התקשורת עולה כי ביום החקירה, 24.8.10, התקיימו שיחות בין הנאשמים ארבע פעמים (ת/31), וכן נוצר קשר בין המספר של אשת התובע, חדיג'ה קריע, לנאשם 2 בשעה 18:42 (ת/32 עמ' 7-8), ולאחר מכן עד ליום 17.1.11 התקיימו 28 שיחות בין נאשם 2 למספר זה של חדיג'ה.

133. איסמעיל, בן 80, העיד בבית המשפט. לדבריו, אשתו אמרה לו שבא אדם מביטוח לאומי לחקור אותם, ואמר שהסיפור שלכם מסובך וצריך מישהו שיעזור לכם, עורך דין או מישהו שמכיר בביטוח לאומי. הוא השאיר להם מספר טלפון והם התקשרו אליו (פרוט' עמ' 281). לדבריו, בשיחה זו אמר לו נאשם 2: "העניין שלך ייקח קצת זמן אבל תוך חודשיים אני אסדר לך את זה. אני אמרתי לו 'הכי טוב בשבילי, לא העניין של הביטוח לאומי, אלא לחדש את תעודת הזהות שלי. עשרים שנה מסרבים לחדש לי אותה'. אמר לי 'אני צריך 5,000 שקל. אני אחזיר לך את הביטוח מלפני שנה' ". איסמעיל העיד שביקש מנאשם 2 לטפל הן בתביעה לביטוח לאומי והן בתעודת זהות, ונאשם 2 הבטיח שתמורת 5,000 ₪ יגרום לכך שאיסמעיל יקבל ביטוח לאומי רטרואקטיבי. איסמעיל היה מוכן לשלם לנאשם 2 אם יעשה משהו. אלא, שנאשם 2 לא עשה דבר במשך מספר חודשים, הן לגבי תביעת הזקנה והן לגבי תעודת הזהות (פרוט', עמ' 285). איסמעיל חזר על גרסתו לפיה נאשם 2 היה אמור לטפל הן בתביעה לביטוח לאומי והן בחידוש תעודת הזהות (פרוט' עמ' 287 שורות 10-5; 288 שורות 16-13). בחקירתו החוזרת אישר שהבין שהוא צריך לשלם לביטוח לאומי בגלל שהתגורר באלראם, וכי זו הייתה הבעיה (פרוט' עמ' 298 שורות 26-23), כפי שנאשם 1 כתב בסיכום החקירה.

נאשם 1

134. בתשובה לכתב האישום, הודה נאשם 1 שחקר את איסמעיל וכפר בשאר העובדות המיוחסות לו והמיוחסות לנאשם 2 מחוסר ידיעה.

135. בעדותו בבית המשפט הכחיש נאשם 1 שאמר לאשתו של איסמעיל שהמצב שלהם מסובך. הוא השאיר להם מספר של זאהי כמו כל התובעים כיוון שביקשו סיוע במשרד הפנים, ולטענתו הם ביקשו סיוע בחידוש תעודת זהות (פרוט', עמ' 625 שורות 32-11, עמ' 626 שורות 14-11).

136. נאשם 1 טוען בסיכומיו כי לא ניתן לקבל את עדות איסמעיל לפיה אשת הנאשם מסרה לו שנאשם 1 אמר לה שהם צריכים מישהו שיעזור להם, עורך דין או מישהו שמבין בביטוח לאומי, שכן מדובר בעדות שמיעה שאינה קבילה, ובית המשפט מתבקש להתעלם ממנה. אשתו של איסמעיל אף לא נחקרה ולא מסרה עדות במשטרה (טענה זו הועלתה גם בסיכומי נאשם 2).

137. כן לטענתו, איסמעיל אישר שהוא התבקש לשלם את הכסף לחידוש תעודת הזהות. גרסה זו תואמת את גרסת נאשם 1, אשר טען שבעת החקירה אשתו של איסמעיל סיפרה לו שיש להם בית מחוץ לתחום והיו להם בעיות עם חידוש תעודת זהות, והיא שאלה האם מישהו יכול לעזור, ונאשם 1 נתן לה את המספר של זאהי שיתקשרו אליו.

138. נאשם 1 טוען בסיכומיו כי במקרה של איסמעיל מדובר בעדות יחידה פגומה, עקב מחדלי חקירה שהתבטאו בכך שלא נגבתה עדות מאשתו, וכן לא נערך מסדר זיהוי לנאשם 2 (גם לא התקיים עימות בין נאשם 2 לאיסמעיל, וכן נאשם 2 לא נכח בזמן עדות איסמעיל בביהמ"ש, כך שאיסמעיל לא זיהה את נאשם 2), ועל כן טוען הנאשם כי אין להרשיעו במיוחס לו בכל הקשור לתובע זה.

139. ראשית אעיר, ביחס לטענת נאשם 1 אודות חוסר זיהויו של נאשם 2, כי טענה זו לא הועלתה בסיכומי נאשם 2, וכיוון שנאשם 2 הודה ואישר ששוחח עם איסמעיל והיה אמור לתת לו שירות, וכיוון שגם מחקרי התקשורת מצביעים על התקשורת בין נאשם 2 לאיסמעיל ואשתו, הרי שאין לחשוש כי קיימת טעות בזיהויו של נאשם 2.

140. אשר לטענה בדבר עדות שמיעה, איסמעיל העיד על כך שאשתו אמרה לו את הדברים, ואין בזה עדות שמיעה ככל שמשמשת כראיה על עצם אמירת הדברים לאיסמעיל, אך לא ראיה לאמיתות תכנם של הדברים. מן הראוי היה כי המשטרה תגבה עדות מאשתו של איסמעיל. יחד עם זאת, אין חולק כי נאשם 1 מסר לאישה את המספר של נאשם 2 והפנה אותם אליו בכדי שיעזור להם. המחלוקת היא, כאמור, באיזה נושא הוא היה אמור לסייע וליתן שירות.

141. עדותו של איסמעיל, חרף גילו המבוגר, הייתה קוהרנטית. הגרסה לא תאמה לחלוטין הן את גרסת המאשימה בכתב האישום והן את גרסת ההגנה. איסמעיל היה עקבי בכך שהתקשר לנאשם 2 בכדי שיקדם את תביעתו לביטוח לאומי לקצבת זקנה, אך שבאותה עת גם ביקש ממנו לסייע בחידוש תעודות הזהות. נאשם 2 אמור היה לטפל בשני הנושאים, כאשר לגבי התביעה לביטוח לאומי הבטיח לאיסמעיל כי ישיג לו את הקצבה שנה רטרואקטיבית. אני מקבל את גרסת איסמעיל, לפיה הקשר עם נאשם 2 החל לטובת קידום הקצבה - וזאת בהמלצת נאשם 1. כאן המקום להזכיר, כי יסודות עבירת השוחד יכולים להתקיים גם במצב בו הקבלה או הניסיון לקבלת מתת שוחד היו ע"י אחר, כך שלמרות הקושי בקביעת העובדה כי נאשם 1 אמר את הדברים הנטענים לאשתו של איסמעיל, כאשר תוכנם מהווה עדות שמיעה, הרי שאין חובה כי נאשם 1 יבהיר במפורש לאיסמעיל או לאשתו כי הוא מצפה לקבל כסף. די בכך שאחר, ובענייננו - נאשם 2, יבהיר כי הכסף מיועד לקידום התביעה לביטוח לאומי, כחלק מהקשר שרקמו השניים.

142. לאור האמור, אני מקבל את גרסת איסמעיל יחד עם מחקרי התקשורת ודוחה את טענות נאשם 1. פועלוצא מן האמור, כי יש לקבוע כי המאשימה עמדה בנטל ההוכחה.

נאשם 2

143. בתשובה לכתב האישום כפר הנאשם 2 בכל המיוחס לו לגבי איסמעיל, וכתב כי השם זכור לו רק במעורפל.

144. בעדותו בביהמ"ש, העיד נאשם 2 שחלק מהעדות של איסמעיל נכונה וחלק לא. לדבריו, הוא ואיסמעיל שוחחו הרבה ונפגשו פעם או פעמיים, אך לא יצאה עסקה לפועל. כן אישר שדיברו על קצבת זקנה. בתחילה אמר שהיה יכול לטפל לו בנושא והכחיש שאמר שישדר לו שיקבל את הקצבה רטרואקטיבית, ואז טען שקיימת בעיה כיוון שמבחינת מגורים הוא היה צריך להתגורר שבע שנים בתוך תחום ישראל והוא לא התגורר בתחום מספר השנים הדרוש. לכן טען נאשם 2 שלא היה יכול לטפל באיסמעיל והודה שלא התקדם בטיפול בו. לנאשם 2 אין הסבר ממשי מדוע הוא הציע לאיסמעיל טיפול כשהוא אינו מסוגל לסייע לו (פרוט' עמ' 736-737):

עו"ד אבני: בתקופה שבה הוא גר מחוץ לתחום אמרת לו אני יכול לסדר לך שתקבל רטרואקטיבית.

נאשם 2: לא. הבן אדם יכלתי לסדר לו דבר אחד. וזה גם היינו צריכים לחכות עוד זמן לגבי קצבת זקנה. קצבת זקנה אני, אני זוכר שדיברנו על זה. הכל היה אצלו בסדר אני חושב מבחינת מגורים מבחינת הכל. אבל רצה קצבת

זקנה ובגלל השנים, שהוא לא מספיק שנים בתוך שטח ישראל, אז צריך נדמה לי או שבע שנים. צריך שבע שנים שיהיה בתחום ואז הוא יתחיל לקבל את הקצבה.

עו"ד אבני: אז איך אפשר לסדר את זה? לשנות את הרישום הזה?

נאשם 2: הזמן. בגלל זה גם לא התקדמתי אתו בעסק.

עו"ד אבני: לא. איך אפשר? אני לא אומרת בפועל מה עשית. מה יכולת לעשות כדי לשנות לו את הרישום? כתוב לו שהוא רק שנתיים בתחום ירושלים ולא שבע.

נאשם 2: זהו. אי אפשר לשנות. אי אפשר לשנות.

עו"ד אבני: אבל אתה מציג מצג כלפי התובעים שאתה כן יכול לשנות.

נאשם 2: איפה שאפשר לשנות.

עו"ד אבני: וזאת הצעת שוחד.

נאשם 2: לא. מה פתאום שוחד. יש, רוב המקרים במזרח ירושלים, כל התיקים העומדים ותלויים בביטוח לאומי זה אחד משתיים. או אנשים לא הגישו מספיק טפסים ולא יכלו להוכיח. או קיי? או שזה עבודה לקויה בביטוח הלאומי ואנחנו יודעים שהמשרדים שלנו לא מתנהלים הכי טוב בעולם. עכשיו, אני בן אדם שמתגורר ומגיע לו זכות, אני מוכן לעשות הכל, חוקית, שוב פעם. לפני שתיקחי את זה למקום אחר, כדי להחזיר לו את מה שמגיע או שהוא יתחיל לקבל את הקצבה שלו.

145. נאשם 2 טוען בסיכומיו, כי מדובר בגרסת איסמעיל מול גרסתו, ולגרסת איסמעיל אין חיזוק. בנוסף טוען כי לאיסמעיל יש שתי גרסאות - כאשר במשטרה טען שנאשם 2 אמר שיעזור לו בקשר לבקשה לקצבת זקנה, בעוד שבביהמ"ש טען כי השיחות ביניהם נגעו לחידוש תעודת זהות.

146. ראשית, כפי שצוין לעיל, איסמעיל עמד על כך שההפניה לנאשם 2 נעשתה בעניין קצבת הזקנה, אלא שביקש שנאשם 2 יטפל גם בחידוש תעודת הזהות. עינתי בתמליל חקירת איסמעיל במשטרה (סומנה תובע 5/א), ואיסמעיל לא מעלה שם שביקש מנאשם 2 שיטפל גם בתעודת זהות, אלא מסר גרסה מלאה לגבי הטיפול האמור בבקשה לקצבת זקנה בלבד. הגם שלא הזכיר את הטיפול בתעודות הזהות, אינני סבור כי ניתן לראות זאת כשתי גרסאות - כאשר הגרסה שהובאה בכתב האישום, לפיה נאשם 2 היה אמור לטפל בקצבת הזקנה, עקבית. שונה הדבר באשר לגרסת נאשם 2, שבתשובה לכתב האישום כפר לחלוטין במיוחס לו לגבי איסמעיל וכלל לא זכר אותו, בעוד שבביהמ"ש מסר גרסה מפורטת ובעלת סתירות פנימיות.

שנית, בסיכומיו מתעלם הנאשם מהחלק המהותי שבגרסתו בביהמ"ש בה הודה כי היה אמור לטפל בקצבת הזקנה, והתקשה להסביר, כמצוין לעיל, כיצד היה אמור לטפל בזה, ללא שיציג לתובע מצג שווא. הודאה זו דווקא מחזקת את גרסת איסמעיל.

147. לאור האמור, אני דוחה את גרסת נאשם 2 שהוצגה בביהמ"ש, ומקבל את גרסת עד התביעה איסמעיל, יחד עם מחקרי התקשורת ועדות הנאשם. המאשימה עמדה בנטל ההוכחה.

תובעת 6 - היאם אבו אלפילאת

148. כמופיע בכתב האישום, היאם אבו אלפילאת (להלן: "היאם") הגישה תביעה לקבלת קצבת זקנה מהמל"ל. בעקבות החקירה, תביעתה אושרה והיא הוכרה כתושבת משנת 1967. הנאשם 1 גבה את הודעת התובעת בביתה בתאריך 13.9.10 ומצא בחקירתו שהתובעת מתגוררת בבית חנינה בתחום ירושלים מזה מעל 30 שנים. במהלך הביקור בביתה, הנאשם 1 אמר לתובעת שאם תיתן לו 2,000 ₪, תביעתה תאושר במהירות - עד סוף החודש, וכי אם לא תשלם - תביעתה לא תאושר. באותו יום, לאחר ביקורו של הנאשם 1 בבית התובעת, התקשר אליה הנאשם 2, הציג את עצמו כעורך דין והציע לה את עזרתו בטיפול בתביעתה. כעבור יומיים, הגיעו הנאשם 1 והנאשם 2 לבית התובעת. בחדר המדרגות של ביתה, שאל אותה הנאשם 1 אם הכינה את ה- 2,000 ₪ עבורו, תוך שהוא רומז ש- 1,000 ₪ מיועדים עבורו ו- 1,000 ₪ נוספים מיועדים לנאשם 2. לאחר מכן התקשר הנאשם 1 אל התובעת מספר פעמים ושאל שוב ושוב אם היא הכינה עבורו את ה- 2,000 ₪.

149. על פי מחקרי התקשורת, ביום 13.9.10 התקיימו 11 שיחות בין הנאשמים (ת/31). המאשימה טוענת כי ביום זה, יום החקירה בביתה של היאם, נאשם 2 יצר קשר עם היאם ממספרו השני (054-712191) (ת/32). כאמור לעיל, הכרעתי שגם מספר זה שייך לנאשם 2.

150. בעדותה בביהמ"ש, היאם מאמתת בחקירה ראשית את פרטי כתב האישום בעניינה. לדבריה, נאשם 1 הגיע לביתה לבדוק את הבית, ותוך כדי שבדק את הבגדים בארון אמר לה שתיתן לו אלפיים ש"ח כדי שתקבל קצבה תוך חודש, והיא ענתה שאין לה כסף. אחרי יומיים הגיע ושוב ביקש את הכסף ואמר ש- 1,000 ₪ בשבילו ו- 1,000 ₪ עבור זאהי, עורך הדין (ובהזכירה את שמו של נאשם 2, היאם הצביעה על נאשם 2; פרוט' עמ' 93 שורות 7 - 29).

151. ברם, בחקירה הנגדית הודתה שלא פגשה את נאשם 2, אלא שכאשר נאשם 1 הגיע אליה, הוא הצביע החוצה ואמר לה שזאהי בחוץ. היא זיהתה את זאהי באולם ביהמ"ש רק על סמך העימות שבוצע ביניהם במשטרה (פרוט', עמ' 108-109):

ש: עכשיו אני חוזר על השאלה בצורה יותר פשוטה, אני אומר לך כשנכנסת לחקירה, והעדת על שניים שביקרו אצלך, אז אמרת אוטומטית שהם נאסר וזאהי כי שמעת את שני השמות, כולם מדברים על שני השמות בחוץ. נכון?

ת: אני סיפרתי רק על נאסר.

ש: אז תשמעי, תתפלאי, במשטרה את מוקלטת ומצולמת, ואחת הגרסאות שלך שמה שזאהי הגיע אליך הביתה. אני שואל אותך כעת ופונה למצפונך, בחיים ראית את האיש הזה? ראית אותו בחיים לפני היום? (הנאשם 2 עומד). תסתכלי עליו, לפני היום ראית אותו פעם בחיים?

ת: לא, לא ראיתי אותו. הוא אמר לי זאהי הגיע גם.

ש: אז איך זיהית אותו עכשיו בפני בית המשפט והפרקליטה אמרה מצביעה על נאשם 2? איך זיהית את באולם בפני כבוד השופט?

ת: כי ראיתי אותו שם בבית המשפט בלוד. בעימות. אמרו זהו זאהי.

ש: כשהכניסו אותו אליך לעימות אמרו זה זאהי. אז למה בהמשך העימות את אומרת האיש הזה, זאהי, ביקר אצלי בבית. למה? למה שתגידי דברים כאלה גברת אם את לא מכירה

אותו? אמרת, ואת מוקלטת. אי אפשר להכחיש הקלטה גברת.

ת: לא על הבית בפנים, הוא היה בחוץ.

ש: אבל את לא ראית, גברת,

ת: הוא זה שאמר הנה הוא בחוץ.

ש: מי זה הוא שאמר?

ת: נאסר.

ש: אה, הבנתי. בעימות הכניסו את זאהי לעימות, וכשראית את זאהי מה היתה תגובתך הראשונה, אם את מכירה אותו או לא? מראים לך מישהו שכביכול חשוד בעבירה כלפיק.

הכניסו אותו ושאלו אותך אם את מכירה אותו. מה ענית להם?

ת: לא ראיתי.

ש: מה לא ראית, שאת לא מכירה אותו?

ת: זאהי?

ש: כן, אנחנו שואלים רק על זאהי עכשיו. התגובה שלך שאת לא מכירה אותו, נכון?

ת: נכון, אני לא מכירה אותו.

ש: וזה גם לא הילד הרזה שהיה עם נאסר.

ת: על סמך מה שנאסר אמר, אמר לי שזהו בחוץ זאהי.

152. בעימות בין היאם לנאשם 2, ניכר לפי התמלול כי היאם התקשתה לזהות את זאהי, ואז החוקרים הסבירו לשניים שהם עומדים לערוך עימות בין היאם לזאהי, וכך אמרו את שמו ולאחר מכן טענה היאם שקוראים לו זאהי, ושהוא היה בחדר המדרגות, אך ניתן היה להבחין בהיסוסים שלה וגם החוקרים שמו לב אל הדבר (ת/20). לעומת זאת בתמליל העימות עם נאשם 1, היאם זיהתה אותו מיד ועמדה על גרסתה במהלך העימות, שבביקור הראשון הוא ביקש ממנה 2,000 ₪; ושלאחר יומיים שלושה הגיע אליה נאשם 1 יחד עם זאהי לבקש את הכסף. נאשם 1 הכחיש את דבריה וטען שהוא לא זוכר אותה (ת/20).

נאשם 1

153. בתשובה לכתב האישום הודה נאשם 1 שחקר את היאם וכפר בטענה שהציע או דרש ממנה לשלם לו סכום כלשהו, וכפר ביתר העובדות הנטענות.

154. בעדותו בביהמ"ש, הכחיש שדרש מהיאם תשלום, הכחיש שהגיע אליה יותר מפעם אחת וטוען שלא התקשר אליה אחרי שהיה אצלה בחקירה (פרוט' עמ' 540 שורות 15 - 21). בחקירה הנגדית נשאל כיצד לטענתו היה אצלה פעם אחת בלבד, בעוד שבעימות מול היאם אמר שיכול להיות שהיה אצלה בבית פעמיים. נאשם 1 התחמק ממתן תשובה וטען רק על בסיס הכתוב בדו"ח, שהיה אצלה פעם אחת (פרוט', עמ' 587 שורות 12 - 22). הנאשם לא העביר את מלוא פרטיה לנאשם 2 אלא רק את מספר הטלפון שלה, והוא לא זוכר מדוע עשה זאת (פרוט' עמ' 541 שורות 9 - 18). הנאשם טוען כי בחקירה אצל איהם היה אתו מאבטח - על פי הדו"ח היה זה מאבטח בשם באיהאב - והוא היה צמוד אליו.

155. בסיכומיו טען נאשם 1 כי המשטרה לא טרחה לחקור את איהאב, וזאת למרות שעדותו התבקשה כדי לתמוך בגרסת היאם או להפריכה. לטענתו, הימנעות זו מחקירה פוגעת בהגנתו, ולאור נהלי מל"ל החלים על המאבטחים, יש להחיל חזקה שאם המשטרה הייתה חוקרת את העד הוא היה מוסר גרסה התומכת בגרסת הנאשם. כפי שפרטתי לעיל, איני מקבל את טענת הנאשם לגבי חזקה זו, ואני מקבל את האפשרות הסבירה שבמקרים מסוימים, בניגוד לנהלים, המאבטח לא היה צמוד לחוקר, וייתכן שבדיוק במקרים מועטים אלה, נוצרה הזדמנות לחוקר לומר לנחקרים דברים אסורים, כבקשת שוחד. אשר לזימון המאבטח, אכן, המשטרה יכולה לחקור את כל המאבטחים אשר יכלו - אולי - לחזק או להפריך את גרסאות התובעים, אך יש לשים את הגבול בשלב כלשהו בחקירה גדולה ומסועפת זו. ויצוין שוב, כי לא נגרם כל נזק הגנתי מכך, שכן, אם הנאשם משוכנע בפוטנציאל ההגנתי של שמיעת עדותו של המאבטח, הרי כשם שנאשם 1 הביא מספר מאבטחים אחרים למתן עדות, יש להניח שיכול היה להזמין גם את איהאב.

156. עוד טוען נאשם 1 כי היאם היא עדה לא אמינה, ולשם הוכחת טענתו הציג את הסתירות בגרסתה; ואכן עלו מספר סתירות.

במשטרה אמרה היאם שנאשם 1 הגיע אליה כשבועיים בערך לאחר החקירה (נ7/1 עמ' 8), ובביהמ"ש טענה שנאסר חזר אליה אחרי יומיים (פרוט' עמ' 98 שורות 7-1); היאם מעידה שזאהי התקשר אליה ואמר לה את השם שלו, אך לא אמרה זאת במשטרה (פרוט' עמ' 101 שורות 7-12); במשטרה טענה ששמו של הבחור השני שנכנס אליה לחקירה עם נאשם 1 הוא זאהי, ושזאהי צילם את הבית, ואילו בבימ"ש העידה שזה לא היה זאהי אלא מישהו אחר (פרוט' עמ' 99). אציין כי אין חולק כי לחקירה נכנס מאבטח עם נאשם 1, ולא נאשם 2. די תמוה שהעדה טענה שזאהי נכנס עם נאשם 1 כבר בחקירה; אלא שהתמיהה גדלה כאשר מתברר שהיאם כלל לא ראתה את נאשם 2, וחזרה בה מהזיהוי שלו, כפי שפרטתי לעיל.

157. עיון בתמליל העימות מלמד שהיאם התבקשה מספר פעמים לזהות את נאשם 2. לבסוף אמרה ששמו זאהי, אבל הדבר נעשה לאחר שהחוקרים התייחסו אליו בשמו מספר פעמים. בביהמ"ש היא העידה שלא פגשה אותו לפני העימות ושנאשם 1 אמר לה שהכסף בשבילו ובשביל זאהי, שעמד בחוץ. ייתכן גם שהזכרת שמו של זאהי במשטרה נעשתה לאחר שהיאם המתינה לחקירתה ושמעה נחקרים נוספים מדברים על נאסר וזאהי, ואישרה ששמעה אותם אומרים שנאסר וזאהי באים הביתה ועושים עצמם שהם מביטוח לאומי ולוקחים כסף (פרוט', עמ' 106 שורות 9-20).

158. בסיכומי המאשימה נטען כי עדות העדה היתה אוטנטית ועקבית, אך לא כן היא. נוכח הקשיים שהתגלו בעדות, סבורני כי לא ניתן לבסס עליה כעדות יחידה הרשעה של נאשם 1, ועל כן אני מזכה את נאשם 1 מהמיוחס לו כלפי תובעת 6, מחמת הספק.

נאשם 2

159. נאשם 2 טען בתשובה לכתב האישום כי ייתכן כי ביקר בביתה אך הוא אינו זוכר זאת בוודאות, והכחיש את כל העובדות שנטענו כלפיו. בעדותו בביהמ"ש טען כי הפעם ראשונה שראה את היאם היתה בעימותים. לטענתו, לא היה לו שום קשר אתה, אפילו לא שיחה אחת (פרוט' עמ' 700 שורות 3-7).

160. אשר לפלטי השיחות, לעיל הכרעתי שמספר הטלפון הנוסף המיוחס לזאהי הוא מספר שלו. ממספר זה היו שיחות עם היאם. מדובר בראיה אובייקטיבית אך גם היא אינה מסתדרת עם גרסת היאם, אשר בכל הנוגע לנאשם 2 היתה מבולבלת עם סתירות מהותיות כאשר בסופו של דבר העדה טוענת כי לא ראתה את נאשם 2 והסיבה שאמרה את שמו היא רק כי נאשם 1 ביקש את הכסף גם עבור נאשם 2. גרסה זו אינה מספיקה להרשעת נאשם 2 ועל כן אני מזכה את הנאשם מהמיוחס לו כלפי תובעת 6.

161. בסיכומיו ביקש נאשם 2 זיכוי מוחלט בסעיף זה של כתב האישום ולא מחמת הספק. לאור מחקרי התקשורת והודאת נאשם 1 כי העביר את מספר הטלפון של נאשם 2 להיאם, סבורני כי אין כאן מקום לזיכוי מוחלט אלא מחמת הספק, עקב הפגמים דלעיל גם בגרסת הנאשם, ונשאר ספק, אפוא, האם במקרה של היאם פעלו הנאשמים כמיוחס להם בכתב האישו.

תובע 7 - יוסף סלהב

162. לפי כתב האישום, יוסף סלהב (להלן: "יוסף") הגיש תביעה לקבלת קצבאות מהמל"ל (קצבת ילדים). בעקבות החקירה נדחתה תביעתו, ונרשם שהוא אינו תושב מתאריך 16.6.09. התובע לא היה בבית עת הגיע הנאשם 1 לביקורת. הנאשם 1 גבה את הודעת אמו של התובע בביתה בתאריך 14.9.10. את הודעת התובע גבה הנאשם 1 במשרדו בתאריך 20.9.10. ממצאי החקירה הם שהתובע מוסר כתובת פיקטיבית בבית הוריו בבית חנינה, כאשר בפועל מתגורר באלראם מחוץ לתחום ירושלים. למחרת ביקורו של נאשם 1 בבית התובע, התקשר הנאשם 1 אל התובע וביקש כי יפגש עמו ברכבו. השניים נפגשו ברכבו של הנאשם 1 בהר הצופים בירושלים. במהלך הפגישה אמר הנאשם 1 לתובע כי הוא יכול לדאוג שתביעתו תאושר ושהוא רק צריך לתת את מספר הטלפון של התובע לבחור שיתקשר אליו. באותו יום התקשר הנאשם 2 אל התובע, ומסר כי הנאשם 1 הפנה אותו אליו; וכן אמר, "אם אתה צריך לסדר הכל אנחנו רוצים 5,000 ₪". התובע והנאשם 2 נדברו להיפגש באותו ערב, או אז נפגשו התובע והנאשם 2 בבית חנינה, ברכבו של התובע. הנאשם 2 אמר לתובע שאשתו עובדת במל"ל וכי באפשרותו לסדר כל בעיה במל"ל, במשרד הפנים או במשטרה תמורת 5,000 ₪. הנאשם 2 אף הסביר לתובע, כי אם ישלם את הסכום האמור - איש לא יבוא לבדוק היכן הוא מתגורר באמת.

163. בת/27 רואים כי ביום 14.09.10 ביקר נאשם 1 בביתו של יוסף, למחרת ביום 15.9.10 ביקר שוב וביום 20.9.10 סיכם את התיק.

164. על פי מחקרי התקשורת רואים כי ביום 15.9.10 בשעה 11:07 התקיימה שיחה עם יוסף מהמספר שקבעתי שהוא מספר נוסף של נאשם 2, ולאחר מכן ארבע שיחות נוספות (ת/32). כן באותו יום התקיימו מספר שיחות טלפון בין הנאשמים (ת/31).

165. עדות יוסף בביהמ"ש: בחקירה ראשית אישר יוסף את העובדות המפורטות בכתב האישום. בין היתר העיד שכשנפגש עם נאשם 1 בגבעה הצרפתית אמר לו הנאשם, "**אני אמסור את מספר הטלפון שלך למישהו והוא ידבר איתך והכל יהיה בסדר**" (עמ' 313). ואז, "**אחר הצהריים התקשר אלי מישהו, אמר לי ש"קוראים לי זאהי, נאסר מסר לי את המספר שלך, ואמר לי אם אתה רוצה שכל העניינים שלך יסתדרו אתה צריך לשלם לי חמשת אלפים שקל ואני אסדר לך את כל העניינים"**. הוא יעשה לי הכל בזריזות. שאני גר פה וזהו." (פרוט' עמ' 314 שורות 11-18). השניים נפגשו אחר הצהריים בבית חנינה, ברכב של יוסף. זאהי הציג את עצמו כבעל משרד ייעוץ שיכול לסדר את ענייני התובע בביטוח לאומי, המשטרה ומשרד הפנים ואמר שאשתו היא "האחראית על החתימה הסופית של ביטוח לאומי"; והשיחה הסתיימה בכך שיוסף צריך לשלם לו 5,000 ₪, כיוון ש"הכסף הזה הוא לי ולעוד כמה חברה שעובדים אתנו על מנת שנסדר את העניין" (פרוט' עמ' 314 שורות 31-32, עמ' 315 שורות 1-10). יוסף העיד על פרטים אישיים שמסר לו נאשם 2 באותה שיחה, שהם פרטים המופיעים בתמלול חקירתו במשטרה כנכונים (פרוט' עמ' 315 שורות 1-5). אחר כך נפגש עם נאשם 1 במשרדו בביטוח לאומי. יוסף נשאל מדוע לא רצה לקיים עימות עם נאסר במשטרה, ויוסף השיב שלא אמרו לו שצריך לעשות עימות עם נאשם 1, ואם היו שואלים אותו היה מסכים (פרוט' עמ' 315 שורות 25-32).

166. בחקירה הנגדית אישר יוסף שמסר לנאשם 1 פרטים בנוגע למגורים ומצב משפחתי, ואישר שהפרטים שנאסרו כתב בדו"ח נכונים (פרוט', עמ' 319 שורות 27-30). כן העיד כי בחלוף חודש מהפגישה האחרונה עם נאשם 1, קיבל מכתב מביטוח לאומי בו נמסר לו על סירוב המל"ל לשלם לו קצבה ושהוא צריך להוכיח עוד פעם היכן הוא גר. יוסף מעיד שהתרגז והלך למשרד הפנים ואמר (פרוט' עמ' 321 שורות 25-30): **"אמרתי לה, מה אתם שולחים אלי אנשים שייקחו ממני כסף? שיסחטו אותי? על מנת שתקבלו כסף? שאלה אותי מי הגיע אליך? אמרתי לה נאסר. אמרה לי חכה, התקשרה בטלפון, לא יודע לאיפה. אמרה לי לך ואל תחזור לביטוח לאומי עד שאני מתקשרת אליך."**

167. יוסף נשאל האם חשב על כך שבעקבות החקירה נגד הנאשמים התיק שלו בביטוח לאומי ייפתח מחדש. יוסף השיב בשלילה (פרוט' עמ' 327). כן אישר ששוחח עם נאשם 2 גם על בעיה של אשתו עם תעודת הזהות שלה (פרוט' עמ' 336 שורות 27-31).

נאשם 1

168. בתשובה לכתב האישום הודה נאשם 1 שחקר את יוסף וכי ממצאי החקירה העלו שהוא אינו תושב; ברם כפר ביתר העובדות המיוחסות לו.

169. בביהמ"ש העיד הנאשם שפגש את אמו של יוסף בבית וערך ביקור בוקר, או אז גילה שיוסף לא מתגורר בבית; ולאחר מכן נפגש עם יוסף במשרד. נאשם 1 הכחיש שנפגש עם יוסף ברכבו בהר הצופים וכי אמר ליוסף את המיוחס לו. כן טען כי אמא של יוסף ביקשה משהו שקשור למשרד הפנים, הנאשם לא זוכר בדיוק על מה שוחחו (פרוט' עמ' 544 שורות 1-14). בחקירה הנגדית טען שליוסף או לאשתו הייתה בעיה כלשהי במשרד הפנים ויוסף שאל את הנאשם אם הוא מכיר מישהו שיכול לסייע בעניין משרד הפנים, וכי זו הסיבה שהנאשם קישר בין יוסף לזאהי (פרוט' עמ' 629 שורות 1-10). כיון שהנאשם הגיע למסקנה, כפי שעולה מן הדו"ח שהכין, שיוסף לא גר בתחום ירושלים, הוא נשאל מדוע הפנה את יוסף לזאהי בענייני משרד הפנים לקבלת זכויות שלא מגיעות לו? תשובותיו של נאשם 1 היו מתחמקות (פרוט' עמ' 632-633). כן טען הנאשם שיוסף מונע מרגשות נקם כיון שתביעתו למל"ל נדחתה.

170. לא התרשמתי כי יוסף מונע משיקולי נקם. לפי עדותו, יוסף לא הגיע לביטוח לאומי להגיש תלונה, לרבות תלונה ספציפית כלפי נאשם 1. מעדותו עולה כי הגיע לבירור דחיית התביעה שהגיש והדרישה החוזרת שיוכיח היכן הוא גר. אמנם, בהקשר זה ומתוך ההתמרמרות בתוצאות ההליך התלונן בפני הפקידה, לפי תומו, האם פעם נוספת ישלחו אליו אנשים שיסחטו ממנו כסף, ודבריו הדליקו נורת אזהרה אצל הפקידה והיא ביררה את דבריו. ברם, אין בכך כדי לבסס את הטענה שהתובע המציא את התלונה נגד הנאשם ממניע של נקם עקב דחיית תביעתו.

171. נאשם 1 טוען בסיכומיו כי יוסף סירב לבקשת המשטרה לשים על עצמו מיקרופון ולהקליט בסתר את נאשם 1 (פרוט' עמ' 326), וכן סירב לבצע עימות עם נאשם 1, ולטענת הנאשם, הדבר מוכיח שהוא שיקר בכל מה שייחס לנאשם 1; שאם לא כן, לא הייתה כל סיבה לסרב. איני מקבל את הטענה. הקלטת הנאשם בחשאי אינה בקשה של מה בכך, ולא כל אדם מסוגל לבצע דבר כזה; ובאשר לעימות, אני מקבל את עמדת העד כי היה מוכן להשתתף בעימות, וגם אם בשעתו עמד על סירובו, אין להסיק מכך מסקנה ישירה המהווה ראיה שהוא שיקר בכל הנוגע לנאשם 1.

172. נאשם 1 טוען בסיכומים כי העובדה שהוריו של יוסף לא נחקרו במשטרה, וכך גם לא איהאב המאבטח שליווה אותו בביקור הראשון, מהווים מחדלי חקירה ויש לייחס לכך משקל. איני מקבל את הטענה. החלק השנוי במחלוקת והרלוונטי לביסוס האשמה הוא המפגש הנטען בהר הצופים/הגבעה הצרפתית, שלטענת יוסף התקיים בין השניים ואשר בו מסר לו הנאשם 1 את המספר של נאשם 2 בכדי שיתקשר אליו כדי שהכל יסודר. אי לכך, הרי שעדויות הורי יוסף אינן

רלוונטיות למפגש זה כיון שהם לא נכחו בו. כמו כן, עדות איהאב רלוונטית לכל היותר אך ורק לטענת הנאשם שבביקור הראשון ביקשה אמו של יוסף מהנאשם שיעזור בענייני משרד הפנים. אך כפי שהבאתי לעיל, גם גרסתו של הנאשם לא הייתה הדוקה בעניין זה, כיון שבתחילה טען שאמו של יוסף ביקשה סיוע, ולאחר מכן טען שיוסף עצמו ביקש סיוע עבורו או עבור אשתו, ולא זכר במדויק. מכל מקום, סבורני כי ממילא, העדויות הללו לא היו שופכות אור על המחלוקת העובדתית המהותית, ועל כן איני מוצא באי-חקירתם מחדל חקירה.

173. נאשם 1 טוען כי יש להעדיף את גרסתו על פני גרסת יוסף מכיוון שהוכח שמדובר בעד ששיקר למל"ל וניסה לרמות ולקבל קצבאות שלא מגיעות לו. כבר התייחסתי לטענה זו לעיל. אוסיף כי העובדה שהעד ניסה לקבל קצבאות שלא מגיעות לו, אינה יכולה כשלעצמה לפגוע באמינותו באופן שלא יאפשר לו לטעון דבר כנגד עוול שנעשה לו. מה עוד, שלפי גרסת הנאשם, במקרה זה (ובמקרים אחרים), הגם שידע שהתובעים אינם מתגוררים בתחום ישראל הפנה אותם לנאשם 2 על מנת שסייע להם, לבקשתם, מול משרד הפנים לקבל זכויות כאשר הוא יודע מראש שהם אינם זכאים לכך. כשנשאל על כך השיב בצורה מתחמקת, כאשר תגובתו הראשונית הייתה, "**את יודעת כמה אנשים גרים בשטחים ויש להם תעודת זהות? אבל הם לא גרים**" (פרוט' עמ' 632 שורות 24-25). אם כן, הואיל ולפי גרסתו הוא הסכים להפנות אנשים לסיוע על מנת שיקבלו זכויות אשר הוא יודע שלא מגיעות להן, קשה לקבל את ניסיונו להפוך את יוסף ותובעים אחרים לבלתי אמינים בעליל מפני שניסו לקבל זכויות שלא מגיעות להם.

174. גרסתו של יוסף הייתה קוהרנטית והותירה רושם מהימן ואני מקבל את גרסתו, יחד עם מחקרי התקשורת, כאשר אין חולק כי נאשם 1 הפנה את יוסף לנאשם 2. גרסתו של הנאשם לפיה מדובר היה בעניין כלשהו הנוגע למשרד הפנים הייתה מעורפלת (פעם ציין שאמו של יוסף ביקשה סיוע, ואח"כ שיוסף הוא שביקש), ואני דוחה את גרסתו.

175. אם כן, המאשימה עמדה בנטל ההוכחה במקרה זה.

נאשם 2

176. בתשובה לכתב האישום כפר נאשם 2 במיוחס לו.

177. בעדותו בביהמ"ש הכחיש הנאשם שהציג את עצמו כפי שטען יוסף, שאשתו עובדת בביטוח לאומי, ועוד. לטענת הנאשם, "**לא פלא שכולם פחות או יותר טוענים אותו הדבר**" והאשים שהעדויות מתואמות בין המתלוננים, ועורכי דין ושוטרים ייעצו להם (פרוט' עמ' 739 - 740). ברם, כשהוטח בו שיוסף לא רלוונטי לשאר התובעים כיון שהוא התלונן **חצי שנה קודם לכן**, אזי התחמק הנאשם בתשובותיו ולא ידע להסביר מדוע יוסף התלונן נגדו. הנאשם טען שרוב גרסתו של יוסף לא נכונה, וכי הוא - הנאשם - נפגש ומדבר עם הרבה אנשים, ויכול להיות שנפגש ודיבר גם עם יוסף (פרוט' עמ' 742-745). כן הכחיש שאמר ליוסף שאשתו היא האחראית על החתימה הסופית במל"ל (פרוט' עמ' 745 שורות 1 - 9).

178. במשטרה לא מסר הנאשם גרסה לגבי יוסף, שכן בחקירות שתק ולא בוצע עימות בין השניים.

179. גרסתו של יוסף הייתה כנה ומשכנעת. יוסף היה המתלונן הראשון (יחד עם זוהור) ועקב תלונותיהם נפתחה החקירה נגד הנאשמים, כך שלא ניתן לטעון כי קיים חשש כלשהו לתאום עדויות בינו לבין תובעים אחרים. עדותו גם ייחודית ורבת פרטים, ביניהם טענה ייחודית שהנאשם הציג לפניו שאשתו היא אוקראינית והיא אחראית על החתימה האחרונה במל"ל. יוסף אף חשף פרטים אישיים שנאשם 2 סיפר לו עליו ועל משפחתו כפי שצינתי לעיל, שכפי הנראה יוסף לא היה יכול לדעת אלמלא נאשם 2 שיתף אותו בהם. פרטים אלה מלמדים על כך שגרסתו נכונה, ולא ניתן לקבל את התחמקותו של נאשם 2 ממתן תשובה לשאלה האם נפגש עם יוסף ושוחח עמו (מה גם שנאשם 1 הודה בכך

שהפנה את יוסף לנאשם 2, ואם לא היה אתו בקשר מדוע ואיך יכיר אותו יוסף). גרסתו של נאשם 2, איפוא, אינה אמינה, מתחמקת ורבת פיתולים.

180. אשר על כן אני מקבל את גרסת יוסף כנכונה וכבסיס ראייתי מספק יחד עם מחקרי התקשורת, וקובע כי המאשימה עמדה בנטל ההוכחה.

תובע 8 - ג'אלב מסוודי

181. לפי כתב האישום, ג'אלב מסוודי (להלן: "ג'אלב") הגיש תביעה למל"ל להכרה בתושבותו לצורך חידוש ביטוח בריאות שהופסק. התביעה אושרה והתובע הוכר כתושב מתאריך 1.6.10. הנאשם 1 גבה את הודעת התובע בביתו בתאריך 6.10.10 ומצא בחקירתו כי התובע מתגורר בבית חנינה בתחום ירושלים מחודש יוני 2010. במהלך הביקור של נאשם 1 בבית התובע, הציע הנאשם 1 לתובע להפנותו לעורך-דין שסייע לו בטיפול בתביעתו, אך התובע סירב להצעתו. הנאשם 1 העביר את מספר הטלפון של התובע ואת פרטיו לנאשם 2, ובסמוך לאחר ביקור הנאשם 1 בבית התובע, התקשר הנאשם 2 טלפונית אל התובע מספר פעמים, הציג עצמו כ"עורך דין של הביטוח הלאומי", אמר שביכולתו לעזור לו בטיפול בתביעתו וניסה לשכנעו להגיע למשרדו, אך התובע סירב לכך. כעבור למעלה מחודשיים התקשר שוב הנאשם 2 אל התובע וביקש לברר עמו אם קיבל כבר הכרעה בתביעתו. משהשיב התובע בשלילה, שב הנאשם 2 וניסה להפציר בתובע להגיע אליו למשרדו כדי "לסדר את העניין", אך התובע סירב להצעתו.

182. על פי מחקרי התקשורת, ביום החקירה, 6.10.10, ישנן מספר שיחות טלפון מהמספר הנוסף של נאשם 2 (054-7121914) לג'אלב, החל מהשעה 13:16, ויש שיחות נוספות לג'אלב ביום 10.10.10 וביום 11.10.10; ובימים 20.12.10 ו-22.12.10 ישנן שיחות נוספות לג'אלב מהמספר המזוהה של נאשם 2 (ת/32 עמ' 6). ביום החקירה היו מספר שיחות בין נאשם 1 לנאשם 2, החל מהשעה 12:45 (ת/31). כן הוגש ת/28, דו"ח החקירה.

183. עדות ג'אלב בביהמ"ש: ג'אלב העיד שנאשם 1 הגיע לערוך ביקורת בביתו ושאל אותו האם הוא צריך עורך דין שיגן עליו בביטוח לאומי ושנאשם 1 יעזור לו בביטוח לאומי עם עורך דין, והעד ענה לו שהוא לא צריך עו"ד (פרוט' עמ' 86 שורות 23-31, עמ' 87 שורות 3-8). בחקירה הנגדית אישר שאף אחד (לרבות הנאשמים) לא ביקש ממנו כסף בשביל הטיפול בתביעה בביטוח לאומי (פרוט' עמ' 88 שורות 1-8). כן מעיד שלא הכיר את נאשם 2 ולא ידע על קשר בין הנאשמים (פרוט' עמ' 88 שורות 25-29, עמ' 89 שורות 11-14).

נאשם 1

184. בעדותו בביהמ"ש אישר נאשם 1 שערך חקירה אצל ג'אלב ביום 6.10.10. ב"כ המאשימה הציגה לו את פלטי השיחות, מהם עולה כי באותו תאריך בשעה 12:45 יש שיחה מהנאשם 1 לנאשם 2, ולאחר מכן בשעה 13:16 יש שיחה מנאשם 2 לג'אלב הנמשכת 6 דקות. נאשם 1 נשאל איך הגיע המספר של ג'אלב לנאשם 2, ומשיב שהפנה מספר אנשים לנאשם 2, כך שיכול להיות שגם את ג'אלב הפנה אליו. הנאשם לא זוכר אם בכלל היתה בעיה כלשהי לג'אלב מול ביטוח לאומי או בענין אחר, וכאמור, הוא לא זוכר שהפנה אותו לנאשם 2 (פרוט', עמ' 569 שורות 19-32, עמ' 570 שורות 1-10). לטענתו, אם הנחקר אינו מבקש עזרה הוא בכלל לא מעלה את הנקודה הזו ולא מפנה לנאשם 2 מיוזמתו (פרוט' עמ' 571 שורות 3-4). בהמשך הכחיש הנאשם שהציע לג'אלב עו"ד, ולדבריו לא הציע לו שום סיוע; ואם אכן קישר בינו לבין זאהי, זה היה לפי בקשת התובע אליו (פרוט' עמ' 573 שורות 7 - 9).

185. נאשם 1 נשאל מדוע ג'אלב יעיד נגדו אם גרסתו אינה אמת, וזאת במיוחד כאשר ניכר שהגרסה של ג'אלב

ייחודית ואינה דומה לגרסאות שאר התובעים. נאשם 1 השיב שזוהור נטשה היא היחידה שהתלוננה נגדו מתוך נקמנות בגלל שדחה את התביעה שלה (ולאחר מכן מוסיף אליה את יוסף סלהב), בעוד שלשאר התובעים אין כל סיבה להתלונן נגדו; והם מעידים נגדו רק בגלל שהמטרה אספה אותם ותדרכה אותם (פרוט' עמ' 574-575).

186. בחקירתו במשטרה (ת/4) אישר נאשם 1 שחקר את ג'אלב ברם הכחיש שהפנה אותו לעו"ד, תוך שפירט כי הפנה בין 10 - 20 תיקים לזאהי שפתח משרד יעוץ בענייני משרד הפנים.

187. לא ניתן לקבל את הטענה שהמשטרה תדרכה את העדים מה להעיד, טענה שחזרה על עצמה אצל הנאשמים; וארחיב עליה בהמשך. לג'אלב אין שום תדרוך ואין לו עדות שניתן לחשוש שתואמה עם שאר העדים, וההפך הוא הנכון, שכן, עדותו "דלה" בהשוואה למכלול העובדות הנטענות נגד הנאשמים - ג'אלב עומד על כך שנאשם 1 הציע לו עו"ד שוב ושוב למרות שהוא לא היה צריך, ושהיה מישהו שהתקשר אליו והציג עצמו כעו"ד ושאל אם צריך עזרה, אך ג'אלב סירב לעזרה. ג'אלב לא זיהה את זאהי, ולטענתו, מי שהתקשר אליו לא מסר לו את שמו. הנאשמים לא דרשו ממנו כסף והוא לא שילם כסף. אציין כי בתמליל החקירה (תובע 8/א) החוקרים אף אמרו לג'אלב שעשו לו תרגיל ושנאשם 1 לקח כסף מאנשים למרות שממילא הגיעו להם הזכויות מביטוח לאומי, אך ג'אלב עמד על גרסתו. עדותו היתה עקבית וקוהרנטית. וגם מחקרי התקשורת מאשרים כי נאשם 2 התקשר אל ג'אלב. במקרה זה, קשה גם לנאשם 1 לטעון כי נאשם 2 אמור היה לטפל עבור ג'אלב בעניין אחר, שכן לא עלה נושא שכזה על הפרק.

188. נאשם 1 טוען בסיכומיו, כי על פי דו"ח החקירה (ת/29), הגיע נאשם 1 לביקור אצל ג'אלב עם המאבטח מג'ד. על פי מוצג נ/2 מדובר במג'ד עזה. המשטרה לא זמנה אותו למתן עדות או ניסיון לבדוק האם הוא זוכר דבר מהביקור, ברם מג'ד זומן לעדות ע"י נאשם 1 כעד הגנה והוא מסר עדות. הוא העיד שלא קרה שאחד החוקרים עשה בנוכחותו משהו לא חוקי או ביקש כסף מאנשים (פרוט' עמ' 784 שורות 29-32, עמ' 785 שורה 1). מצד שני, מג'ד גם העיד שלא זכור לו שהנחקרים דיברו עם נאשם 1 על עניינים שלא קשורים למל"ל, כמו משרד הפנים (פרוט' עמ' 787 שורות 13-4), כך שהוא אינו מסייע בעדותו לגרסת נאשם 1. כן מג'ד לא נשאל על ידי מי מהצדדים לגבי פרטי הליווי הספציפי בביקור אצל ג'אלב (עד כמה היה צמוד ממש וכו').

189. נאשם 1 מדגיש כי העד העיד שהנאשמים לא ביקשו ממנו כסף, ועל כן טוען שאין בדברי ג'אלב ביסוס לאשמה כלשהי כלפיי נאשם 1, ויש לזכותו.

190. אני מקבל את גרסת ג'אלב, אשר התרשמתי ממנה כאמינה, ובכלל זה, כי הנאשם 1 הציע לג'אלב שיפנה אותו לעו"ד שיעזור לו בתביעה לביטוח לאומי שהגיש, מספר פעמים, אך ג'אלב סירב. האם לאור עדותו של ג'אלב לגבי נאשם 1, מתקיים היסוד העובדתי הנדרש להרשעת נאשם 1? לאור השיטה בה נקטו הנאשמים, ייתכן לא דיברו עמו הנאשמים על כסף משום שג'אלב קטע את אפשרות הייצוג מלכתחילה, וכאשר נאשם 1 הציע טיפול ע"י עו"ד, המשמעות הייתה שישלם לו עבור הטיפול. יחד עם זאת, הואיל והנאשמים לא דיברו עם ג'אלב מפורשות על "מתת" כלשהי, שהיא מהיסודות העובדתיים של עבירת השוחד, או "דבר", שהוא מהיסודות העובדתיים של קבלת דבר במרמה, אזי נראה שהניסיון לביצוע עבירות אלו לא הבשיל, ולא ניתן להרשיע את נאשם 1 בגין עבירות אלו.

191. לסיכום, הגם שקיבלתי את גרסת ג'אלב, ואני רואה את המקרה שלו כחלק מהשיטה בה נקטו הנאשמים, כיון שמי מהנאשמים לא ביקש ממנו כסף, לא מתקיים יסוד ה"מתת" או ה"דבר", ועל כן אני מזכה את נאשם 1 מהעבירות המיוחסות לו בעניינו של ג'אלב.

נאשם 2

192. בתשובתו לכתב האישום כפר נאשם 2 בנטען בענייננו של ג'אלב.

193. בעדותו בביהמ"ש, הנאשם מאשר שהיו שיחות בינו לבין ג'אלב, אך לא זוכר מה היה תוכנו. יכול להיות שמדובר היה על עזרה בעניינים שלו מול ביטוח לאומי, אך בכל מקרה הם לא התקדמו לשום מקום (פרוט' עמ' 699 שורות 20 - 25).

194. נאשם 2 טוען בסיכומיו כי אף גרסת ג'אלב עצמו בהודעתו במשטרה, עליה חזר בעדותו בביהמ"ש, רחוקה מן הנטען בכתב האישום. לטענתו, בתמליל החקירה ניכר שהחוקרים מנסים לשתול תשובות בפיו כאשר שואלים האם התקשרו אליו אחרי החקירה מביטוח לאומי, או שהתקשר עו"ד, וג'אלב אינו זוכר; ורק בהמשך החקירה ענה תשובה שכפי הנראה עליה מבוסס כתב האישום.

195. עיון בתמלול מלמד כי הגם שגרסתו של ג'אלב ביחס לנאשם 1 הייתה קוהרנטית, הרי שבנוגע לשאלה האם מישהו התקשר אליו והציג עצמו מביטוח לאומי, או שהיה זה עו"ד שמבקש לסייע לו מול ביטוח לאומי - גרסת ג'אלב לא הייתה כזו. ג'אלב נשאל פעמים רבות האם התקשרו אליו אחרי החקירה, והשיב שהוא לא זוכר. הוא לא הכיר את זאחי או את שמו (ת/8 עמ' 11-12, עמ' 22 שורות 26 - 38)). מספר פעמים אמר שהיה טלפון ממישהו שהציג עצמו מביטוח לאומי, ואמר אף שהשיחה התקיימה כשלושה או ארבעה חודשים לאחר חקירת נאשם 1 (ת/8 עמ' 18 שורות 12-39). לבסוף, לאחר שאלות חוזרות ונשנות האם אחרי החקירה התקשר אליו מישהו והציע עזרה - או מביטוח לאומי או עו"ד, אמר את הדברים עליהם מבוסס כתב האישום. במקביל במהלך החקירה הטיחו החוקרים בג'אלב שהוא שילם כסף לנאשם 2 ואף יש להם הוכחות לכך, ואומרים לו שרימו אותו.

196. מנגד, נאשם 2 מאשר ששוחח עם ג'אלב, וכך עולה ממחקרי התקשורת. הנאשמים לא הצליחו להצביע על סיבה לגיטימית לכך שמי מהם ידבר עם ג'אלב לאחר חקירת נאשם 1.

197. חרף כל האמור, כפי שציינתי לעיל, היסוד העובדתי של קבלת "דבר" ו"מתת" לא מתקיים בענייננו, ועל כן אני מזכה את נאשם 2 מעבירות אלו. כן לאור חוסר הוודאות שעולה מחקירתו במשטרה לגבי האופן בו נאשם 2 הציג את עצמו לג'אלב, אני מזכה את נאשם 2 גם מעבירת ההתחזות בעניין זה.

תובעת 10 - רשא שייך

198. על פי כתב האישום, רשא שייך (להלן: "רשא") הגישה תביעה לקבלת קצבאות מהמל"ל. בעקבות החקירה נדחתה תביעתה, תוך שנקבע שאינה תושבת החל מתאריך 1.1.88. הנאשם 1 גבה את הודעת אביה של התובעת בביתו בתאריך 25.10.10, ומצא כי התובעת מוסרת כתובת פיקטיבית בבית הוריה בצור באהר. בפועל, ממועד נישואיה היא מתגוררת בבית בעלה בבית לחם. הנאשם 1 העביר את מספר הטלפון של התובעת ואת פרטי תביעתה לנאשם 2. למחרת ביקורו האמור של הנאשם 1, התקשר הנאשם 2 אל התובעת, הציג את עצמו ככביר במל"ל והציע לתובעת את עזרתו בהשגת הכרה בה כתושבת ירושלים. הנאשם 2 הסביר לתובעת, כי ביכולתו לשכנע את המל"ל שהיא מתגוררת בתחום ירושלים, אך זאת בתנאי שהתובעת תשלם לו בתמורה לכך סך של 6,000 ₪. התובעת מסרה לנאשם 2 שאין באפשרותה לשלם את הסכום האמור, אולם אם הוא אכן יצליח לשכנע את המל"ל ותביעתה תאושר - היא תשלם לו כבקשתו. הנאשם 2 הבהיר לתובעת כי אין באפשרותו לסייע לה אם לא תשלם לו מקדמה של 3,000 ₪.

199. לבית המשפט הוגשה החלטת המל"ל לא לאשר קצבה לרשא (ת/41), וכן דו"ח החקירה מיום 25.10.10 (ת/29). על פי מחקרי התקשורת מיום 25.10.10 ישנה שיחה מהמספר השני של הנאשם 2 לרשא בשעה 12:20 (ת/32 עמ' 8), וביום זה התקיימו שלוש שיחות בין הנאשמים, החל מהשעה 11:26 (ת/31).

200. רשא העידה בביהמ"ש כי הגישה בקשה לביטוח לאומי בעקבות לידה בבית חולים הדסה, בה טענה שהיא מתגוררת אצל הוריה בירושלים. רשא ישראלית ובעלה אינו ישראלי, והיא מתגוררת כיום עם בעלה בבית לחם. יום אחד הגיעו לבית הוריה לבדוק שהיא מתגוררת שם, ובאותו זמן היא ביקרה את בעלה בשטחים. המשפחה שלה התקשרה ואמרה לה לחזור אבל ביטוח לאומי לא השתכנעו שהיא גרה אצל ההורים, ואז רשא ויתרה על התביעה והמשיכה להתגורר אצל בעלה. לאחר מכן התקשר מישהו לאמה ואמר לה שרוצה להסדיר את העניינים שלה בביטוח לאומי, והיא מסרה לו את המספר של רשא. אותו אחד התקשר לרשא, הציג בפניה שיש לו קשרים בביטוח לאומי והוא יכול לעזור, אם כי לא הציג שהוא עצמו מביטוח לאומי: **"אמר לי שהוא יסדיר את העניינים שלי בביטוח לאומי... אמר אני זאהי ויש לי אנשים עם מעמד ויכולים לעזור בביטוח לאומי... הוא לא אמר שהוא מביטוח לאומי אבל יש לו אנשים שם שיש להם מעמד ואפשר להגיע לכל מיני"** (פרוט' עמ' 204, עמ' 205 שורות 2-1). הוא ביקש כסף בשביל שיסדיר את העניינים ורשא סירבה לשלם כי לא האמינה לו (פרוט' עמ' 205 שורות 4-7). ביקש 6,000 ₪ או 3,000 ₪ (פרוט' עמ' 205 שורה 32). רשא לא זכרה אלו פרטים לגביה הוא הזכיר בשיחה. לאחר ריענון זיכרון מחקירתה במשטרה היא הוסיפה שהוא אמר לה שהוא בכיר בביטוח לאומי ואמר שגם אשתו עובדת בביטוח הלאומי (פרוט' עמ' 207 שורות 19-23).

201. בחקירה נגדית אשרה רשא שזאהי היה אמור לרשום את הילדים שלה במשרד הפנים, אבל לפי גרסתה, זאהי אמר שבביטוח לאומי יסדרו את העניינים שלה (פרוט' עמ' 209 שורות 17 - 20). רשא התכוונה שקודם תסדיר את העניינים בביטוח לאומי ואז במשרד הפנים (פרוט' עמ' 210 שורות 3). לטענתה, כשהגישה את הבקשה לביטוח לאומי התגוררה אצל הוריה בצור באחר (אחרי שילדיה נולדו), והיא לא שיקרה בטופס הבקשה. ב"כ הנאשם הציג לה את הודעתה במשטרה בה העידה שאחרי שהתחתנה עברה לגור עם בעלה בבית לחם.

202. לגבי נסיבות חקירתה במשטרה ציינה רשא שכשהגיעה לחקירה המתינה כמה שעות. היא סיפרה כי היו הרבה אנשים מחוץ לחקירה אבל לדבריה, הם לא ידעו למה הביאו אותם, וכאשר מישהו יצא מחקירה, האחרים מיד שאלו אותו מה היה ברם הם לא ענו, כי מנעו מהם לענות (פרוט' עמ' 215 שורות 7 - 10). רשא אישרה כי בחקירה לא זכרה את השם של האדם שהתקשר אליה, והחוקרים ניסו ללחוץ עליה שתיזכר והתעקשו; ובסוף אמרו לה החוקרים שהשם מתחיל באות ז' (פרוט' עמ' 220 שורות 10 - 15). ב"כ נאשם 2 חקר אותה כדלהלן בעניין זה (פרוט' עמ' 222 שורה 26-32, עמ' 223 שורות 1-10):

ש. אמרת זאהי, אמרת זאודי, אמרת זהאר, אז אני שואל אותך שוב גב' ראשה, בואי נקצר את החקירה הזאת כי את מוקלטת, מוקלטת, את זרקת שמות עם האות ז' בהתחלה עד שהבנת מהחוקר שקלט בניחוש השלישי אחרי זאודי וזהאר נכון?

ת. יכול להיות.

ש. יכול להיות או כן?

ת. ככה, כן.

ש. בדיוק. עכשיו, זאת אומרת גם אחרי שאמרת את השם זאהי גם אז את לא זכרת, רק ניחשת לפי ההנחיה שנתן החוקר על ההנחיה הראשונה נכון?

ת. ככה.

ש. נכון, אז למה את אומרת אחר כך שאת בטוחה שזה זאהי. עמ' 42 שורה 27? את מיישרת קו עם החוקר, אני בטוחה שזה זאהי, איך את זוכרת עכשיו? ואפילו מאה אחוז בטוחה בשורה... בעמ' 42, איך זה יכול להיות שאחרי ארבעים עמודי חקירה, שמונה ניסיונות בניסיון השמיני שלוש שמות, זאת אומרת קלטת בפעם ה-11 פתאום אחרי הפעם ה-11 אני בטוחה במאה אחוז שזה זאהי. מה זה? מה קרה שם?

ת. אני לא זוכרת מה קרה, עבר זמן.

עיינתי בתמליל החקירה (תובע 10/ב), ושאלות ב"כ הנאשם אינן מדויקות. כשהחוקר אמר לה שהשם מתחיל באות ז', היא ניחשה רק שני שמות זאהר וזאהי (הדומים אחד לשני), ואז נזכרה בעצמה שהשם הוא זאהי והסבירה שהייתה צוחקת על השם הזה, משום שלא מצא חן בעיניה (תובע 10/ב עמ' 42 שורות 18-2). כמו כן, בחלק ניכר מהחקירה נשאלה מה שמו של האיש שהתקשר אליה והיא לא זכרה והחוקרים אף הטיחו בה שהיא משקרת. אך משנאמר לה שהשם מתחיל באות ז', הגיעה בעצמה במהירות לשם, בשונה ממה שניתן להבין מתוך שאלות ב"כ הנאשם, כאילו שהניחושים נמשכו על פני החקירה כולה. העובדה שלא זכרה את שמו של זאהי אינה כה מהותית, שכן זאהי התקשר אליה והציג עצמו בטלפון בעוד שהיא לא פגשה אותו; ומניסיון החיים ידוע שלפעמים שוכחים שם ועובר זמן עד שנזכרים בו, אך לעיתים כשכבר נזכרים בשם אפשר להיות בטוחים שזהו אכן השם הנכון. במקרה דנן, רשא הסבירה מדוע היא בטוחה - כי צחקה על השם הזה.

203. בעדותו בבית המשפט, רשא לא זכרה כמה שיחות היו מזאהי, ולגרסתה יכול להיות שהיו עשר (פרוט' עמ' 213 שורות 25 - 31).

נאשם 1

204. בתשובה לכתב האישום הודה הנאשם שחקר את רשא, בעוד שכפר שהעביר את פרטיה לנאשם 2; וכן כפר במיחוס לנאשם 2, מחוסר ידיעה.

205. בעדות הראשית בביהמ"ש, העיד הנאשם כי אביה של רשא ביקש סיוע בעניין בעלה בקשר לאיחוד משפחות, וכי מסר לאביה את המספר של זאהי, על מנת שהלה יעזור להם מול משרד הפנים (פרוט' עמ' 546 שורות 9-1). לטענתו, הוא לא מסר פרטים לזאהי (פרוט' עמ' 546 שורה 17). בחקירתו הנגדית נשאל הנאשם מדוע יסייע לרשא בעניין איחוד משפחות אם היא ובעלה גרים מחוץ לתחום. הנאשם התחמק ממתן תשובה וחזר ואמר שהאב ביקש עזרה והוא רק קישר בינו לבין זאהי (פרוט' עמ' 606 - 607).

206. בסיכומיו טען הנאשם כי דברי העדה בעמ' 209 לפרוט' (שורות 10-11) כי זאהי היה אמור לרשום את הילדים שלה בתעודות זהות במשרד הפנים, מתיישבים עם גרסתו. ברם, כפי שצוין לעיל, רשא מדייקת בהמשך חקירתה ואומרת שזאהי היה צריך לטפל קודם בביטוח לאומי ורק לאחר מכן במשרד הפנים; וכן לא מתיישבות הגרסאות כנטען, מאחר שלטענת הנאשם, אביה של רשא ביקש סיוע באיחוד משפחות, בעוד שרשא ציינה כי מה שעמד על הפרק היה רישום הילדים בתעודת זהות, כך שיש הבדל מהותי בין השניים.

207. נאשם 1 מוסיף וטוען כי אביה של רשא, מוחמד שייך, עמו נפגש נאשם 1 בחקירה בביתו, לא הוזמן למשטרה למסור גרסה, כך שעדותה של רשא בעניין הדברים שהוחלפו בין נאשם 1 לאביה או עם מי מבין בני משפחתה הם דברים ששמעה עליהם מבני משפחתה והם בגדר עדות שמיעה. הטענה נכונה לגבי תוכן הדברים. עוד הוא טוען כי כיוון שהאב לא זומן למתן עדות, טענת נאשם 1 שאביה התייעץ אתו לגבי תעודת זהות לא נסתרה, ועל כן יש לקבלה.

208. ובכן, רשא מעידה על הדברים שזאהי אמר לה וכיצד הציג עצמו (כמקושר בביטוח לאומי שיכול לעזור שם תמורת תשלום), ובמה היה אמור לטפל, ואם אקבל את גרסתה, הרי שלא ייתכן שזאהי הופנה אליה בעניין איחוד משפחות, ודיבר אתה על ביטוח לאומי - ומכאן ניתן לסתור את גרסת הנאשם.

209. מוסיף וטוען נאשם 1, כי על פי דו"ח החקירה, התלווה לחקירה בבית הורי רשא המאבטח כנג' נג'ם. המשטרה לא הזמינה אותו למתן עדות על אף שהיה יכול לשפוך אור על אשר אירע בזמן הביקור. עם זאת, נג'ם הוזמן מטעם נאשם 1 למתן עדות בביהמ"ש, ברם לא הצליח לזכור את החקירה בעניינה של רשא. במקביל העיד שבמסגרת עבודתו היה צמוד כל הזמן לחוקר (פרוט' עמ' 772 שורות 6 - 14). נג'ם חזר על כך גם בחקירה הנגדית, אך באותה נשימה הכחיש ששמע שיחות בין נאשם 1 לנחקרים בהן מסר הנאשם מספר טלפון של זאהי וטען "**לא שמעתי את זה, ומי זה זאהי בכלל?.. לא היה ולא נברא**"; ואף הכחיש שהתקיימו שיחות על נושאים אחרים בין נאסר לנחקרים (פרוט' עמ' 776 שורות 18 - 28). עמדה זו סותרת בבירור את גרסת נאשם 1, הן במקרה של רשא וכך גם באשר למקרים אחרים, כאשר נאשם 1 טוען שדיבר עם הנחקרים ושהם העלו בפניו בעיות הקשורות למשרד הפנים וביקשו סיוע, והוא הפנה אותם לזאהי. אם היה צמוד המאבטח לחוקר כנטען, היה צריך לשמוע שיחה כזו וכך גם את השיחה שנאשם 1 מאשר שהתקיימה בינו לבין אביה של רשא. מכאן, שקיים קושי בעדות המאבטח והיא אינה מועילה לגרסתו של נאשם 1.

נאשם 2

210. בתשובתו לכתב האישום כופר נאשם 2 במיוחס לו.

211. בעדותו בביהמ"ש העיד הנאשם שדיבר עם מאות אנשים, ואולי דיבר עם רשא בטלפון; אם כי, הוא אינו זוכר על מה דיברו (פרוט' עמ' 722 שורות 20-22, עמ' 725 שורות 6 - 11). כן בהמשך להתנגדות בא כוחו באשר לזיהוי בפלט של השיחה מהמספר הנוסף (אשר קבעתי לעיל כי הוא גם שייך לנאשם 2), ולאחר שנשאל מה האינטרס שלה להגיע מבית לחם פעמיים לבית המשפט למסור עדות, השיב "**כי לא דיברתי איתה. אחת שלא דיברתי איתה. לא הטלפון שלי. לא הזמן שלי ולא בתאריכים שנכחתי כאן**" (פרוט' עמ' 727 שורות 16 - 21). אציין כי נאשם 2 לא העלה טענה לגבי שאלת הזמן והתאריכים המיוחסים לו, כך שנראה כי תשובתו כאן ניתנה על דרך ההגזמה. עוד הכחיש כי הציג עצמו כבכיר במל"ל או שאשתו עובדת במל"ל (פרוט' עמ' 729 שורות 16 - 17, עמ' 730 שורות 3 - 6).

212. נאשם 2 טוען בסיכומיו כי מתוך גרסת רשא במשטרה עולה תמונה של שקר ומרמה, כך שלא ניתן לבסס הרשעה על גרסתה. הנאשם מפנה לדבריה בהודעתה במשטרה (תובע 10/א) כי אחרי החתונה עברה לבית לחם ובסוף 2009 ילדה תאומים ונשארה אצל הוריה. גרסה זו מנוגדת לדו"ח שהגישה למל"ל (נמצא במסגרת ת/29) ומנוגדת לגרסת אביה (הנמצאת במסגרת ת/29), ומכאן ששיקרה כדי לנסות להשיג דבר במרמה וכדי לקבל קצבאות מהמל"ל ולרשום את ילדיה. לטענת הנאשם, די בכל אלה בכדי למוטט את גרסתה. אכן בטופס הבקשה שהגישה למל"ל, טענה רשא כי היא מתגוררת בצור באהר וכי בעבר התגוררה בצור באהר. עוד ציין כי בבית המשפט ניסתה לגבות את גרסתה השקרית בדו"ח, וזאת הגם שהדבר מנוגד להודעתה במשטרה ולדברי אביה לנאשם 1.

213. אכן מדובר בשקר ויש להביע את מורת הרוח מהניסיונות לקבל קצבאות מישראל תוך רמייה אודות מגורים בה. יחד עם זאת, כפי שצינתי ודנתי לעיל, אין בניסיון זה לקבל קצבה שלא כדין כדי למוטט את גרסת העדה כפי שטוען ב"כ נאשם 2.

214. נאשם 2 מוסיף וטוען כי רשא סתרה את עצמה בכך שבביהמ"ש טענה שזאהי הציג עצמו כאחד שיש לו קשרים בביטוח לאומי בעוד שהוא עצמו אינו עובד במל"ל (פרוט' עמ' 204 סיפא, 205 רישא), בעוד שבהודעתה במשטרה טענה שהוא אמר שהוא בכיר במל"ל (תובע 10/א שורות 51-52). הטענה נכונה, אך בהמשך עדותה בביהמ"ש נשאלה

על כך שבמשטרה אמרה שנאשם 2 הציג עצמו כבכיר במל"ל ושגם אשתו עובדת במל"ל, והיא אישרה שכך אמר לה (פרוט' עמ' 207 שורות 19-23).

215. עוד הוא טוען כי ניתן לראות מגרסתה של רשא בביהמ"ש שעולה תסריט אפשרי אחר, לפיו, רשא אכן דיברה עם זאהי אודות רישום הילדים במשרד הפנים ולא בעניין החקירה שביצע נאשם 1. איני מקבל טענה זו. אכן רשא ציינה שהיא רצתה לטפל גם בעניין רישום הילדים, אך כפי שהזכרתי לעיל, היא הדגישה שביקשה לטפל בראש ובראשונה בתביעה למל"ל. כל גרסתה היא סביב המל"ל - זאהי הציג עצמו כבכיר או מקושר במל"ל, והסיוע היה אמור להינתן לגבי תושבותה. על כן אני דוחה טענה זו.

216. רשא העידה במשטרה שזאהי התקשר אליה לפחות עשרים פעמים. ברם, במחקרי התקשורת שהציגה המאשימה, מופיעה שיחה אחת מהמספר המיוחס לזאהי, והעובדה כי ישנה רק שיחה אחת מתועדת ולא יותר מעידה על אי-אמינות גרסתה. המאשימה טוענת שהיה לרשא מספר ג'וועל (ואף רשא אישרה זאת), מספר פלסטיני, אשר לא ניתן לראות אותו במחקרי התקשורת, וייתכן כי השיחות מנאשם 2 התקיימו באמצעות המספר הפלסטיני.

217. אכן, בגרסתה של רשא עלו מספר קשיים; ברם אין הם ממוטטים את הגרסה, ולעיתים דווקא מחזקים אותה. למשל, רשא העידה שכשהמתינו לחקירות במשטרה, הנחקרים דיברו ביניהם ושאלו כל מי שיצא על מה הייתה החקירה ולא נתנו להם לענות. העובדה שכשהיא נחקרה, לא זכרה במשך רוב החקירה את שמו של זאהי, מלמדת על כך שהיא לא דיברה עליו או שמעה את שמו בחדר ההמתנה או בחדר החקירות, וגם לא שהמשטרה השתילה לה ולאחרים גרסה כפי שטוענים הנאשמים. גרסתה עודנה עומדת ואני מקבל אותה כאמינה. אני דוחה את טענת נאשם 2 שאין ראיה לכך שהתקשר לרשא. לפי הפלט, התקיימה שיחה אחת מהמספר השני, ואני משייך אותו לנאשם 2. זאת, בהתבסס גם על עדות נאשם 1 אשר העיד שהפנה את אביה של רשא לנאשם 2. אומנם, מן הראוי היה כי גם אביה יוזמן למתן עדות במשטרה, אך גם ללא עדותו סבורני כי די בגרסתה של רשא בצירוף פלטי התקשורת והקשיים בעדויותיהם של הנאשמים כדי לבסס הרשעה מעבר לכל ספק סביר. אף כאן עסקינן בקשירת קשר לקבלת שוחד ודבר במרמה - לקבלת כסף בהצגת מצג שווא של קבלת תביעתה במל"ל בעזרת קשרים במל"ל.

218. על כן אני קובע כי המאשימה עמדה בנטל ההוכחה.

תובעת 12 - אמינה עוויס

219. על פי כתב האישום, אמינה עוויס (להלן: "אמינה") הגישה תביעה לקבלת קצבאות מהמל"ל (דמי לידה וקצבת ילדים). בעקבות החקירה, תביעתה אושרה. הנאשם 1 גבה את הודעת התובעת בביתה בתאריך 1.12.10. לפי ממצאי החקירה, התובעת מתגוררת בשועפט בתחום ירושלים ממועד נישואיה. במהלך הביקור של הנאשם 1 בבית התובעת, אמר הנאשם לתובעת שיש לה בעיה לעניין אישור תביעתה, שכן בפעם קודמת שהוא הגיע לביתה, היא לא הייתה בבית ויש חשד שהיא אינה מתגוררת במקום באופן אמיתי. כעבור כשלוש שעות התקשר הנאשם 1 אל התובעת ושב ואמר לה שמצבה בעייתי, וכי ברצונו לעזור לה. או אז, מסר לה הנאשם את מספר הטלפון של הנאשם 2, אותו הציג כמי שיפתור לה את הבעיה. התובעת התקשרה אל הנאשם 2, אשר הציג עצמו כעובד המל"ל וכמי שיש לו גישה לתיקים. הנאשם 2 אמר לתובעת שהוא יבדוק את תיקה. לאחר מכן הודיע הנאשם 2 לתובעת שהוא בדק את תיקה והפתרון לבעייתה הוא קל, אך עליה לשלם לו תמורת עזרתו 5,000 ₪. התובעת לא שילמה דבר, אך לאחר שקיבלה לחשבונה את דמי הלידה סברה שהנאשם 2 סייע לה בכך, והנאשם 2 המשיך להציג עצמו כבכיר במל"ל, אשר אחראי לפתרון בעיותיה והפציר בתובעת להפנות אליו אנשים נוספים. התובעת המשיכה לפנות אל הנאשם 2 והפנתה אליו את מקורביה.

220. הוגש לביהמ"ש אישור על הכברת קצבת ילדים לאמינה (ת/41), דו"ח הביקור ביום 1.12.10 וסיכום החקירה שערך נאשם 1 ביום 2.12.10 (בתיק מל"ל, ת/30). ממחקרי התקשורת עולה כי ביום 1.12.10 יצרה אמינה קשר ראשון עם נאשם 2 בשעה 17:12, ואח"כ התקיימו כמה שיחות ביניהם באותו היום. בהמשך התקיימו עשרות שיחות ביניהם, עד ליום 7.2.11 (ת/32). ביום 1.12.10 התקיימו ארבע שיחות בין הנאשמים, החל משעה 10:38, כאשר אחת השיחות התקיימה בסמוך לאחר השיחה הראשונה עם אמינה, בשעה 17:29 (ת/31).

221. עדות העדה אמינה בביהמ"ש: אמינה העידה שנאסר בא לראות את הבית שלה ולא האמין לה שהיא גרה שם. הוא צעק וקרא לה שקרנית ושכל הערבים משקרים והיא התעקשה שזה הבית שלה והראתה לו פריטים שיעידו שהיא גרה בבית (למשל אוכל של התינוקת שלה וחיתולים). אמינה טענה שהייתה בלחץ נפשי והתינוקת שלה בכתה, ולפני שעזב אמר לה שהוא רואה שיש לה בעיה ורוצה לעזור לה, והוסיף "תחכי תקבלי שיחת טלפון ממני ואני אסביר לך הכל" ויצא (פרוט' עמ' 120-121). לאחר מכן נפגשה עם בעלה וסיפרה לו מה היה ואז נאסר התקשר אליה, היא העבירה את השיחה לדיבורית, ונאסר אמר שהוא רוצה לעזור לה: "אני אמסור לך מספר טלפון, תתקשרי אליו והוא יסביר לך הכל" (פרוט' עמ' 123 שורות 5-12). הם התקשרו למספר שקיבלו, וענה אחד שהזדהה כזאהי ושעובד בביטוח לאומי בתפקיד בכיר, והוא מסר להם שהוא יודע את הכל אבל הוא צריך קצת זמן כדי להבין את כל הנושא, ושהיא צריכה לשלם עבור השרות שמציע לה. אמינה העידה על הפרטים שזאהי ידע (פרוט' עמ' 123 שורות 21-32, עמ' 124 שורות 1-10):

ת. עם זאהי, נאסר היו רק שתי שיחות וזהו, זה נגמר. לא ראינו אותו ולא שמענו אותו. היה זאהי בטלפון, הוא היה יודע לדבר, הוא יודע מה הוא מדבר, הוא מבין את מה שהוא אומר, אמר לי יש לך בעיה בביטוח לאומי, אני עיינתי בתיק שלך יש לך בעיה פשוטה אבל הפתרון של זה יעלה כסף. אמרתי מה הבעיה? בבדיקה הקודמת בבית הזה מלפני זמן שביצע נאסר בזמנו לא הזכירו את השם שלך ואני יכול לסגור את העניין הזה במשיכת קולמוס. הוא ידע את כל פרטי הפרטים של התיק הזה בדרגה שאני הייתי בטוחה שהוא נמצא בביטוח לאומי והתיק בפניו.

ש. מה למשל? איזה פרטים?

ת. תיקים של ביטוח לאומי לא זרוקים ברחוב.

ש. מה למשל? איזה פרטים הוא ידע?

ת. שאני ילדתי, יש לי דמי לידה ויש לי שמירת הריון, שנאסר היה בבית הזה מקודם ולא הזכירו את השם שלי בבית הזה מקודם ופרטי פרטים של הביקור של נאסר אצלי, הכל. הוא גרם לי להיות בטוחה שהוא בפועל נמצא בביטוח לאומי ובאמת כל הדברים נחשפו בפניו בגלל שלא כל בן אדם יכול לעיין בתיקים של ביטוח לאומי. בכל שיחה שהייתה מתנהלת היה אומר וחוזר על זה שאני עובד לפי חוק.

אחר כך אמר לי שהנושא הזה יעלה חמשת אלפים שקל. אני צחקתי, אמרתי לו אם היה לי חמשת אלפים שקל הייתי משגעת את הביטוח הלאומי והייתי דורשת את דמי הלידה? אמר זה מה שיש לי, את רוצה לפתור את הבעיה את צריכה לשלם. אם את רוצה לפתור את הבעיה את צריכה לשלם.

222. לאחר מכן אמינה, בעלה וזאהי ארגנו מפגש לדבר על פרטי התיק ועל תשלום. התקיים מפגש עמה באיזור חיזמה יחד עם בעלה ונאשם 2, כאשר נאשם 2 הצטרף אליהם לרכב. הם התרשמו ממנו שהוא איש מכובד ואוהב לעזור לאנשים אבל אמרו לו שאין להם כסף לשלם. נאשם 2 ביקש ממנה לחשוב על זה והלך (פרוט' עמ' 124 שורות

13-31). אחרי כמה ימים התקשרה לביטוח לאומי ואמרו לה שהעבירו לחשבונה 12,000 ₪. אמינה שמחה מאוד וחשבה שנאשם 2 טיפל בזה ולכן נכנס הכסף, והתקשרה להודות לו. נאשם 2 השיב "שאלוהים יעזור לנו לעזור לאחרים". אחרי כיומיים התקשרו ממחלקת גבייה ממל"ל להגיד לה שיש לה חוב של 18,000 ₪ לביטוח לאומי והיא נלחצה, התקשרה לנאשם 2, הם נפגשו ודיברו והוא אמר שיפתור את הבעיה. אמינה דיברה גם עם דוד שלה שאמר לה ללכת למחלקת גבייה והיא אכן הלכה וסידרה את החוב (פרוט' עמ' 125).

223. בחקירה נגדית - אמינה מאשרת שהיא ונאשם 2 דיברו על נושאים רבים והיא התייעצה אתו הרבה. לטענתה, סמכה עליו כמו אח והוא עשה רושם ומבין עברית. ברם היא לא שילמה לו כפי שביקש.

224. אמינה אישרה שנאשם 1 אמר לה, בזמן שביצע את החקירה בביתה, שהוא כבר היה בבית הזה (שגרות בו גם סבתא שלה ודודה שלה) בעניינה של דודה שלה לפני חודשיים, ושהבעיה שלה היא שבביקור הקודם דודתה לא אמרה שגם אמינה מתגוררת שם. אמינה מעידה שהיא יודעת שהיו בין דודה שלה לנאשם 1 בעיות סביב התביעה שדודתה הגישה לביטוח לאומי (פרוט' עמ' 160).

225. כן אישרה אמינה שבעלה התייעץ עם זאהי בנושא של איחוד משפחות כי בעלה תושב שטחים ויש לו אישור כניסה לישראל ללא לינה. הסניגור עימת אותה עם גרסתה במשטרה בה הכחישה שבעלה ביקש מזאהי לעזור לו. לכך השיבה אמינה שבמשטרה לא ידעה על כך אבל כשחזרה הביתה מהחקירה שאלה את בעלה האם דיבר עם זאהי בנושא הזה והוא אישר לה כי אכן כך היה (פרוט' עמ' 166).

226. בעלה של אמינה, **טארק באז** (נהג אמבולנס בסהר האדום), הגיע למתן עדות. הוא אישר את גרסתה והעיד שאשתו התקשרה וסיפרה לו שהגיע חוקר ממל"ל וצעק עליה שהם לא גרים שם, ובהמשך התקשר ואמר להם שיש מישהו שעובד במל"ל ויכול לעזור להם ונתן להם מספר טלפון. טארק אימת את גרסת אמינה לגבי השיחה עם זאהי ואמר שזאהי הציג עצמו כעובד בביטוח לאומי במשרדים הגבוהים וביקש 5,000 ₪ (פרוט' עמ' 175). כן העיד על המפגש בחזמה ועל כך שחשבו שקבלת הכסף ממל"ל הייתה בזכותו. טארק מכחיש שהיה אמור לשלם לזאהי בשביל שיעזור לו עם הכניסה לישראל, כיון שיש לו אישור כניסה לישראל, ומציין "אני לא ביקשתי, השאלה הייתה אליו איך אני אוכל לחיות עם אשתי והילדים שלי", ופנה אליו בגלל שאישור הכניסה הוא זמני (ומתחדש כל הזמן) (פרוט' עמ' 183 שורות 14-28). המאשימה טוענת שעדותו של טארק הייתה כנה והיא תומכת בעדות אמינה אשתו.

227. מטעם התביעה העידה גם **האלה עוויס**, דודתה של אמינה, שנכחה בבית במהלך חקירת נאשם 1. האלה העידה ששמעה שאמינה אומרת לנאשם 1, "אין לי כסף לשלם ואני... כל הענין שלי חוקי" (פרוט' עמ' 300 שורה 8). לדבריה, באותה תקופה גרו בבית אמה של האלה, האלה, אמינה והבת שלה ואבא של אמינה. האלה אישרה בחקירה נגדית שנאשם 1 חקר את אחותה, היאם, ברם היא לא יודעת מה קבע בחקירה שלו לגביה והאם דחו להיאם את הבקשה להבטחת הכנסה בגללו (פרוט' עמ' 307 שורות 5-10). האלה טוענת שכעסה על נאשם 1 כי דיבר לאחותה היאם בצורה לא אנושית, דיבר עם משפחת הגרוש של היאם וסכסך ביניהם כאשר הבן של אחותה היה חולה (פרוט' עמ' 307 שורות 11 - 30). לדבריה, האלה לא סיפרה את זה למשטרה כי לא שאלו אותה (פרוט' עמ' 308 שורות 3-4). האלה מעידה שהיא לא מכירה אדם בשם זאהי ולא יודעת אם התנהלו דברים בינו לבין האחיינית שלה.

נאשם 1

228. בתשובה לכתב האישום הודה נאשם 1 שחקר את אמינה ברם כפר בטענה שביקש ממנה תשלום כלשהו. לדבריו, במהלך החקירה אמינה סיפרה לו כי בעלה תושב שטחים ואין לו היתר כניסה או שהייה בישראל, והוא הציג לפנות לנאשם 2 על מנת שייסע לבעלה בקבלת היתר כניסה לישראל.

229. בעדותו בביהמ"ש, בחקירה ראשית מסר שביקר בבית של אמינה בעניין דודתה היאם, אשר הגישה בקשה להבטחת הכנסה כגרושה. הוא גילה שהיאם שכרה בית ממש קרוב להוריה ושם היא גרה, ולא אצל הוריה כפי שטענה, וכן גילה שהיא משקרת בעניין הפרידה מבעלה; ובעקבות ממצאיו נדחתה תביעתה. כשהגיע לבית לחקור את אמינה, אמר לה שבביקור הקודם לא ראה את אמינה בבית, ולדבריו, אמינה התחילה לשקר שהיא כל הזמן גרה שם (פרוט' עמ' 551 שורות 19-24). נאשם 1 מכחיש שאמר לה שכל הערבים שקרנים (פרוט' עמ' 551 שורות 29-31). לטענתו, אמינה סיפרה לו כי בעלה הוא תושב שטחים ויש לו בעיה בנוגע לאישורי כניסה ותעודת זהות, והיא שאלה אם הוא מכיר מישהו שיכול לעזור לה בעניין בעלה; או אז, לדבריו, קישר הנאשם בינה לבין זאהי (פרוט' עמ' 552 שורות 8 - 20).

230. בחקירה הנגדית הכחיש הנאשם את טענת אמינה שהיא לא ביקשה ממנו עזרה בעניין בעלה (פרוט' עמ' 589 שורות 27-32) וטען שגם בעלה לא דובר אמת ואינו אמין (פרוט' עמ' 592 שורות 7-20). לטענתו, אמינה ניסתה לפגוע בו בגלל שפגע בדודה שלה (פרוט' עמ' 593 שורות 1-11). לפי גרסתו, כשיצא מהחקירה לא היה לו ספק שהיא גרה במקום (פרוט' עמ' 599 שורות 23-32), זאת בניגוד לטענתו בחקירה הראשית כי אמינה שיקרה לו בחקירה. כן הכחיש שהוא הבהיר לה שיש לה בעיה בגלל שכשהגיע לחקור את דודתה, היא - אמינה - לא הייתה בבית. נאשם 1 הכחיש שהעביר פרטים על אמינה לזאהי, ביניהם אודות דודתה, אלא רק העביר לו מספר טלפון. ברם נאשם 1 לא ידע להסביר כיצד נאשם 2 ידע את פרטי הטענה של נאשם 1 כלפי אמינה - שהיא לא נכחה בביקור הקודם שלו בבית (פרוט' עמ' 601 שורות 19-32, עמ' 602 שורה 1). לנאשם אין הסבר כיצד ומדוע אמינה משקרת וכן שגם משקרים שאר העדים התומכים בעדותה.

231. במשטרה נערך עימות בין נאשם 1 לאמינה (ת/16), בו הכחיש נאשם 1 שאמר שכל הערבים שקרנים, הכחיש את גרסת אמינה לגבי ההפנייה לזאהי וטען שהפנה אותה אליו לבקשתה, עבור עזרה לבעלה. אמינה דחתה את הדברים וציינה שלבעלה אין תיק במשרד הפנים ואין שום מהלך בעניין, ואם היתה רוצה לטפל בזה היתה עושה זאת. כן הנאשם הכחיש שמסר פרטים עליה לזאהי.

232. בחקירתו במשטרה, טען הנאשם שאין לו מושג מי זו אמינה (ת/3 שורות 19-20). הציגו לפניו את החקירה שביצע, והנאשם הכחיש שאמר לה שרוצה לעזור לה, ושהתקשר אליה לאחר החקירה ומסר שיש אדם שסייע לה בתיק: **"אם סיכמתי את התיק באותו היום אין סיבה שאני אתקשר אליה"** (שורות 35-37).

233. כעדת הגנה הזמין הנאשם את **היאם עוויס**, דודתה השניה של אמינה, שאותה חקר הנאשם מספר חודשים לפני שחקר את אמינה. היאם אישרה שהיא מאוד כועסת על נאסר **"בגלל שהוא גרם לי הרבה מחלות גם לי גם לאמא שלי"** (פרוט' עמ' 816 שורות 19-22). לדבריה, כשהגיע לחקירה הוא קרא לה שקרנית והוא הלך לבית של הגרוש שלה וגרם לה בעיות עם הבן שלה, ולכן היא פנתה למשטרה להגיש תלונה; ברם במשטרה אמרו לה שזה לא קל ולא נענו לבקשה שלה (פרוט' עמ' 817 שורות 10-20). היאם נשאלה שאלות על הגרסה שמסרה לביטוח לאומי והיכן בדיוק גרה כשהגישה את הבקשה. אין זה רלוונטי לענייננו באופן ממשי. העיקר שעולה מעדותה הוא, שהיא עודנה כועסת על נאשם 1 בגלל התנהגותו אליה בחקירה ועל כך שהגיע לבית הגרוש שלה ונגרמו לה בעיות מכך (הנאשם אינו מכחיש שהלך לבית הגרוש, ומאשר שבדק את עניין הגירושין), ברם כל זה אינו קשור לדחיית תביעתה לביטוח לאומי. היאם זומנה כעדת הגנה, וב"כ הנאשם מבקש, מצד אחד, שלא לקבל כאמינים את דבריה נגד נאשם 1, אך מצד שני, לקבוע כי דבריה מהווים חיזוק לגרסתו, לפיה אמינה העלילה עליו מתוך רצון לנקמה בגלל מה שהיה בינו לבין דודתה, והן בגלל החוויה השלילית שעברה במשטרה. למניע הנקמנות אתייחס להלן.

234. נאשם 1 טוען בסיכומיו כי גרסתה של אמינה, לפיה, בתום החקירה, בדרכו החוצה, אמר לה שהוא מרחם עליה ויתקשר אליה להסבר לה הכל - היא גרסה מופרכת, שכן למה שלא יסביר לה את הדברים במישרין כשהוא נוכח אצלה, בעוד שבשיחה טלפונית הוא מסתכן שהיא תקליט את השיחה (בעדותה טענה שהיא אכן הקליטה את השיחה אלא

שההקלטה אבדה). טענה זו מעט תמוהה, שכן לאורך התיק טוען הנאשם כי המאבטחים צמודים אליו בחקירה ושומעים הכל, ואם כך, ברי כי עדיף שידבר אתה בטלפון שלא בנוכחות המאבטח.

235. באשר לעדות אמינה כי במהלך הקשר עם נאשם 2, אחיה נעצר והיא התקשרה עם נאשם 2 להתייעץ אתו, נטען בסיכומי נאשם 1, הכיצד נאשם 2 לא ביקש ממנה כסף בתמורה לטיפול. לא ברור למה מכוון נאשם 1 בטענה זו. הרי אין חולק כי מאז שהופנתה אל נאשם 2, קיימו השניים קשר טלפוני ביניהם ואף נפגשו, ובמהלך הקשר עברה אמינה להתייעץ אתו בנושאים שונים אחרים. האם היה צורך שיבקש ממנה כסף עבור כל התייעצות? האם היה מקום שיציע טיפול באחיה שנעצר, כאשר אין זה תחום עיסוקו כלל וכלל? דומני שהתשובה היא שלילית.

236. נאשם 1 מוסיף וטוען בסיכומיו, כי אמינה אישרה שהיא נותרת טינה לנאשמים וכועסת עליהם בגלל ששהותה במשטרה לצורך החקירה הייתה משפילה וקשה (לדבריה, היא המתינה שעות ארוכות בצום הרמאדן עם בתה התינוקת, כאשר אביה החולה מחכה בחוץ (פרוט' עמ' 152 שורות 11-26)); וכי יש לקבל את גרסת נאשם 1 לפיה אמינה העלילה עליו בגלל החוויה השלילית שעברה במשטרה והן מתוך רצון לנקמה בגלל מה שקרה בינו לבין דודתה.

237. מסקנתי היא כי אין קשר בין שני נימוקים אלו ואף אין בסיס לכל אחד מהם בנפרד. **ראשית**, אשר לחוויה השלילית בחקירה במשטרה, אמינה העידה בכנות על חוסר הנוחות מההמתנה והחקירה, אך אין זה צידוק לכך שתמציא גרסה שקרית במשטרה בשביל להתנקם בנאשמים, כאילו שבגללם זומנה למשטרה מלכתחילה ובגללם סבלה שם. אשר לטענת "הנקמנות", לו רצתה אמינה לנקום בנאשם 1 בהמצאת גרסה שקרית כלשהי, הייתה עושה זאת מיד לאחר שביצע את החקירה בביתה, או לאחר שקיבלה את דמי הלידה בסמוך לחקירה; והיא לא עשתה כן. **שנית**, אמינה כלל לא התלוננה נגד הנאשמים, אלא הוזמנה לחקירה ורק משום כך מסרה גרסה. **שלישית**, כפי שטוענים הנאשמים במקומות אחרים, נחקר שתביעתו התקבלה במל"ל, מדוע שיתלונן או יעליל עליהם? **רביעית**, לאחר שנאשם 1 ביצע את החקירה, אין חולק כי הוא התקשר לאמינה והפנה אותה לנאשם 2 לקבל עזרה. לו היתה אמינה טעונה נגד נאשם 1 כבר בעת ביצוע החקירה בגלל הסיפור של דודתה, ורצתה כבר אז לנקום בו, לא הייתה סומכת על נאשם 1 ומתקשרת לפי המלצתו לנאשם 2, כפי שעשתה. לא זו אף זו, אין חולק כי אמינה ונאשם 2 נשאו בקשר מספר חודשים והיא התייעצה עמו בנושאים שונים, ואין התנהגות זו עולה בקנה אחד עם רצון לנקום במי מהנאשמים.

238. אשר לעדותו של טארק, בעלה של אמינה, טוען נאשם 1 כי במשטרה אישר טארק ששיתף פעולה עם אחר כדי שיסדר לו אישור כניסה לישראל (הוגש תובע 12/ד עמ' 32), ואילו בביהמ"ש סתר את דבריו במשטרה ולא אישר שביקש מנאשם 2 לעזור בעניין היתר כניסה לישראל. עיון בתמלול מלמד כי בתשובה לפני כן דייק טארק שאותו אדם הוא שביקש ממנו, ולא הוא ביקש; וכן קודם לכן בחקירה, כשנשאל האם דיבר עם נאשם 1 לסדר תעודת זהות - השיב בשלילה ואמר שנאשם 2 התקשר אליו ושאל האם הוא יכול לעזור בעניין איחוד משפחות. לפיכך קשה לומר שטארק הודה במשטרה בפה מלא כי הוא ביקש מנאשם 2 סיוע בקבלת היתר כניסה לישראל, כך שאין כאן סתירה עם עדותו בביהמ"ש.

239. עוד הוא טוען כי הן אמינה והן טארק העידו שלשיחה עם נאשם 1 האזין גם אדם בשם אבו זיאד שהיה איתם באותו זמן, ברם אותו אבו זיאד לא הוזמן לעדות. במקרה הזה דווקא כאשר לעדות התובע נלוות שתי עדויות מחזקות (הגם שהן של בני משפחה), עדות אבו זיאד הייתה יכולה להועיל, אך אינה הכרחית.

240. נאשם 1 טוען כי גם עדות האלה אינטרסנטית ולא אמינה, אך לא הצביע על סתירות בגרסתה שיכולות להוכיח זאת.

241. סופו של דבר, התרשמתי כי עדותה של אמינה הייתה עקבית וכנה. אני מקבל את גרסתה כי נאשם 1 הפנה אותה לנאשם 2 על מנת שיטפל בבעיה שלה בתביעה לדמי לידה. נאשם 2 הרשים אותה והציג מצג שווא שהוא בכיר

במל"ל. אמינה סברה שנאשם 2 עזר לה בתביעתה לדמי לידה, והוא לא טרח לתקן את התרשמותה בעניין זה. אמינה כיבדה אותו וסמכה עליו, ולאור המצג שהוצג לה התייחסה אליו בהתאם והמשיכה להתייעץ עמו בנושאים שונים. אני דוחה את הטענה שנאשם 1 הפנה אותה אל נאשם 2 לטיפול בענייני משרד הפנים ולא לגבי תביעתה במל"ל. פניות כגון דא עלו במקביל ולאחר ה"יעוץ" וה"טיפול" בתביעה לביטוח לאומי. הן תגובתה לגבי קבלת הכסף מדמי הלידה (שאותה אישר נאשם 2) והן גרסתה בדבר הצגת הנאשם, יחד עם עדות בעלה, מבססות את התשתית העובדתית הנדרשת ליסודות העובדתיים של העבירות. העובדה שאמינה המשיכה להיות בקשר המתואר לעיל עם נאשם 2, רק מחזקת את העובדה שהיא הלכה שולל אחרי מצג השווא שהוצג לה.

242. מנגד, בגרסתו של נאשם 1 נמצאו סתירות מהותיות רבות. גרסתו לא בוססה בראיות נוספות ולא שכנעה, וסותרת את עדותו במטרה לפיה אין סיבה שיצור קשר עם אמינה לאחר החקירה.

נאשם 2

243. בתשובתו לכתב האישום, טען נאשם 2 שהוא זוכר שהיו שיחות עם המתלוננת אמינה וכי נפגשו בא-טור והלכו לשתות קפה בגבעה הצרפתית. לדבריו, במפגש סיפרה לו המתלוננת שיש לה בעיית תושבות ואמרה כי קיבלה את הטלפון שלו מנאשם 1, והיא מבקשת את עזרתו. בסיום המפגש החזיר אותה הנאשם למקום עבודתה בבית ספר. המתלוננת סיפרה לנאשם 2 על בעיית תושבות של אמה המתגוררת מחוץ לתחום, ועבור עזרתו בבעיה זו ביקש ממנה 5,000 ₪. המתלוננת הציעה לנאשם 2 כלקוחות אפשריים שני אנשים ממקום עבודתה שגם להם בעיות מול ביטוח לאומי וסיפרה עליו גם לדודה שלה. היו הרבה שיחות בין אמינה לנאשם ופעם אף ביקר אצלה וישב בסלון של הסבתא שלה, אז קיבל ממנה 5,000 ₪ בקשר לבעיית אמה של המתלוננת. התשלום האמור בוצע בשיק של גיס, אחיו של בעל המתלוננת. היו כמה שיחות ברם בסופו של דבר לא הצליח נאשם 2 להתקדם בענין תושבות אם המתלוננת. שאר האמור באישום לגבי מתלוננת זאת הוכחש. אשר לבעיית המתלוננת מבחינת תושבות ודמי לידה, הבעיה נפתרה בסוף ללא כל קשר לנאשם 2 ומבלי שטיפל בכך.

244. בעדותו בבית המשפט, הכחיש הנאשם 2 שהציג עצמו בפני אמינה כבכיר בביטוח לאומי (פרוט' עמ' 707 שורות 1-5) והודה שהיא עצמה הפנתה אליו כמה לקוחות (פרוט' עמ' 708 שורות 18-19). הנאשם הכחיש כי שמע פרטים לגביה מנאשם 1, אותם מסר לאמינה בשיחה הראשונה ביניהם (פרוט' עמ' 709 שורות 22-26). הוא מאשר שאמינה התקשרה אליו לאחר שקיבלה את דמי הלידה, אבל מכחיש שהודתה לו: "**לא שהרעיפה עלי תודות אבל היא סיפרה לי שהכל בסדר בביטוח הלאומי ואנחנו יכולים להמשיך הלאה לגבי בעלה**", ובהמשך חזר בו והשיב, "**אני לא יודע אם אמרה לי תודה**" (עמ' 713 שורות 10-21). נאשם 2 טוען שאמינה לא פנתה אליו בגלל ביטוח לאומי, ושהיא ידעה שהוא עוזר לה רק לגבי בעלה ואמא שלה. לטענתו, הוא הגיש עבודה טפסים והתחיל לבדוק את עניין האמא אבל הוא נעצר ולכן לא המשיך בטיפול. לדבריו, "**רוב האנשים שפנו אליי לא התקדמתי איתם לשום מקום**" (עמ' 718 שורות 25 - 26). כן חזר הנאשם על טענתו בתשובה לכתב האישום, כי קיבל מאמינה 5,000 ₪ בשיק, טענה שאמינה מכחישה.

245. בין השניים נערך עימות (ת/17), בו זיהתה אמינה את נאשם 2 וחזרה על גרסתה ואמרה שהנאשם אמר לה שהוא פקיד ביטוח לאומי. נאשם 2 אישר שחלק מהדברים שאמרה נכונים וחלק לא. הוא הכחיש שהציג עצמו כעובד הביטוח לאומי אבל אמר שהוא מטפל בתיקים של ביטוח לאומי. לדבריו, דנו השניים ביניהם על בעיית התושבות והוא ביקש ממנה 5,000 ₪ לטיפול בבעיית תושבות של אמא שלה, המתגוררת מחוץ לתחום. נאשם 2 טען שאמינה שילמה לו ושהוא יכול להוכיח זאת כיוון שנתנה שיק דחוי של חשבון בנק של אחי בעלה המתנהל בשטחים. אמינה הכחישה ששילמה לנאשם 2.

246. ראשית אציין בעניין המחלוקת לגבי התשלום, כיון שמדובר בשיק ולא במזומן, יש להניח כי נאשם 2 היה יכול להביא אסמכתא על מתן השיק התואמת את גרסתו, והוא אף טען בעימות שהוא יכול להוכיח את התשלום; אך בסוף הוא לא עשה זאת, והדבר משמש כנגדו.

247. שנית, בעדותו סתר הנאשם את גרסתו בתשובתו לכתב האישום כי היה אמור לטפל באמא של אמינה, בכך שלשאלה על מה היא הייתה אמורה לשלם השיב "על העבודה שהייתי אמור לעשות בשביל בעלה" (פרוט' עמ' 73 שורות 6-7). אומנם בהמשך כן הוסיף שהיה אמור לטפל באמא שלה, אך ניכר כי גרסתו אינה קוהרנטית. טענה זו אף סותרת את גרסת נאשם 1, אשר טען כי הפנה אותה לזאהי בשל בעיית תושבות או איחוד משפחות או כניסה לישראל - של בעלה של אמינה. נראה שבעדותו בביהמ"ש הוסיף הנאשם את בעלה כנושא לטיפול (אם כי המשיך לטעון שטיפול באם) כניסיון ליישר גרסה עם נאשם 1. נאשם 2 לא הביא ראיות על כך שהגיש טפסים עבור אמא של אמינה, שהיו יכולים לבסס את טענתו, וגם טענתו כי הפסיק לטפל כיון שנעצר אינה מתיישבת עם העובדות האחרות הידועות, שהרי נעצר רק מספר חודשים לאחר שהחל את הקשר עם אמינה.

248. נאשם 2 טוען בסיכומיו כי העובדה שהתביעה לדמי לידה אושרה זמן קצר לאחר החקירה שנוצר הקשר בין אמינה לנאשם 2, וכן פירוט השיחות ביניהם שנמשכו תקופה לאחר מכן, מחזקות את גרסת הנאשם כי השיחות לא נגעו לדמי הלידה. עוד הוא טוען כי גרסת אמינה באשר לשיחת הטלפון בעקבות קבלת דמי הלידה, לא היתה כנה - שהרי אם האמינה שהנאשם טיפל לה בדמי הלידה, מדוע רק אמר לה כדבריה שאלוהים יעזור לנו ולאחרים, ולא ביקש ממנה כסף עבור "הטיפול". איני מקבל טענה זו. גרסתה של אמינה הייתה משכנעת, כפי שציינתי לעיל, ומנגד, גרסת הנאשם לגבי מהות הטיפול שהבטיח לה בעניין התושבות לא הייתה קוהרנטית. אני מקבל את טענת המאשימה כי הקשר נוצר לכתחילה לשם דמי הלידה, ועל כן משקיבלה אותם אמינה הודתה לנאשם 2 והמשיכה בקשר עמו - אשר המשיך בנושאים שונים שגם הוא אישר שהתייעצה אתו לגביהם. כן העובדה שאינה נתונה במחלוקת, שהפנתה אליו אנשים לטיפול בענייני ביטוח לאומי, מעידה שהאמינה למצג שהוא מטפל בעניינים אלה, כפי שסברה שטיפול עבורה. הטענה שלכאורה היה צריך הנאשם לבקש ממנה כסף אם חשבה שהוא טיפל לה בדמי הלידה, היא טענה מתפלמסת שאינה מחזיקה מים. כתשובה אפשרית נאמר, כי ייתכן שהנאשם לא ביקש ממנה כסף כי חמל עליה לאור מצבה הכלכלי הקשה. אך העובדה שלגרסתה לא ביקש ממנה שוב כסף, אינה מלמדת דבר או מחזקת את גרסת הנאשם.

249. נאשם 2 טוען כי מעדויות אמינה, בעלה ודודותיה, עולות סתירות קשות ורצון עז לנקם. אבהיר כי ההתייחסות המילולית בסיכומי נאשם 2 לאמינה, בעלה ודודותיה, כפי שבאה לידי ביטוי בסוגיה זו (עמ' 56 לסיכומים) מזלזלת ומוגזמת, ואין לה מקום בבית המשפט.

250. אשר לסתירות ולמניעי הנקם, נאשם 2 מתייחס, בין היתר, לאמירות אשר כבר צוינו בסיכומי נאשם 1. כן מתייחס נאשם 2 לתיאור אמינה באשר לצורה הלא-יפה בה התייחס הנאשם 1 אליה ואל סבתה שנכחה בבית בחקירה. אך כפי שציינתי לעיל, היחס אל נאשם 1 לאחר מכן וההקשבה לעצתו, מלמדים כי לא כעסה עליו ונתנה בו אמון, וזאת חרף החוויה השלילית שחוותה בחקירה והמשקעים של דודתה היאם כלפיו.

251. נאשם 2 טוען כי גרסת אמינה שהציג עצמו כעובד במל"ל, אינה נכונה, שהרי לא ייתכן שנאשם 1, כעובד מל"ל, יפנה אותה לעובד מל"ל אחר לקבלת עזרה. אודה ואומר שאיני מבין כיצד ניתן להגיע להנחה מובנית זו. יש בהחלט היגיון שעובד מל"ל אחד (במיוחד חוקר מל"ל - שהוא לא מכריע בתביעות אלא רק מבצע חקירות) יפנה אותה לעובד אחר במל"ל, שזוהי מסגרת תפקידו, לשם סיוע עפ"י דין; או שאין זו מסגרת תפקידו ומדובר בקשירת קשר לקבלת שוחד.

252. אשר לעדות טארק, טוען נאשם 2 כי עדויות בני הזוג אמינה וטארק מתואמות באופן מוחלט, וגרסת טארק

ניזונה מגרסת אמינה והיא מזוהמת לחלוטין. ראשית, נאשם 2 מצביע על סתירה בין עדויות אמינה וטארק, כאשר טארק מעיד שנאשם 1 הציג את זאהי כבחור שעובד בביטוח לאומי, ואילו אמינה לא טענה שנאשם 1 הציג אותו כך, אלא שרק נאשם 2 הציג את עצמו כעובד במל"ל. אכן מדובר בסתירה, ברם מצד שני היא מלמדת שהגרסאות לא מתואמות - לפחות לא לחלוטין. אשר לטענה כי עדות טארק נזונה מעדות אמינה, הרי ממילא חלק בלתי נפרד מעדותו של טארק מבוססת על הדברים שאמינה סיפרה לו, בעיקר על החקירה, אשר בה טרק לא נכח, וכן מעיד על השיחות ש שמע ועל הפגישה עם נאשם 2.

253. מוסיף וטוען נאשם 2 כי אמינה וטארק מסתירים פרטים, והתייחס לטענתו בעימות עם אמינה שהוא הגיע לביקור בבית שלה, טענה המוכחשת על ידי אמינה. טארק אמר בחקירה במשטרה שהוא יהרוג את נאשם 2, לא בגלל הכסף אלא בגלל עצם העובדה שנכנס לבית שלו (תובע 12/ג עמ' 19); וכשנשאל בחקירתו בביהמ"ש מדוע אמר כך, השיב **"שהוא נכנס בפעם הראשונה עם נאסר לבית שלנו"** (עמ' 182 שורה 25). ברם בביקור של נאשם 1 בבית, נאשם 2 לא היה שם, וטארק מאשר את הדבר. מכאן טוען נאשם 2 כי מפליטת הפה של טארק, שנאשם 2 הגיע לביקור בבית של אמינה, הוא סותר את גרסת אשתו אמינה. כן נטען כי לאור דבריו של טארק, ערך ח"י אדם אינו נר לרגליו, ומכאן, כך לטענתו, גם אמירת אמת אינה נר לרגליו. בכל הכבוד, אמירה זו מרחיקה לכת ואיני מקבלה. אף בחקירה לא התייחס החוקר ברצינות לדבריו, ואמר לו, **"עזוב את זה שהוא נכנס לבית והכבוד, זה לא מעניין,..."** (שם).

254. נאשם 2 מתייחס לאמירת טארק שלא היה מודע לעשרות השיחות של אמינה עם נאשם 2 (פרוט' עמ' 190 שורות 9-2), ומנסה לטעון כי אמינה העלימה מידע מבעלה; ומכאן, שהיא מסוגלת להעלים מידע גם מהחוקרים ומביהמ"ש. בכל הכבוד, גם טענה זו אין לקבל. העובדה שאמינה לא שיתפה את בעלה לגבי כל השיחות עם טארק, וחוסר הנוחות הנגרמת לה מכך, אינה מלמדת דבר לגבי אמינות גרסתה או גרסת טארק.

255. כהערה כללית אציין כי גרסתו של נאשם 2 הייתה מתחמקת ולא אמינה. הוא אישר פרטים רבים בגרסתה של אמינה (למשל המפגש בחיזמה, דרישת התשלום של 5,000 ₪, העובדה שהתקשרה אליו להגיד שקיבלה דמי לידה, שסיפרה לו על אחיה שנעצר, שהפנתה אליו אנשים לטיפול בענייני ביטוח לאומי, ועוד), אבל הכחיש את העובדות המפלילות, שהציג עצמו כעובד במל"ל, ושהודתה לו על דמי הלידה כאשר טען שהיא לא חשבה שהוא שטיפל לה בזה. הוא אף טען שאמינה לא מתגוררת בתחום ירושלים ומעולם לא התגוררה שם (עובדה שנאשם 1 לא טען), למרות שהיא עובדת כמורה בתחום ירושלים, בא-טור (פרוט' עמ' 708 שורות 16-8).

256. בתום ניתוח העדויות, וכפי שציינתי לעיל, אני מקבל את גרסת אמינה כמהימנה, יחד עם החיזוקים לה בעדויות הנוספות. לא התרשמתי למניע מצידה להתנקם במי מהנאשמים, וההפך הוא הנכון. במקרה שלה נוצר קשר ארוך טווח ומיוחד עם נאשם 2, שכלל התייעצויות רבות, משום שאמינה התרשמה ממנו והעריכה אותו מאוד, כך שהיא אף הפנתה אליו אנשים אחרים שיטפל להם בענייני ביטוח לאומי; והדבר מוכיח כי היא הולכה שולל אחרי המצג שהציג לה ולבעלה.

התייחסות לראיות נוספות

257. המאשימה הגישה תמליל האזנת סתר של שיחה קצרה בין הנאשמים מיום 17.7.11 (ת/48), בה נאמר:

נאשם 2: עכשיו חזרתי, קמתי לתחייה אני בא לזיין את כל העולם עכשיו.

נאשם 1: יאללה יאללה מחכים לך

נאשם 2: אני חזרתי ואני רוצה... תביא לי, בכבוד לך, אני לא יכול לרדת מהאינטרנט כנראה

יש לי בעיה איזה עם האינטרנט אני צריך דין וחשבון כמה טפסים

עמוד 55

נאשם 1: אין בעיות

והשניים קבעו להיפגש מאוחר יותר.

המאשימה מבקשת ללמוד משיחה זו על שיתוף הפעולה של הנאשמים, ואת אמירת הנאשם 2 שהוא בא "ל*** את כל העולם" ומבקש מנאשם 1 במשפט הצמוד לאמרה זו שיביא לו טפסים של ביטוח לאומי מוכיחה לטענתה כי מדובר בעיסוקו האמור. הנאשמים נשאלו על כך ונתנו תשובות מתחמקות (פרוט' עמ' 653 שורות 15-31, עמ' 654; עמ' 761-764).

258. אני מקבל את עמדת המאשימה כי ניתן לראות קשר בין המשפטים, בעיקר המילים "אני חזרתי ואני רוצה" ותשובת הנאשם 1 "מחכים לך" מלמדות על קשר ושיתוף פעולה בין השניים בהקשר של ביטוח לאומי. יש לראות בתמליל זה ראיה נוספת במארג ראיות המאשימה.

259. כן אפנה לתמליל נוסף, שיחה מיום 18.7.11 (ת/50), בו אומר נאשם 1 לזאהי שהוא עדיין לא יכול לפגוש אותו כי חסן אתו, והוא מספר לזאהי שיש לו מספר אחר חדש, ו"ב...ערב ברגע שנשב אתן לך את הטלפון הזה", ונאשם 2 משיב: "אה מצוין ואני גם יהיה לי עבודה ובוא ניפגש בלילה כמו שצריך". שיחה זו מעלה תמיהה, מדוע שנאשם 1 לא יתן לנאשם 2 את מספר הטלפון החדש שלו במהלך שיחה, אלא ביקש למסור אותו כשיפגשו. גם תשובת נאשם 2 מעוררת חשד שהתכוון שתהיה לו עבודה מהמפגש ביניהם.

260. באופן כללי אציין כי תמלילי האזנות הסתר שהוגשו (ת/48-57) מלמדים על קשר חברי וחם בין שני הנאשמים.

261. לסיכום ניתוח הראיות, אציין כי התקבלה הגרסה העובדתית של ששה תובעים (1, 3, 5, 7, 10 ו-12), בעניינם הרימה המאשימה את נטל ההוכחה, ובעניינם של 3 תובעים לא הורם נטל ההוכחה לביסוס העבירות (תובעת 1, תובעת 6, תובע 8).

התייחסות לגרסאות הנאשמים

262. כאמור לעיל, נאשם 1 שיקר בחקירותיו הראשונות במשטרה בכל הקשור להפניית התובעים לנאשם 2 והכחשת הקשר עם נאשם 2. כשנשאל על כך השיב כי בשבוע הראשון לא הבין את המצב שהוא נמצא בו, ורק כשהבין את זה התחיל לומר את האמת. במשטרה כשהחל לשתף פעולה (ת/4), נשאל את אותה שאלה והשיב שבגלל שנחקר לגבי עבירות חמורות בהרבה, לרבות עבירת מין עם אחת הנחקרות (שבגינה לא הועמד לדין), פחד שיקשרו שזו העבירה שעשה. בסיכומי נאשם 1, מבוקש כי בית המשפט לא יחמיר עם הנאשם ויקבל את הסבריו להתנהלותו בחקירה - כי היה שרוי במצוקה קשה בימים הראשונים לחקירתו עקב עצם החקירה וכן בשל אותן חשדות חמורות שנחקר לגביהן בגין אותה נחקרת.

263. איני מקבל נימוקים אלה של נאשם 1. נאשם 1 נשאל שאלות אינפורמטיביות פשוטות לגבי הקשר שלו עם נאשם 2 והעדיף להציג מצג שווא ולטעון כי כמעט אין קשר ביניהם, בעוד שמחקרי התקשורת מלמדים על תמונה שונה לחלוטין, והאזנות הסתר מלמדות על יחס חם וחברי. כך גם לגבי הכחשת הפניית התובעים לנאשם 2, במשטרה ובתשובה לכתב האישום, כאשר רק בעדותו בביהמ"ש הודה שהפנה תובעים לנאשם 2 - וגם זאת לעיתים באופן מתחמק. גרסת הנאשם בביהמ"ש, איפוא, היא גרסה כבושה.

264. מן המפורסמות כי משקלה הראייתי של גרסה כבושה נמוך מזה של הגרסה הראשונית שנמסרה, נוכח החשד

המתעורר באשר לאמיתותה - וזאת כל עוד אין בפי העד הסבר משכנע לכבישת גרסתו (ע"פ 6344/12 בוגוסלבסקי נ' **מדינת ישראל**, פסקה 32 (12.7.2016)).

265. גם אם אקבל את ההסבר לשינוי גרסתו, הרי יש בכל זאת מספר קשיים בגרסתו הנוכחית, לפיה הפנה לזאהי נחקרים שביקשו עזרה בנושאים אחרים הקשורים למשרד הפנים, לאחר שפתח משרד ייעוץ, והוא אינו יודע מה קרה לאחר שהפנה אותם לזאהי. **ראשית**, הוכח כי זאהי לא פתח משרד ייעוץ. חוץ מטפסים של ביטוח לאומי שנתפסו אצלו בזמן המעצר, אין לו שום רישום ומעקב על התיקים. מעדותו ומהגרסה שמסר במשטרה ניכר למעשה כי לא עשה דבר עבור ה"לקוחות" שגם את קיומם לא הוכיח. זאהי טען בעדותו שיוכיח שהיו לו הרבה לקוחות ועוד אנשים שהפנו אליו לקוחות נוספים ויביא אותם להעיד, ברם לא הביא לעדות ולו אדם אחד מטעמו בנדון, והדבר משמש לחובתו. **שנית**, אף הטענה של נאשם 1 שהפנה את התובעים אל נאשם 2 בענייני משרד הפנים ולא לגבי ביטוח לאומי, קרסה, נוכח עדויות התובעים ואף נוכח תשובת נאשם 2 לכתב האישום וגרסאותיו במשטרה, לפיהן ייעץ והיה אמור לטפל בענייני ביטוח לאומי אף לגבי חלק מהתובעים בתיק זה. **שלישית**, מחקרי התקשורת מלמדים על תקשורת אינטנסיבית בין הנאשמים, במיוחד ביום שנאשם 1 הגיע לאחד התובעים לחקירה, או אז שוחחו הנאשמים לפני שנאשם 2 שוחח עם התובע וגם לאחר שזה שוחח עם התובע. מכאן, איני מקבל את טענת נאשם 1 כי רק הפנה את התובעים לנאשם 2 ולא ידע מה קרה לאחר מכן. מסקנתי היא כי הייתה בין השניים העברת מידע ועדכון שיטתיים לאחר מעשה.

266. יצוין כי לנאשם היו גרסאות שונות גם לנימוקים מדוע הוגשו תלונות שווא נגדו. בתשובתו לכתב האישום טען כי במקרים רבים בהם המליץ לפקיד התביעות לדחות את התביעה, הדבר העלה את חמתם של אותם נחקרים וכמעשה נקם בנאשם 1 טפלו עליו עלילות שווא דוגמת אלה המפורטים בכתב האישום. כך גם טען בתחילת חקירתו בבית המשפט, **"אני אמרתי לאנשים שדחיתי את התביעות שלהם, בן אדם שאני מאשר את התביעה שלו הוא לא ינקום"**. כשעומת עם העובדה כי תביעות של חלק מהתובעים אושרו במל"ל, הפכו תשובותיו למעורפלות (פרוט', עמ' 532 שורות 19-32, עמ' 55 שורות 1-5). לאחר מכן "עיבד" את ההצדקה לתלונות השווא נגדו, בהאשמת המשטרה ש"תפרה" לו תיק ותדרכה את העדים:

"היום יש לי מושג למה היא אומרת את זה, כי זה הכול תדרוך של המשטרה. זה הכול עבודה של המשטרה, על מנת להפיל אותי ולהגיע לתוצאות שהם רוצים. אנשים שאספו אותם ביחד, דיברו איתם, תדרכו אותם, הושיבו אותם באולם אחד כולם ביחד ובסופו של דבר כל אחד נתן את הגרסה לא שלו, אלא של השוטרים." (עמ' 566 שורות 29-31, עמ' 567 שורות 1-2, ראו גם עמ' 575 שורות 12-27)

כשנשאל מדוע היה עניין למשטרה לתפור לו תיק, השיב (עמ' 579 שורות 5-10):

אז אני שעובד בביטוח לאומי, שעבדתי בביטוח לאומי כבר היו חוקרים לפניי שעבדו שמה, שאני קודמתי בדרג הדרגות בביטוח לאומי והשתוותי לאנשים וותיקים ממני והיו מתחרים, יש תחרות בין חוקרים, אין מה לעשות, בכול מקום בעבודה יש תחרות, הבן אדם שהתחזה עם השם שלי הוא עבד עם המשטרה ואדוני השופט אחרי שכול הפרשה הזאת צצה ועצרו אותי, הבחור הזה קודם לאן שקודם וקיבל את מה שצריך לקבל שאני והוא היינו מתחרים על המקום הזה.

267. בכל הכבוד, טענה זו של תחרות בין חוקרים מופרכת, לא נטענה קודם לכן ולא בכדי לא חזרה בסיכומי הנאשם. החקירה נגד הנאשמים נפתחה לאחר ששניים מהתובעים התלוננו בביטוח לאומי נגד הנאשם, על שהתבקשו לשלם כסף בשביל לקדם את התיק שלהם. מדובר בזוהור נטשי וביוסף סלהב, תובעים 3 ו-7. לאור התלונות נפתחה חקירה סמויה, בוצעו האזנות סתר, ונערכה בדיקת פלט שיחות לפיה נמצא כי בנוגע לכשלושים תובעים שנאשם 1 ביצע פעולות חקירה אצלם בחצי שנה שקדמה לחקירה, התקשר נאשם 2 לנחקרים בו ביום החקירה או למחרת (במקרים מועטים הנחקרים התקשרו אליו). אותם תובעים זומנו לחקירה ונחקרו, חלקם גם באזהרה על מתן שוחד, ובוצעו עימותים בינם לבין

הנאשמים (בכתב האישום לא נכללו כל האנשים שזומנו לחקירה). החקירות והעימותים הוקלטו ותומללו, ולא ניתן לטעון כי המשטרה תדרכה את העדים ובנתה מערך שלם של עדויות נגד הנאשמים. כפי שניתן להתרשם מפרטי כתב האישום ומן העדויות של התובעים, לכל תובע תיאור מקרה משלו, כאשר ישנו דמיון ברור בין המקרים המלמד על שיטה, אך ישנם פרטים שונים ומיוחדים אצל כל אחד מהתובעים; כך שיש לדחות מכל וכל את הטענה כי המשטרה היא אשר תדרכה את התובעים.

268. מעבר לטענות ההגנה הכלליות של נאשם 1 אשר דחית, בניתוח הראיות בעניין כל תובע ותובע התגלו פרכות וסתירות בגרסאות הנאשם, כמפורט לעיל.

269. לסיכום, גרסת נאשם 1, בכלליותה, היא גרסה כבושה, עם סתירות ופרכות רבות, ואיני נותן בה אמון.

נאשם 2

270. בניתוח הראיות לגבי כל תובע ותובע ניכרות הסתירות והתמיהות בגרסאותיו של נאשם 2.

271. אשר לסיפור המסגרת בגרסתו, מהגרסה שמסר במשטרה ומעדויות שלו עולה כי הוא לא התכוון לטפל בלקוחות (באופן כללי, ולא דווקא לגבי בתובעים דנן) ורק לקח מהם כספים תמורת טיפול, ולכלל היותר הגיש עבורם טפסים. נאשם 2 לא החתים לקוחות על יפוי כוח. ולשאלה כיצד איפוא היה יכול לעקוב אחרי הטפסים שהוגשו, השיב שהלקוחות יכולים לבדוק והוא הנחה אותם לבדוק, או דרך הטלפון היה מוסר את המספר של הלקוח (פרוט', עמ' 752 שורות 7-28). נאשם 2 נשאל אם אלפי השקלים ששילמו לו לא כוללים את הברורים האלה; הוא השיב בחיוב, אולם הוא לא המשיך לברר דבר עבור הלקוחות (פרוט', עמ' 752-753).

272. למעשה, כשמחברים את גרסתו שלו, לפיה עבד מהבית ולא היה לו שום מעקב על הלקוחות, כאשר אפילו טפסים מביטוח לאומי ביקש מנאשם 1 שיביא לו (ראו ת/48), ולא באמת עשה עבודה עבור הלקוחות ולא הגיע להצלחה כלשהי, ניכר כי לא ניתן לקרוא לפעילותו "עסק", גם אם נעזוב את העובדה שעבד ללא דיווח. כפי שצוין לעיל, גם נאשם 2 עצמו התבטא בכך ש"ניסה" להקים עסק. יתירה מזאת, נאשם 2 לא טרח להביא לעדות אנשים אחרים שלטענתו גם הפנו אליו לקוחות, או לקוחות אחרים שטיפל בעניינם, או ראיות אחרות שיכולות היו ללמד כי מדובר בעסק כלשהו - למרות שהעיד שיביא עדים לעניין זה. נאשם 2 אף טען שחילק הרבה כרטיסי ביקור שלו ולא מופיע בהם שהוא עורך דין (פרוט' עמ' 680 שורות 2-4). ברם, אם כדבריו חילק כרטיסי ביקור, מה רב הפלא שלא טרח אפילו להגיש לבית המשפט דוגמת כרטיס ביקור אשר ילמד על כך. הימנעותו מהבאת ראיות אלו עומדת לחובתו.

273. הרושם הוא שנאשם 2 לקח כסף אנשים ואולי רק הגיש טפסים, ברם מעבר לזה לא עשה כלום ולא עניין אותו להשיג עבורם את מבוקשם שלשמו פנו אליו. כן אין כל ראיה כי נאשם 2 אכן טיפל באנשים אחרים חוץ מן התובעים בתיק שלפניו, כך שגרסתו עצמה לא הוכחה ואף נסתרה, והיא מתאימה יותר לגרסת המאשימה בנוגע לקשר עם נאשם 1 ומצג השווא לתובעים. אי לכך, אני דוחה את טענת נאשם 2 כי ניסה להקים משרד ייעוץ.

274. יש להדגיש, כפי שהוזכר לעיל, כי במשטרה אמר נאשם 2 כי ניסה לפתוח משרד ייעוץ **בענייני ביטוח לאומי**. הוא עשה זאת לאור הידע שצבר כמאבטח במל"ל. אף בתשובה לכתב האישום שהגיש מצוין כי ייעץ בנוגע לביטוח לאומי. ברם בעדותו בביהמ"ש, הכחיש כי פנה לתובעים אותם חקר נאשם 1 בענייני ביטוח לאומי, וטען כי מדובר היה בבעיות הקשורות למשרד הפנים. גם נאשם 1 הקפיד לומר בביהמ"ש כי נאשם 2 היה אמור לייעץ בעניינים אלה ולא בענייני ביטוח לאומי, וכך היה ניכר בקו החקירה של באי כוחם את התובעים כאשר נחקרו על ידם בבית המשפט, אשר

ניסו לדלות מהם אלו בעיות אחרות היו להם והאם נאשם 2 אמור היה לסייע בהן, ולא בענייני ביטוח לאומי. ברם, נוכח גרסתו הראשונית של נאשם 2, ועדויות התובעים כפי שיובאו להלן, ישנו קושי לקבל את הגרסה הכבושה, לפיה ביקש ליעץ בענייני משרד הפנים ולא בענייני ביטוח לאומי.

275. באופן כללי אציין, כי גרסת הנאשם בביהמ"ש לא הותירה רושם מהימן. הנאשם אישר פרטים רבים בגרסאות התובעים ככל שאין בהן בכדי לבסס אשמה נגדו, אך הכחיש פרטים הפוגעים בקו ההגנה שלו. הדבר מהווה חיזוק ראייתי נוסף למהימנות עדי התביעה, מלבד הפגיעה במהימנות גרסת הנאשם. כן התחמק הנאשם 2 במתן תשובות והסברים, וסתר את גרסתו במשטרה ובתשובה לכתב האישום, באופן בוטה, הנראה כאמור כניסיון ליישר גרסה עם נאשם 1.

ניתוח משפטי

עבירת קשירת קשר לביצוע פשע

276. עבירת קשירת קשר לביצוע פשע מוגדרת בחוק כדלקמן:

499. (א) הקושר קשר עם אדם לעשות פשע או עוון, או לעשות במקום שמחוץ לישראל מעשה שהיה בגדר פשע או עוון אילו נעשה בישראל והוא עבירה גם לפי דיני אותו מקום, דינו -

...

(ב) הקושר קשר יישא באחריות פלילית גם על עבירה שלשמה נקשר הקשר או שנעברה לשם קידום מטרתו, רק אם היה צד לעשייתה לפי סימן ב' לפרק ה'.

היסוד העובדתי בעבירת קשירת קשר הוא בהסכמה שהתגבשה בין שני אנשים או יותר לביצוע עבירה פלילית, תוך הוכחת כוונתו של הקושר לבצע את העבירה הפלילית שלשמה נוצר הקשר. די בהוכחת הסכמה עקרונית לביצוע העבירה הפלילית, ללא צורך ברמת פירוט ומסוימות. על פי הפסיקה הנוהגת, כאשר נאשם מורשע בקשירת קשר בנוסף לביצוע העבירה המושלמת, יוטל עליו עונש אחד בגין שתי העבירות ולא עונשים נפרדים (ראו: ע"פ 2681/15 **גדי בן שטרית נ' מדינת ישראל** (14.2.16), והאסמכתאות שם).

277. לטענת המאשימה, קשירת הקשר בין הנאשמים והתכנון המוקדם הוכחו בעצם ריבוי המקרים, במחקרי התקשורת המצביעים על קשר טלפוני אינטנסיבי ביניהם בכלל, ובמועדים הרלוונטיים לפניות אל התובעים, בפרט, בתוצרי האזנות הסתר ובשקרי הנאשם 1 בחקירתו, בניסיונו הבוטה להרחיק את עצמו מקשר קרוב עם נאשם 2, כאשר נאשם 2 שמר על זכות השתיקה ולא מסר בחקירתו כל גרסה לקשריו עם נאשם 1.

278. אומנם כאשר מסר נאשם 1 גרסה במשטרה, אמר בנוגע לטענות התובעים כלפי נאשם 2, "**אני לא יודע למה הם אמרו את זה. זה מה שהצגתי וזה מה שעשיתי ולא היה לי שום קשר לבין מה שזאהי הציג להם. ואני גיליתי שאחרי תקופה מסוימת אני הייתי קורבן לכל מה שעשה זאהי**" (ת/4 שורות 276-283). אך פרט לאמור, חזר בו נאשם 1 מהאשמת הנאשם 2, ובגרסתו בבית המשפט לא טען שהיה קורבן לנאשם 2, או שנאשם 2 הוליך אותו שולל. בסיכומים מטעמו נטען כי לא עלה בידי המאשימה להוכיח כי נאשם 1 ידע על אשר התנהל בין נאשם 2 לבין התובעים, כיצד הוא הציג את עצמו בפניהם, מה דרש מהם או הציע להם ומה הוא גבה מהם, וזאת מבלי להודות או לאשר את אשר טענה המאשימה בהקשר האמור.

279. בהמשך לאמור נטען כי לא הוכח כי נאשם 1 קשר קשר עם נאשם 2 לביצוע קשר ועל כן לא ניתן לייחס לו ביצוע עבירות אלה בצוותא עם נאשם 2, כך שיש לזכותו מביצוע העבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות וקשירת קשר לביצוע פשע.

280. איני מקבל טענה זו של נאשם 1. סבורני כי מן הראיות שהציגה המאשימה, הורם נטל ההוכחה לכך שהנאשמים קשרו קשר ביניהם. הדבר מוכח מהתקשורת ההדוקה בין הנאשמים, ובעיקרה הקשר הטלפוני ביום בו ביצע נאשם 1 חקירה כחוקר מל"ל בבית התובעים, הן לפני שנאשם 2 יצר קשר טלפוני עם אותו תובע, והן לאחר ששוחח עם אותו תובע. קשר טלפוני זה מלמד על התיאום ההדוק בין הנאשמים ושיתוף הפעולה. ריבוי המקרים מלמד על שיטת פעולה - נאשם 1 מבצע חקירה מתוקף תפקידו, וכנראה במקרים המתאימים, אומר לנחקר שיש לו בעיה וכי יפנה אותו למישהו שיעזור לו, או שללא הפניה העביר את פרטי הנחקר והתביעה לנאשם 2, ונאשם 2 יוצר קשר עם הנחקר (לעיתים אמר שהוא עובד או משתף פעולה עם נאשם 1, ממנו קיבל את מספר התובע), מציג עצמו ככביר במל"ל, עו"ד או מקושר במל"ל, ומוסר שעל מנת לקדם את התביעה או לקבלה, על הלקוח לשלם לו כסף. במקרים מסוימים, נאשם 1 עצמו הבהיר לנחקר שעליו לשלם בכדי שתביעתו תתקבל או תתקדם.

281. מעדויות התובעים ניתן ללמוד על הקשר שהציגו הנאשמים בפני התובעים. למשל פאטמה עמר העידה שנאשם 1 אמר לה בחקירה שיש עו"ד ששייך לביטוח לאומי והוא ימשיך אתה, וכשנאשם 2 התקשר אליה - אמר שאתמול היה אצלה מישהו מביטוח לאומי ושהוא הגיע אליה מאותו בחור, ושיתן לו אלפיים ₪ כדי לזרז את התביעה שלה. אמירות שני הנאשמים מלמדות על הקשר והתיאום ביניהם.

282. אף עדויות התובעים מלמדות על כך שנאשם 2 ידע פרטים עליהם ועל התביעה שהגישו למל"ל, כאשר היה יכול לדעת זאת רק מנאשם 1 (למשל, עדות אמינה עווים לעיל, כאשר תשובות הנאשמים בעניין זה היו מתחמקות ולא משכנעות). ודוק: הפרטים שנאשם 1 העביר לנאשם 2 לא היו מועברים אילו היה מדובר רק בהמלצת נאשם 1 לתובעים שיפנו לנאשם 2 שפתח משרד יעוץ, או אז היה מדובר רק בפעולה וולנטרית של התובעים, ונאשם 1 לא היה צריך לעמוד בקשר ולברר האם אכן זה קורה. אם היה מדובר רק בהמלצה כזו, נאשם 1 לא היה צריך לידע את נאשם 2 ובוודאי שלא להעביר לו פרטים על התובעים (מה גם שהיו מקרים שנאשם 1 העביר את פרטיהם לנאשם 2 ללא הסכמתם וללא ידיעתם).

283. הקשר מתבטא גם מן ההמשך, במצג שהציג נאשם 2 ללקוח שהוא האדם שיפתור להם את הבעיה או יקדם את התביעה, כפי שהציג אותו נאשם 1 - אם ככביר במל"ל, כעו"ד או כגורם המקושר במל"ל ויכול להשפיע.

284. הקשר בין הנאשמים נלמד גם מהאזנות הסתר, ת/48. אומנם אין ראייה פרונטלית שמצביעה על כך שנאשם 1 ידע על המצג שנאשם 2 הציג לתובעים, אך לאור מחקרי התקשורת - השיחות בין הנאשמים לאחר שנאשם 2 שוחח עם תובעים ועדויות התובעים המלמדות על שיטת הנאשמים, המסקנה המתבקשת היא שנאשם 1 ידע גם ידע על המצג שהוצג לתובעים, שהדבר תוכנן ותואם בין הנאשמים, וכי הייתה לשניהם כוונה לביצוע העבירות הפליליות.

285. לאור האמור, אני מרשיע את שני הנאשמים בביצוע עבירת קשירת קשר לביצוע פשע.

ביצוע בצוותא

286. טוענת המאשימה כי יש להרשיע את הנאשמים בעבירות המיוחסות להם כמבצעים בצוותא.

287. סעיף 29(ב) לחוק קובע כי "המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים

עמוד 60

בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר."

288. הפסיקה דנה רבות במבחנים השונים לביצוע בצוותא, ולהבחנה בין מסייע למבצע בצוותא (ראו למשל, ע"פ 4186/13 **ע'אלב מחמד ע'נאים נ' מדינת ישראל** (13.4.15), עמ' 15 ואילך). בעניינו סבור אני כי המאשימה הוכיחה את הביצוע בצוותא של הנאשמים, כשם שהוכיחה את קשירת הקשר ביניהם. הביצוע היה משותף, כאשר לכל אחד התפקיד שלו: נאשם 1 מבצע חקירה מתוקף תפקידו, ובמקרים המתאימים אומר לנחקר שיש לו בעיה בעניינו ושיפנה אותו למישהו שיעזור לו, או שללא הפניה העביר את פרטי הנחקר והתביעה לנאשם 2, ונאשם 2 יצר קשר עם הנחקר והציג עצמו כבכיר במל"ל, כעו"ד או כמקושר במל"ל, ושישלם לו על מנת לקדם את התביעה או לקבלה.

289. אשר ליסוד הנפשי הנדרש, ראו ע"פ 6294/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (20.2.14):

כידוע, מבצע בצוותא הוא מי שלוקח חלק בביצוע עבירה על ידי עשיית מעשה הדרוש להגשמת התוכנית הפלילית, כאשר היסוד הנפשי הנדרש זהה ליסוד הנדרש בעבירה העיקרית ומודעות לפעולה בצוותא עם האחרים. דהיינו, מבחינת היסוד העובדתי לא נדרש כי כל אחד מהמבצעים בצוותא יבצע בעצמו את כל היסודות העובדתיים של העבירה. עם זאת, נדרש כי לכל אחד מהמבצעים בצוותא יהיה היסוד הנפשי הנדרש בעבירה, ובנוסף נדרש להוכיח כי הם היו מודעים לכך שהם פועלים בצוותא".

290. כפי שפירטתי בניתוח עבירת קשירת הקשר, הוכח כי הנאשמים היו מודעים לכך שפעלו בצוותא והתכוונו לקשור קשר ביניהם לביצוע העבירות.

עבירת השוחד

291. עבירת שוחד מוגדרת בחוק העונשין כדלקמן:

290. (א) עובד הציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו, דינו - מאסר עשר שנים או קנס שהוא אחד מאלה, הגבוה מביניהם...

292. עבירת השוחד כוללת שלושה יסודות: (1) על נוטל השוחד להיות עובד ציבור; (2) ניתנה מתת, אשר ניתן להתייחס אליה כאל שוחד או טובת הנאה; (3) המתת ניתנה בעד פעולה הקשורה בתפקידו של עובד הציבור (ראו ע"פ 7921/11 **ואנונו נ' מדינת ישראל** (24.8.15) להלן "פרשת ואנונו"); ע"פ 6916/06 **אטיאס נ' מדינת ישראל** ((29.10.07)).

293. בתוך כך קבע המחוקק בסעיף 293 לחוק, כי אין נפקא מינה אם המתת ניתן בעד ביצוע פעולה, שהייתה או הימנעות מעשייתה, ואם ניתן בעד פעולה מסוימת; וכן אין נפקא מינה אם המתת ניתנה **לידי אדם אחר** בשביל הלוקח, ואם הנהנה מן המתת היה הלוקח או אדם אחר. החוק קובע בסעיף 294(א), כי "**המבקש או המתנה שוחד, אף שלא נענה, כמוהו כלוקח שוחד**". כמו כן, גם אם עובד הציבור מחויב לעשות את הפעולה והוא כלל לא מתכוון להיטיב עם נותן השוחד - עדיין מדובר בשוחד (ע"פ 1877/99 **מדינת ישראל נ' בן עטר**, פ"ד נג(4) תשנ"ט-תש"ס (1999), 695 סעיף 13). היסוד הנפשי הנדרש הוא מודעות, גם על דרך של עצימת עיניים, ליסודות העובדתיים של העבירה, לרבות, שהמתת ניתנה לו בקשר למילוי תפקידו (ע"פ 4506/15 **צבי בר נ' מדינת ישראל** (11.12.16)). כן נפסק, כי קיימת חזקת מודעות: "**ככלל, יש להעמיד עובד ציבור בחזקתו שהוא יודע שהנוזקים לשירותיו אינם מעניקים לו את חסדיהם אלא על מנת שסייע בידם על ידי הפעלת הכוחות העומדים לו במסגרת מילוי**

תפקידו" (ע"פ 5822/08 טרייטל נ' מדינת ישראל (12.3.09) והאסמכתאות שם (להלן: "פס"ד טרייטל").

294. עוד קובע המחוקק בסעיף 296 לחוק כי במשפט על עבירה מסימן ה (עבירות שוחד), רשאי בית המשפט להרשיע על יסוד עדות אחת, אף אם זו עדות של שותף לעבירה. בפרשת הולילנד ציין ביהמ"ש העליון כי הטעם לכך **"הוא שעבירות השוחד מתבצעות בדרך כלל 'במחשכים ובאין רואה, תוך מידור מרבית הסובבים והפחתת מספר המעורבים למינימום הנדרש על מנת למזער את הסיכוי לחשיפת העבירות'. בשל כך ההרשעה תתבסס לרוב על ראיות נסיבתיות, אשר ינותחו גם לאור 'שורת ההיגיון' ו'ניסיון החיים' (ע"פ 4456/14 אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל (29.12.15) עמ' 49).**

295. היסוד העובדתי של "עובד ציבור" מתקיים בנאשם 1 כחוקר מל"ל. האם מתקיים היסוד של "בעד פעולה הקשורה בתפקידו"? נאשם 1 טוען בסיכומיו כי הפניית אנשים לפי בקשתם לנאשם 2 על מנת שזה יטפל בענייניהם, נעשתה ללא קשר לעבודתו במל"ל וכי עובדה זו הוכחה. מכיון שכך, הנאשם לא ביצע את עבירת השוחד וגם לא מרמה והפרת אמונים. נאשם 1 מוסיף וטוען כי ביצע את עבודתו כחוקר מל"ל בצורה מקצועית ואמינה בהתאם לכללים, ולא קיבל שוחד ולא ביצע את המיוחס לו בכתב האישום המתוקן.

296. ובכן, בניתוח דלעיל קיבלתי את גרסאות מרבית התובעים ודחיתי את גרסת הנאשם הכבושה. קבעתי כי נאשם 1 הפנה את התובעים הרלוונטיים לנאשם 2 לשם טיפול בתביעה שהגישו למל"ל ושהוא חקר בתוקף תפקידו, והתובעים הבינו שהטיפול בתשלום שמציע להם נאשם 2, מיועד לקידום וקבלת אותה תביעה. אי לכך, הרי התשלום שהתקבל, או שהיה אמור להתקבל, היה מיועד לביצוע פעולה הקשורה לתפקידו של נאשם 1 במל"ל.

297. אמנם, בהקשר זה טוען נאשם 1 כי לא סטה מהשורה ולא התכוון לסטות מהשורה כדי להיטיב עם נותני השוחד (ובהקשר זה הפנה לסיכומי המאשימה). נאשם 1 הדגיש שלאחר שביצע את החקירה וכתב דו"ח סיכום, התיק חזר למל"ל והוא לא היה יכול לבצע שם פעולות כלשהן. על כך העיד, בין היתר, שלמה כהן ממל"ל, שהוסיף כי נאשם 1 היה יכול רק לצפות בתיק (פרוט' עמ' 397). נאשם 1 טוען כי אם לא היה יכול לבצע שינוי בתיק, אז מדוע שיבקש שוחד במקרים שבהם סיכם מיד את התיק והחזירו למל"ל, וכאשר יודע שהתביעה של התובע תידחה ואין לו כל השפעה על כך.

298. טענה זו אין לקבל, שכן, אף אם הלכה למעשה לא היה יכול לשנות את החלטת המל"ל ולא התכוון לעשות זאת, ניתן היה להעביר מצג לתובע כאילו שהוא מסוגל לסייע לתובעים מתוקף מעמדו במל"ל, אף אם אין לו כל סמכות במסגרת עבודתו לעשות כן; ובכך מתקיימת עבירת השוחד. לעניין זה קבע המחוקק בסעיף 294(ד)(2) לחוק העונשין מפורשות, כי אין מקום לטעון ביחס ליסוד של "בעד פעולה הקשורה בתפקידו" כי מקבל השוחד "לא עשה או אף לא התכוון או לא היה מוסמך או רשאי לעשות את הפעולה" נשוא האישום.

299. השוו, פרשת ואנונו (פסקה 30), שם קבע בית המשפט כדלהלן:

אין בראיות, שעליהן הצביעה ההגנה, ובטענותיה בקשר להן, כדי לפגוע במסקנתי הנ"ל לפיה המערער דרש שוחד בעבור טיפול בעניינו של פרץ. אף אם תיקו של פרץ אכן הועבר כבר לפרקליטות המחוז באותו שלב, כך שלכאורה לא היה ביכולתו של המערער להשפיע בפועל על התיק באותו מועד - לא היה בכך כדי למנוע ממנו להוביל את יעיש להאמין כי הוא מסוגל לפעול לסגירת תיקו של פרץ ברשות המיסים. (ההדגשה במקור - ב.ג.)

מלבד האמור, ישנם מקרים בהם נאשם 1 לא סיים את העבודה בתיק והמליץ בדו"ח: "ממליץ למעקב בעוד 6 חודשים" (למשל אצל תובע 5, איסמעיל קריע), וכתוצאה ישירה מכך, התביעה לא הוכרעה סופית. במקרים אלה, אם נאשם 1 היה רוצה, נראה שהייתה לו אפשרות להשפיע על התיק בחלוף 6 חודשים.

300. אם כן, גם היסוד העובדתי של "בעד פעולה הקשורה בתפקידו" הוכח.

301. אשר ליסוד הנפשי, טוענת המאשימה כי בענייננו אף אין צורך להיזקק לחזקת המודעות, שכן מעדויות התובעים עלה באופן ברור שזו הייתה מטרת תשלום סכומי הכסף שהתבקשו ע"י מי מהנאשמים למסור לידם במזומן.

302. במסגרת היסוד הנפשי נדרש שעובד הציבור יהיה מודע לכך שהמתת ניתן (או התבקש) בעד פעולה הקשורה בתפקידו. כפי שציינתי לעיל, הוכחת היסוד הנפשי בעבירות שוחד ומרמה אינה פשוטה בדרך כלל, הואיל ועבירות מסוג זה מבוצעות במחשכים. על כן הורד הרף הראייתי ונקבעה בפסיקה חזקת המודעות. בענייננו, כלל אין לדעתי כל צורך להסתמך בחזקת המודעות. במקרה של זוהור נתשי, נאשם 1 ביקש ממנה את הכסף באופן ישיר, כך שברור שמתקיים היסוד הנפשי לעבירת השוחד. כך גם במקרים של פאטמה עמר, יוסף סלהב ואמינה עוויס, אשר לפי גרסתם, שהתקבלה כאמינה, נאשם 1 הפנה אותם לנאשם 2 תוך אמירה ברורה שהעו"ד או אותו אדם יטפל בהם ויסדר להם את התביעות. מדובר ברמיזה ברורה מאוד, המלמדת שאותו אדם (נאשם 2) משתף פעולה עם נאשם 1 וכי יש לעשות את מה שהוא דורש על מנת שהתביעה תתקבל. במקרה של איסמעיל קריע, נאשם 1 לא אמר לו כלום ורק העביר פרטיו לנאשם 2, ומשם נאשם 2 יצר קשר עם איסמעיל; ובמקרה של רשא שייך, נאשם 1 דיבר עם הוריה של רשא אך הם לא מסרו עדות, ולכן אין לקבוע ממצא עובדתי מדויק אודות הדברים שנאמרו לעניין זה בלבד, גם אם הגעתי למסקנה שנאשם 1 הפנה את רשא (דרך ההורים) לטיפול בעניין התביעה של ביטוח לאומי. בשני המקרים הללו, ניתן ללמוד על קיומו של היסוד הנפשי של נאשם 1 בהסתמך על השיטה בה נקטו הנאשמים, ואם ניתן לקבוע כי הנאשמים פעלו בשיטה במכלול האישומים לשם אותה מטרה, ניתן לקבוע שאף באותם מקרים, כוונת הנאשם 1 בהפניה לנאשם 2 הייתה שהוא זה שידרוש את השוחד ויגבה אותו.

303. אם כן, לאור עדויות התובעים הוכח היסוד הנפשי הנדרש של הנאשם 1. כאמור, לטענה שנאשם 1 לא התכוון להשפיע על תיקי התובעים אין השלכה באשר לקיומו של היסוד הנפשי, כיוון שהוכח כי נאשם 1 הבין וידע כי במסרים שהוא או נאשם 2 העבירו לתובעים, הועבר המסר שישלמו בעד פעולה שיבצע נאשם 1 עצמו או שישפיע לשם ביצועה, לבד או יחד עם נאשם 2.

304. האם ניתן להרשיע את נאשם 2 בעבירת שוחד, הגם שאחד מיסודות העבירה הוא שהמבצע הוא עובד ציבור, ונאשם 2 אינו עובד ציבור?

305. על פי סעיף 34 לחוק, התשובה היא חיובית:

נתון שהוא תנאי להתהוות עבירה, תהיה לו נפקות לגבי כל צד לאותה עבירה, אף אם אינו מתקיים בו; ואולם נתון אישי שנפקותו מכוח חיקוק להחמיר בעונש, להקל בו, לשנותו בדרך אחרת, או למנעו, תהיה הנפקות לגבי אותו צד בלבד שבו הוא מתקיים"

ברישא של סעיף 34 נקבע כי נתון שהוא תנאי להתוות העבירה, ובענייננו - "עובד ציבור", תהיה לו נפקות "לכל צד לאותה עבירה". ראו הניתוח בפרשת **הבנק למסחר** (ת"פ 40217/02 **מדינת ישראל נגד עופר מקסימוב** (8.2.04), עמ' 98 ואילך), שם הרשיע בית המשפט את עופר מקסימוב בעבירות גניבה בידי עובד וגניבה בידי מורשה שבוצעו ע"י אחותו, אתי אלון, כאשר אחד הנתונים הנדרשים בעבירות אלו הוא שהעושה יהיה עובד או מורשה (בהתאמה), ומכוח ביצוע בצוותא הורשע גם עופר מקסימוב בעבירות אלו.

כיוון שכבר קבעתי כי הנאשמים פעלו בצוותא, ניתן להחיל את סעיף 34 יחד עם סעיף 29(ב) לחוק על נאשם 2 ולהרשיעו בשוחד או בניסיון שוחד, בהיותו צד לביצוע העבירה. לאור הגרסה העובדתית שהתקבלה אצל התובעים, יש להגיע למסקנה כי נאשם 2 ידע שהמתת המבוקשת היא בעד פעולה של איש הציבור (גם אם לא התכוון לעשות דבר).

אי לכך, הוכח כי מתקיים היסוד הנפשי.

ובאשר ליסוד הנפשי של נאשם 2, הוא המשיך את המצגים שהציג נאשם 1 לתובעים (ואף בעניינו של איסמעיל קריע (סעיפים 130 - 147 לעיל), בו העביר נאשם 1 את פרטיו לנאשם 2 ללא ידיעת איסמעיל, בכל זאת השאיר נאשם 1 אצלו את שמו ומספר טלפון של נאשם 2 (ראו, סעיפים 133, 135 לעיל), וכך קישר בינו, כעובד ציבור, לבין נאשם 2 ככל שהמשיך לפעול כביכול מכוח אותו קשר מקורי) והוא זה שדרש את הכסף (למעט זוהור נתשי, שנאשם 1 הוא שדרש ממנה את התשלום). במקרה של יוסף סלהב אף אמר לו, "**הכסף הזה הוא לי ולעוד כמה חברה שעובדים אתנו על מנת שנסדר את העניין**", כמצוין לעיל. לאור הביצוע בצוותא והקשר בין הנאשמים, והמצגים שהציג לתובעים, יש להגיע למסקנה שהוכח היסוד הנפשי של נאשם 2.

306. אם כן יש להרשיע את הנאשמים בעבירת לקיחת שוחד - בששה מקרים.

עבירת קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות

307. עבירת קבלת דבר במרמה ויסודותיה, מוגדרים בחוק כדלקמן:

414. בסימן זה -

"דבר" - מקרקעין, מיטלטליו, זכות וטובת הנאה;

"מרמה" - טענת עובדה בענין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת; ו"לרמות" - להביא אדם במרמה לידי מעשה או מחדל;

415. המקבל דבר במרמה, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים.

בע"פ 4190/13 עידו סמואל נ' מדינת ישראל (18.11.14) צוין כדלהלן:

העבירה של קבלת דבר במרמה נחשבת לעבירה תוצאתית, כאשר הרכיב התוצאתי בה הוא 'קבלה' של הדבר. כמו כן, נדרש קיומו של קשר-סיבתי בין מצג השווא לבין קבלת הדבר ... בפסיקה נקבע בעבר כי די בכך שהטענה המטעה תהיה 'הגורם, או אחד הגורמים' שהביאו לקבלתו של הדבר כדי לקיים קשר-סיבתי כאמור...

308. אם כן, בעבירת קבלת דבר במרמה צריכים להתקיים שלושה יסודות - קבלת "דבר", קיום של "מרמה", וקיומו של קשר סיבתי בין המרמה לבין קבלת הדבר. כיון שמדובר בעבירה תוצאתית, באין קבלת דבר מדובר בניסיון לביצוע העבירה. היסוד הנפשי הדרוש הוא מודעות המרמה לטיב התנהגותו ולקיומן של הנסיבות הרלוונטיות, ובנוסף מחשבה פלילית, לפחות ברמה של פיזיות, לאפשרות התרחשותה של התוצאה (י' קדמי, **על הדין בפלילים - חוק העונשין**, חלק שני (מהדורת 2005) עמ' 864 (להלן: "קדמי")).

309. בענייננו, מצג השווא הנטען הוא ההצגה לפני התובעים ע"י נאשם 1 ונאשם 2 כי תביעתם לביטוח לאומי תקודם או תתקבל באמצעות נאשם 2 שהופנה אליהם על ידי נאשם 1 ופועל יחד עם נאשם 1, כאשר נאשם 2 מציג מצג שווא שהוא עובד בביטוח לאומי, או עו"ד בביטוח לאומי, או מכיר בכירים בביטוח לאומי (לרבות אשתו), ובשל כך בכוחו להביא לתוצאות המבוקשות, תמורת תשלום כספי. זאת, כאשר המצג שהציג נאשם 2 אינו נכון כלל, וכאשר לשני הנאשמים לא הייתה כל כוונה לפעול לטובת התובעים.

310. לגבי אותם התובעים לגביהם קיבלתי את הגרסה העובדתית של המאשימה, הרי שמתקיימים יסודות עבירת קבלת דבר במרמה או ניסיון לקבלת דבר במרמה (במקרים שלא עבר הכסף), כאשר הן ה"דבר" - הכסף המבוקש, "המרמה" - מצג השווא, והקשר הסיבתי ביניהם, הוכחו מעל לכל ספק סביר. הנסיבות המחמירות מתבטאות בכך שנאשם 1 הינו עובד ציבור, אשר ניצל את עבודתו ומעמדו להגיע לתובעי ביטוח לאומי ולבצע את העבירות יחד עם נאשם 2. אף השיטתיות יוצרת את מסקנת קיומן של נסיבות מחמירות.

311. **על כן אני מרשיע את הנאשמים בקבלת דבר במרמה במקרה אחד, בו שולם כסף** (פאטמה עמר), ובניסיון לקבלת דבר במרמה בחמישה מקרים (זוהור נתשי, איסמעיל קריע, יוסף סלהב, רשא שייך ואמינה עוויס).

מרמה והפרת אמונים

312. עבירה זו מיוחסת לנאשם 1. סעיף 284 לחוק קובע כדלהלן:

עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו - מאסר שלוש שנים.

ביהמ"ש העליון קבע בע"פ 5083/08 הרב שלמה בניזרי נ' מדינת ישראל (24.6.09) את הדברים הבאים:

"האיסור הפלילי של הפרת אמונים הינו איסור 'מסגרת', שתכליתו לאגד קשת רחבה של מקרים אשר בהתרחשותם טמון סיכון לערער את יסודותיו של מינהל תקין, ולפגיעה בתדמיתו בעיני הציבור אותו נועד לשרת. הטעים בעניין זה כב' השופט ס' ג'ובראן:

'עובד ציבור המפר את האמון שניתן בו והפועל באופן שאינו מגשים את האינטרס שעל מילוי הופקד - מפר אמונים. בכך מתבטא הרצון למנוע מעובד ציבור להימצא במצב דברים שבו בשל קבלת מתת ממי שנזקק לשירותיו הוא מעמיד עצמו במצב של התחייבות ושל ציפיה להדדיות, העשויים להשפיע על שיקול-דעתו השלטוני כמו גם הרצון למנוע מעובד הציבור להימצא במצב של ניגוד עניינים ולהשתמש בסמכויותיו למטרות פרטיות, שכן עצם ההימצאות במצב דברים זה פוגעת באמון הציבור בשירות הציבורי. המטרה של האיסור הפלילי היא להבטיח התנהגות ראויה של עובדי ציבור ולשמור על טוהר מידותיהם' (ע"פ 6916/06 פפרשת אטיאס, פסקה 43).

313. היסוד העובדתי בעבירת מרמה והפרת האמונים מורכב מרכיב התנהגותי ("מעשה מרמה או הפרת אמונים"), רכיב נסיבתי ("עובד הציבור העושה במילוי תפקידו"), ורכיב תוצאתי (מעשה "הפוגע בציבור"), כאשר אין מדובר בעבירה תוצאתית אלא שמעשה המרמה או הפרת האמונים יהיה לפי טיבו מעשה שפוגע בציבור (פרשת בניזרי, שם).

314. יסודות אלו מתקיימים בעניינו של נאשם 1, אם בכך שרימה תובעים לחשוב כי קיימת בעיה בתביעה שלהם והפנה אותם לנאשם 2 במצג שווא, ואם בשותפות וקשירת הקשר עם נאשם 2. אך נציין, בהיבט של הפגיעה בציבור, כי לפי העדויות ישנם חוקרים בודדים במל"ל שאמונים על תחום מזרח ירושלים, והם מוכרים היטב לתושבי מזרח ירושלים. הנזק הנגרם כתוצאה ממעשי שוחד ומרמה אלה, כאשר חוקר מל"ל, שהשפעתו מכרעת על אישור התושבות של תובעי מל"ל, דורש שוחד - במפורשות או ברמיזה, או יחד עם נאשם 2 - ומרמז על קשרים שיביאו את התוצאה המבוקשת, הינו נזק עצום הנגרם לתדמית המל"ל ולמינהל התקין של מדינת ישראל בכללותה. זאת במיוחד, כאשר כפי שעלה מהעדויות יש המגישים תביעות למל"ל בהן טוענים טענות שווא כאילו שהם מתגוררים בתחום ירושלים. באם יקבלו את המסר כי

ניתן להשפיע על חוקרי המל"ל ולשחדם, וינסו לעשות כן, הפגיעה בציבור ובמוסדותיו ברורה.

315. על כן, אני מרשיע את הנאשם בעבירת מרמה והפרת אמונים, בששה מקרים.

התחזות כעובד ציבור והתחזות לעו"ד

316. סעיף 283 לחוק קובע כדלקמן:

283. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים:

(1) מתחזה כעובד הציבור, כשאותו עובד נדרש מכוח תפקידו לעשות פעולה או להיות נוכח;

(2) מתייצג בכזב כעובד הציבור ומתיימר מכוח תפקידו זה לעשות פעולה או להיות נוכח במקום לשם עשיית פעולה.

סעיף 97(א) **לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א** - 1961 קובע כדלקמן:

מי שמתחזה כעורך דין, ועורך דין העושה בתקופת השעייתו פעולה שנתייחדה לפי חוק זה לעורכי דין, דינו - מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

נאשם 2 עבר עבירות אלו במקרים של התובעים שקיבלתי את גרסתם העובדתית, ויש להרשיעו בהם. עבירת התחזות לעובד ציבור נעברה על ידו בשלושה מקרים (רשא שייך, אמינה עויס, ופאטמה עמר); והתחזות לעורך דין נעברה בשני מקרים (זוהור נתשי ופאטמה עמר).

317. בטרם סיום אציין כי נאשם 2 טען בסיכומיו טענת הגנה מן הצדק בדבר אכיפה בררנית, כאשר התובעים נחקרו באזהרה לגבי מתן שוחד או ניסיון למתן שוחד, ולא הועמדו לדין. דין הטענה להידחות. ראשית, לא נדרשת הדדיות; שנית, מלבד תובעות 1 - 2 שנטען ששילמו כסף (כאשר את גרסת תובעת 1 לא קיבלתי), התרשמתי כי תובעת 2 הייתה תמימה ו"נפלה בפח"; בעוד ששאר התובעים לא נפלו בפח שהנאשמים ניסו לטמון להם, ולא נתנו כסף, ואין מקום להעמידם לדין. אי לכך, איני רואה בהחלטה לסגור את התיקים נגד התובעים בסיס כלשהו לטענת אכיפה בררנית, ודרכה - טענת ההגנה מן הצדק, העומדת ברף המצדיק זיכוי. מקרה זה רחוק מאוד מהמקרים המועטים בהם נמצא כי קיים בסיס לקבלת טענת הגנה זו.

318. לפי טענה נוספת שנטענה, לא ניתן ללמוד כי מדובר בשיטה כאשר בסופו של דבר נותרו תשעה תובעים "בלבד" בכתב האישום, מתוך כ-600 תובעים שחקר נאשם 1 במסגרת תפקידו משך כחצי שנה. יצוין, כי במסגרת החקירה הפלילית, המשטרה הוציאה מחקרי תקשורת מחצי שנה של חקירות שביצע נאשם 1, מהם הצליבה בין התובעים שנחקרו ע"י נאשם 1 ושנאשם 2 היה בקשר טלפוני עמם. לטעמי, תשעה מקרים ואף שישה מקרים שבהם למעשה יורשעו הנאשמים, מהווים בסיס רחב דיו למסקנה כי פעלו בשיטה. לעובדה שלא הוגש כתב אישום במקרים נוספים יכולות להיות מספר סיבות. אחת מהן העלתה רס"ר שאנה, אשר העידה שהבדיקה במחקרי התקשורת בוצעה רק לפי הטלפונים המופיעים בספרי המל"ל, ועל כן, אם תקשרו ביניהם באמצעות טלפונים אחרים או נוספים, הם לא ראו זאת ולא בדקו זאת במחקרי התקשורת (עמ' 375 שורות 29-21). סיבה נוספת היא שבכל זאת מרחב הפעולה של נאשם 1 ליד המאבטחים היה מוגבל, וכפי הנראה הוא ניצל את שעת הכושר במקרים הבודדים בהם זה התאפשר. כן אין לצפות כי הנאשמים יפעלו כך ברוב או מרבית הנחקרים של נאשם 1, כי אז ודאי היו מתגלים מעשיהם במהרה.

סוף דבר

319. אני מרשיע את הנאשמים בעבירות הבאות:

נאשם 1:

קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499 לחוק;

לקיחת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק - 6 עבירות;

מרמה והפרת אמונים, עבירה לפי סעיף 284 לחוק - 6 עבירות;

קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 לחוק;

ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא + 25 לחוק - 5 עבירות;

נאשם 2:

קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499 לחוק;

לקיחת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק - 6 עבירות;

קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 לחוק;

ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא + 25 לחוק - 5 עבירות;

התחזות כעובד ציבור, לפי סעיף 283(3) לחוק - 3 עבירות;

התחזות כעורך דין, לפי סעיף 97 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א - 1961 - 2 עבירות.

320. אני מזכה את הנאשמים מהעבירות הבאות:

זיכוי מעבירות לקיחת שוחד, ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מרמה והפרת אמונים (לנאשם 1) והזדהות כעובד ציבור או כעו"ד - כל אלה בארבעה מקרים (המקרים של תובעים 9, 11, 13, שלא אותרו ולא נשמעה עדותם, ותובע 4 אשר המאשימה ביקשה לבטל את האישום לגביו).

כן אני מזכה את הנאשמים מחמת הספק מהעבירות המיוחסות להם בנוגע לתובעים 1, 6, 8: לקיחת שוחד (3 עבירות), קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (2 עבירות), מרמה והפרת אמונים (3 עבירות, לגבי נאשם 1), התחזות כעובד ציבור (לגבי נאשם 2).

ניתנה היום, כ"א טבת תשע"ז, 19 ינואר 2017, במעמד הצדדים